

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XVIII. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

70. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	5
A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek	5
Különálló beszédek	5
a) alcsoport: Az Úr hatalma legyen az első összefüggő gondolat	5
1. beszéd: Az Isten szeme	5
2. beszéd: Az Isten ereje	6
3. beszéd: Isteni erők jelei	7
4. beszéd: Az isteni erők legteljesebb felismerése	8
b) alcsoport: A második röviden összefoglalt gondolat: a hit	9
1. beszéd: A hit kegyelmének értéke	9
2. beszéd: A hit kegyelmével a föld felé	10
3. beszéd: A hit kegyelmével az ég felé	10
4. beszéd: A hit ereje	11
5. beszéd: Mire tanított a Krisztus hite?	11
6. beszéd: Mivé teremt a Krisztus hite?	12
7. beszéd: És a „hitetlen ember”?	13
8. beszéd: Boldog vagyok az Úr ígérete miatt	13
c) alcsoport: Az isteni Küldött arcvonásai	14
1. beszéd: A tanító Mester fényvetése	14
2. beszéd: Istenfia – az Emberfia	15
3. beszéd: Az Emberfiának hatalma	16
4. beszéd: A szívek vizsgálója	16
d) alcsoport: – kissé ötletszerűen – Az Úr hazájáról és az isteni követségben járó emberek erejéről	17
1. beszéd: Az Úr hazája	17
2. beszéd: Aki a földön is erőknek Ura	18
3. beszéd: A csodatettekre dicséretet zengők	18
4. beszéd: Az emberek hatalma	19
5. beszéd: A „csodatevő emberek” erőforrása	19
6. beszéd: A lélekszolgálat csodái	19
Beszédláncok	19
Milyen az égi Mester otthona, és kik előtt tárulnak fel az „otthon” kapui?	19
I. beszédlánc címe: Az Úr földi „városa”	20
1. beszéd: Az Úr városa – Názáret	20
2. beszéd: Az Úr városa – az Egyház	20
3. beszéd: Az Úr városa – a lélek	20
II. beszédlánc címe: Az Úr „örök városa”	20
1. beszéd: A Végtelen „otthona” – „mindenütt” vagyon	20
2. beszéd: A Végtelen „otthona” – a Szentháromság közössége	20
3. beszéd: A Végtelen otthona – a lelkek szentélye	20
III. beszédlánc címe: Kik kerülnek a „Mester városának” kapujához?	21
1. beszéd: A keresve keresők	21
2. beszéd: A szenvedve szenvedők	21
3. beszéd: A szeretettel Hozzá fűződők	21
IV. beszédlánc címe: Kiket fogad „városába” a Mester?	21
1. beszéd: A tisztaszívűeket	21
2. beszéd: A bánkódókat	21
3. beszéd: Az újjászületetteket	21
V. beszédlánc címe: Milyen a megdicsőültek élete?	22
1. beszéd: Isteniessé nemesített	22
2. beszéd: Háladalban diadalmas	22
3. beszéd: Zengő dalban Istent dicsőítő	22
A Mester személyisége	22
I. beszédlánc címe: Égből – a földre	22
1. beszéd: Isten „hazája”	22
2. beszéd: Krisztus „hazája”	22
3. beszéd: A földi „új haza” népének mennyországa	23

4. beszéd: Az égi „rég haza” az igazi mennyek országa	23
II. beszédlánc címe: A „földre szállt Messiás” élettartalma	23
1. beszéd: Látszólag – ember	23
2. beszéd: Hívásában – Messiás	23
3. beszéd: Valóban – Istenember	23
4. beszéd: Teljes élettartamában – Isten Egyszülöttje	23
III. beszédlánc címe: Az Úr földre szállott Követének életállomásai	23
1. beszéd: Betlehem és Názáret	23
2. beszéd: Judea és Galilea	23
3. beszéd: Az igazságot kereső nép „háza”	24
4. beszéd: A betegek és halottak „háza”	24
5. beszéd: A kereszt nyoszolyája	24
IV. beszédlánc címe: Az „élet Szolgájának” szolgálata	24
1. beszéd: Tanító és Áldozat	24
2. beszéd: A „csendes otthon” értékének Tanítója	24
3. beszéd: Az áldozatos jóság Oktatója	24
4. beszéd: Az önfeláldozó Jóság prezentálója	24
5. beszéd: A halálíg áldozatos Szeretet bemutatója	25
V. beszédlánc címe: A föld emberének útja	25
1. beszéd: Hivatáskeresés	25
2. beszéd: Hivatásvállalás	25
3. beszéd: Áldozatos szolgálat	25
4. beszéd: Megdicsőülés	25
VI. beszédlánc címe: Az élet tengerén át	25
1. beszéd: Családból indulunk	25
2. beszéd: A fejlődés vonalán járunk	25
3. beszéd: Viharok közepette haladunk	25
4. beszéd: A Mester kezét érezzük	26
5. beszéd: Az örök otthonban is velünk	26
VII. beszédlánc címe: Az élet Urának szeretetsugárzása	26
1. beszéd: Fényt vet az életutunkra	26
2. beszéd: Területet ad – a kidolgozásra	26
3. beszéd: Erőt is ad – a munkateljesítéshez	26
4. beszéd: Koronát ad – a sikeres munkásnak	26
Egy dogmatikus sorozat: címe: De Summo Pontifice	26
B/ rész – a/ csoportja: „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek	26
1. (Introitus) beszéd: Hűségesek maradjanak szolgálid, Uram!	26
2. (Introitus) beszéd: Templomodban vigadnak szolgálid, Uram!	27
1. (Oratio) beszéd: Istenhez – Istennel!	28
1. (Graduale) beszéd: A Veled való találkozás a béke forrása	29
2. (Graduale) beszéd: Neved népek félelme és dicsősége	29
1. (Offertorium) beszéd: Az Úr oltárának felszentelése	30
2. (Offertorium) beszéd: Az áldozat bemutatása	31
1. (Secreta) beszéd: Istenben részesülünk	32
1. (Communio) beszéd: Áldozati tárgyainkkal csak az Úr előcsarnokába jutunk	32
2. (Communio) beszéd: Áldozati lelkünkkel az Úr szentélyébe jutunk	33
1. (Postcommunio) beszéd: Teremts minket áldozatod gyümölcsevél!	33
B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangéliumhoz fűzött beszédek	34
a) alcsoport: A hit erejéről	34
1. beszéd: A hit – megszabadító erő	34
2. beszéd: Erős hit – erős élet	34
3. beszéd: Isteni erők jelei	35
4. beszéd: Bizzál fiam, megbocsáttatnak bűneid	36
b) alcsoport: A mindig adakozó Mesterről	37
1. beszéd: Praesentia Magistri	37
2. beszéd: Sohasem üres kézzel	37
3. beszéd: Hogyan gazdagítja a Mester az embert?	37
4. beszéd: Mivé lesz így az ember?	37
c) alcsoport: Az Urat körülvevők, Hozzá sietők lélektípusairól	38
A tiszta lelkek csoportja	38

1. beszéd: Az Úr virágos kertje	38
2. beszéd: Életjegenyék	38
3. beszéd: A csodák után hazatértek	39
4. beszéd: Isten jelenlététől megrettenők	40
A küzdő lelkek	40
1. beszéd: A viharvert tölgyek	40
2. beszéd: A hosszadalmas betegágyon szenvedők	41
3. beszéd: A lelki nyomorultak	42
Az összeroppant lelkek	43
1. beszéd: A derékbatört cédrusok	43
2. beszéd: Az Isten-káromlók	43
B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek	44
Különálló beszédek	44
1. beszéd: Az adakozó Isten	44
2. beszéd: Krisztus – az Isten legnagyobb ajándéka	45
3. beszéd: Benne az élet értelme	46
4. beszéd: Belőle eredeztethető az élet célja	47
5. beszéd: Tőle az élet tanítása	48
6. beszéd: Krisztus érkezése a lélekhez	49
7. beszéd: Krisztus utolsó eljövetele mindenkihez	49
8. beszéd: Az erősítő Mester	50
9. beszéd: A feddhetetlen ember értéke	51
10. beszéd: Örökké a Mesterrel	52
Beszédláncok	52
I. beszédlánc címe: A hálálkodó ember	52
1. beszéd: Az egek csordulása	52
2. beszéd: A lélek gazdagodása	53
3. beszéd: Az élet kivirágzása	53
4. beszéd: Az élet örök virágba szökkenése	53
II. beszédlánc címe: Mi a mi gazdagságunk?	53
1. beszéd: Az Isten ígéje	53
2. beszéd: Az Isten kegyelme	53
3. beszéd: Az isteni tudomány telje	53
4. beszéd: Krisztus Maga a kegyelmek Forrása	54
III. beszédlánc címe: Az Isten kinyilatkoztatása	54
1. beszéd: Szól hozzánk – a Mester	54
2. beszéd: Szól hozzánk – a tanítvány	54
3. beszéd: Szól hozzánk – az Egyház	54
4. beszéd: Szól hozzánk – a Lélek	54
IV. beszédlánc címe: Az Úr eljövetele	54
1. beszéd: Az emberré születés szent pillanata	55
2. beszéd: A lelkünkben való születés csodaperce	55
3. beszéd: Az Ő tanítása szerint ital és étel is kell nekünk	55
4. beszéd: Az örök megjelenés szent pillanata	55
A szórás gondolatából láncfűzésre alkalmas címek	55
I. beszédlánc címe: A testi igények kérése	55
II. beszédlánc címe: A lelki-szellemi javak kérése	55
A pásztor és a nyáj gondolatából – címek	55
I. beszédlánc címe: A pásztor lelke	55
II. beszédlánc címe: A pásztorlélek feltüzesítése	56
III. beszédlánc címe: Mivel táplál a pásztor?	56
IV. beszédlánc címe: Mi legyen lelkünk vágya?	56

Előszó

A mai vasárnapnak liturgiai gondolatai eléggé szétágazók. Épp azért igen nehéz volna egységes gondolatba erőszakolni a sok szépséges igazságát. Ha meg egységes keretbe akarnók foglalni a sok életigazságot, akkor talán arra a minden pontban észlelhető igazságra jutnánk, hogy ez a vasárnap a „**hitből élők örömei**”-nek diadalhymuszát zengi. – Ezt a gondolatot erősebben csendítik a „kis liturgia” szövegei, majd a hitben gazdagokat dicsérő Szentlecke, sőt a hitének erejéből bűnbocsánatot és gyógyulást nyert inaszakadt (Evangélium) is. – Mindezt tudomásul véve az egész ünnep beszédvázlatai a következő beosztással közöltetnek. **A/ részben** az ünnep jellegét érintő beszédek tehát a hit és a hit boldogainak elméleti kérdéseit fogják fejtegetni –az Úr hatalmának érintése után. Itt csak az élő hit kérdéseit érintjük (figyelem! A hit erényének összes erkölcstani és dogmatikai, rendszeres kérdései külön kötetben találhatóak!). A **B/ részben** az „írott liturgia” magyarázata következik. Idetartozik – **a/ csoportban** a „kis liturgia”, majd – **b/ csoportban** a napi Evangélium közvetlen és gyakorlati magyarázata; végül – **c/ csoportban** a Szentlecke szövegéből vett gondolatok. – Akár különálló beszédvázlatokat közlünk, akár beszédláncokat fonunk, mindig az a fő célunk, hogy a kinyilatkoztatott igazságokból egyéni életünkre is levonjuk a következtetéseket. – Lássuk most ezeket egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek

Különálló beszédek

a) alcsoport: Az Úr hatalma legyen az első összefüggő gondolat

Ez a tétel igen sokszor szerepel, de mindig más és más alakban lép elénk, és a többszöri és többoldalú megvilágítás erősen fogja a hívek lelkébe izzítani ezt a tudatot: Deus meus et omnia!

1. beszéd: Az Isten szeme

(Dogmatikus beszéd: Isten mindentudó)

Bev.: Templomaink jelképei között közismert a háromszög középpontjában elhelyezett **isteni szem**. Az az örök tekintet ábrázoló kép, amely a mindent látó Istent akarja érzékeltetni. Isten tekintete előtt természetesen teljes valóságban áll a múlt, a jelen és a jövő. Azért mondjuk népies egyszerűséggel: Isten szeme mindent lát... De mit? Ez volna a kérdés.

1. Isten szeme látja – elsősorban – a világ folyását.

a) Hogyan áll a mindenség Isten előtt? – A Végtelennek természete, hogy felette áll a múlandó változónak. A folyamatos alakulás pedig változtat. Jól mondja Izaiás, hogy Isten a folyamat indításában jelentkezik. Ő hozza elénk az életet. „Én vagyok az Úr, ez az én nevem; dicsőségemet nem engedem át másnak, sem dicséretemet a bálványoknak. A régi dolgok ím elérkeztek, új dolgokat is hirdetek én; mielőtt létrejönnének, tudomástokra adom” (Iz. 42,8-9). Azért van az, hogy Előtte semmi sem rejtett. Hiába a paradicsomi elrejtőzködés: „Szólitá azonban az Úr Ádámot és mondá néki: Hol vagy? Az mondá: Hallottam szavadat a paradicsomban s megijedtem, mivel mezítelen vagyok; elrejtőztem tehát” (1Móz. 3,9-10). Isten látja Ádámot és Évát a bűn után is. Hiába a takargató, rejtegető visszahúzó-dás. Csak gyermek hisz abban, hogy a „titkos tett” rejtett marad. Rája nézve a láthatatlan világos kép. Azért mondja gyönyörűen az Írás: „Előtte teremtmény láthatatlan nem marad, szemében minden fődellen és nyílt” (Zsid. 4,13). – Amit azután az Írás tanít, azt **értelemmel** értelmezi az emberi szellem, ami ugyancsak **odavezeti** az emberi megismerést. – Az igazság ugyanis nem rejtőzködhet az ismeretlenség ködébe. Mégpedig azért, mert az **értelem fénye** annak megismerésének eszköze. Az eszköz tehát a célelésre tör! Ősi lendülettel! De az is világos, hogy Isten az igazság Ura és Teremtője. Előtte nem rejtőzhet el a tények mögött meghúzódo igazsága. – De a képmás, az ember is arra teremtetik, hogy részese, kutatója, ismerője és értékesítője legyen az isteni igazságoknak. Ez a magyarázata, hogy állandóan és következetesen erre törjön az emberi szellem. Az igazság ez: elénk lép az Isten titokzatos világa, hogy fénybe vonja és tovább bontsa az ember szellemi nagysága.

b) Ha ilyen az Isten szeme, és hasonló az emberé, akkor továbbra is kutatnunk kell, hogy **részletes**

erőiben milyen az „Isten képe-ember” szeme? – Rövid felelet: **mélységekbe járó**. Innen van az állandó kutató és fokozódó tudományszomja. Azonban élete valójában mélyreható erőfeszítés. Az ember igazság-találása leleplezés. „Heuréka!” – Archimedes felkiáltása is... Így tehát: életfeladatot is mutat az ember szeme, mert arra utal, hogy szellemi erőinek megfeszülésével törjön a Végtelen rejtélye és így magának a Végtelennek megismerésére...

2. De Isten szeme – látja a világ kibontakozását is.

Ez valójában annyit jelent: az egész világ és élettörténet isteni tervek felé halad. „Én vagyok az Alfa és az Omega” (Jel. 1,8).

a) Mindezt hirdeti az **Írás** szava. – Elsősorban **Ő a Célkitűző**. Ez rejlik ebben a szövegben: „Amikor a tengert körülvette határával, és törvényt szabott a vizeknek, hogy át ne hágiák határait, amikor a föld alapjait megvetette...” /Péld. 8,29/. És ez a szent szöveg is ezt jelzi: „Én az Alfa és az Omega vagyok, a kezdet és a vég, mondja Isten, az Úr, aki van és aki volt és aki eljövendő: a Mindenható” (Jel. 1,8). – Majd **Ő a cél felé Irányító**. „Ki irányítja megfontolását és tudományát...” /Sir. 39,10/. Imánk is ez: „Irányítsd lépteimet beszéded szerint, hogy semmiféle hamisság se uralkodjék rajtam” (Zsolt. 118,133). – Végül **Ő a célba Segítő**. Ezért száll az ima: „Figyelj reám, segíts meg engem, Uram, szabadító Istenem!” (Zsolt. 37,23). Sőt ez is isteni ige: „Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). – Mindezt mondja az Írás, amelyet állandóan hangoztat az „élő tanítás”.

b) De a teljes tartalommal értelmezi az emberi ész. **Értelmünk** is ezt diktálja: Istenen kívül semmi sem lehet – elsődleges! – **Ősalapját** keresi a **Létnek** és csak Istenben találja. **Célját** keresi a **világnak** és mindenekfelett a **szellemi létnek, önmagának** és csak a **szereplő Istenben** találja. – Végül az életvonalon való **célbasegítést** keresi és az Isten **Szeretet-vonzóerejében** lel reája. – Ezek nélkül **sötétség** a szellemi világ, és ettől retteggve menekül a „fény lény”, az ember.

3. Látja – az ember belső életét és értékét.

A „lélekbe látás” – emberi vonatkozásban külsőségből való következtetés, Isten világában – az előtte játszódás csodája. „Ismerem lakásodat, kijöttedet, bemenetedet, és ellenem való tombolásodat” (Iz. 37,28). Épp azért hiába is huzasz fátyolt életed szentélyére és kárpitot életed történetére. Isten szeme mindent lát. „Ne mondd: „Rejtve vagyok Isten előtt, és ki törődik velem a magasságban? A sok nép közt meg sem ismernek engem; mit is számítok a mérhetetlen teremtésben!” (Sir. 16,16-17). Ellenkezőleg, hidd és boldogítsd a hit, hogy Isten gondoskodásának tárgya vagy. De jócselekedeteid is Isten előtt peregnek. Ez szintén öröm és boldogság. „Te úgy adj alamizsnát, hogy ne tudja bal kezed, mit cselekszik a jobb, hogy alamizsnád rejtve maradjon. Atyád, aki rejtekben is lát, megfizet neked” (Mt 6,3). Lássad ebben, hogy nem tehetsz semmit, minek nyoma nem volna Isten szent színe előtt.

Bef.: Látni az élet sodrát – emberi látás. De benne állva indítani az élet folyását – isteni valóság. Látni a cselekedetek külső eredményét – emberi látás. De belelátni a cselekvés rejtett háttérébe – isteni szemlélet. – Így lesz tehát előttünk megismert az Isten mint a „nagyvilág” és a „kisvilág” **életfolyásának és kibontakozásának** látója. Az **Ő képe**, az ember **csak** az elsőt látja és a másodikat áhítattal szolgálja. Ámde ebben a munkában segít az égi Atya, hogy kegyelmének ömlesztésével az örök célba segítse az **Ő „isteni fiát”**. – Döntő legyen: úgy éljünk, hogy isteni cselekedetekkel élve lásson bennünket Isten szeme!

2. beszéd: Az Isten ereje

(Dogmatikus beszéd: Az erős Isten)

Bev.: Istenről mindig és mindenben a legnagyobbat, a teljeset állítjuk. Amikor az „erős Isten”-re gondolunk, akkor is úgy ítélkezünk, hogy Benne gyökeredzik és Belőle áramlik minden erő. Az egész világ – az embert és angyalt is idegondolva – csak az Isten erejének érvényesülése. – De méltán kérdezzük: hol és hogyan látjuk földi vonatkozásban az Isten erejét? A feleletet két pontba foglalhatjuk össze.

1. Először Ura – a természet törvényének.

a) A teremtmény a Teremtő függvénye. A teremtés a világ Urának kifelé való jelentkezése. Ez az igazság: semmi sincs önmagától, hanem minden Istentől. Lét és érvény – Isten műve. Sőt a látszólag lehetetlen is Isten kezének műve. Azért olvasom az Írásban: „Majd mondá az Isten Ábrahámnak: Sára-it, a feleségedet, ne Sárainak hidd, hanem Sárának, mert megáldom s tőle adom néked azt a fiút, akit majd megáldok, hogy nemzetekké legyen s népek királyai származzanak tőle. Arcára borula Ábrahám és nevéte, mert azt gondolta magában: százesztendő embernek fog fia születni s a kilencvenestendő

Sára fog szülni?” (1Móz.17,15-17). – Ereje azt mutatja, hogy kezének emelése, vagy sújtása népek térdének hajlása. „Olyan az Úr, mint a hősi harcos: Mindenható az ő neve. A fáraó szereit és seregét a tengerbe vetette, válogatott vezérei elmerültek a Vörös-tengerben. Hullámok borították el őket, miként a kő, a mélységbe sülyedtek” (2Móz. 15,3-5).

b) De ennek az Istentől függésnek nemcsak elméleti jelentősége van, hanem **embert tekintve** belső sodrása és önkéntes odahajlása is észlelhető. Ezért fordul hozzá mindig a nép. Az éhező mannat kap, a szomjúhozó forrásból meríthet, a gyenge isteni erővel győzedelmes leszen. – Majd az Újszövetségben elmondott csodák is az ég erőinek megnyilvánulásai. Őt kenyérből csak Isten táplálhat ötezeret, a halott naimi ifjút csak Isten adhatja élve szomorodott édesanyjának, a háborgó vihar csak isteni szóra pihenhet el simává feszülő tófelületen. Az ember azután – a hit útján – el tudja fogadni ezt a csodás uralkodást. Sőt egyenesen lekönyörögi, hogy uralkodjék a vak és vad erők felett a Mindenható, az égi Atya. „Uram, ments meg minket, elveszünk!”... Aztán fölkelt, parancsolt a szélvésznek és a víznek, mire nagy csend lett” (Mt 8,25 és 26). A vak is a Mestertől kért, mert benne Istent sejtette. „...Könyörülj rajtunk, Dávid fia!”... „Hiszitek, hogy tudok valamit tenni veletek?” „Igenis, Uram!”... „Legyen hitetek szerint!” (Mt 9,28; 29; 30). A százados elhiszi – és ez a hit kegyelme –, hogy égi Atyja csodás hatalommal is segít rajta: „...Csak szólj, és szolgálom meggyógyul” (Mt 8,8). – Figyeljük és keressük, vajon bennünk is él-e ez a hit?...

2. Uralt Ura minden népnek.

a) Az ember tényleg Úrnak tiszteli az Istent. Zsidó, pogány, keresztény egyaránt. Uralja Őt, mert a legnagyobb Hatalomnak tartja. Ezért mondja az Írás: „Mily csodálatos az egész világon a te neved! Hisz az egeknél fenségesebb a te dicsőséged. Kisdedek és csecsemők szájával hirdetteted ellenségeiddel szemben dicséretedet” (Zsolt. 8,2-3).

b) De nemcsak a hódolat alázatával, hanem a szeretet odakapcsolódásával. Az Úrhoz emelkedik az ember. „Uram, teljes szívemből dicsérlek, hirdetem minden csodatettedet. Örvezdem és ujjongok benned, zsoltárral dicsőítem, óh Fölséges, nevedet!” (Zsolt. 9,2-3). Sőt azt is érzi mindenki, hogy méltó erre az Isten, és azért zengi dicséretét ég és föld. „Méltó vagy Urunk Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom, mert te alkottad a mindenséget: akaratod hívott létre és teremtett mindent” (Jel. 4,11).

c) A legnagyobb hódolat és szeretet azonban az **élethódolat**, amely a szeretetből való engedelmeség. Ez már nem a szolgák uralása, hanem a ház népének lélektalálkozása. Ezt kell elérnünk, hogy tökéletes legyen hódolatunk.

Bef.: Rövid egyszerűséggel: Ő minden! Tőle a világ és Előtte hódol a tudattalan és tudatos lények sora. Föld, égi angysereg és emberzarándokok az Ő erejének jelentkezései.

3. beszéd: Isteni erők jelei

(Dogmatikus beszéd: Hol látható Isten ereje?)

Bev.: A görög bölcséletnek alapvető kérdése volt ez: vajon a nyugalom-e, vagy a mozgás-e a lét örök törvénye? A feleletet hosszú bölcséleti vita után így adták meg: **minden mozog** (Hérakleitosz). De a keresztény vallás a világ és az élet ősoakanak a személyes Istent állítja oda; tehát az egész mindenség lendülő feszülésében lehet és kell megtalálni az isteni erőt. És valóban így is van. – Hol jelentkezik az Isten ereje?

1. Jelentkezik az isteni erő először a természet rendes sodrában.

a) Maga a **létrehívó teremtés** a Mindenható tette. A mindenség megmozdulása a teremtésnek titkos indítása. „Hajtson a föld fűvet, mely zöldül és magot hoz, és gyümölcsöző fát, mely gyümölcsöt hoz faja szerint, belsejében maggal, a földön. Úgy is lőn. Hajta ugyanis a föld fűvet, mely zöldül s magot hoz, faja szerint, s fát, mely gyümölcsöt hoz, mindegyiket maggal, faja szerint (1Móz. 1,11-12). – De az eleven élet a természetnek nevezett törvények alapján fejlődik, de belső erejét az Indítótól, a Mindenhatótól vette.

b) De tagadhatatlan tény továbbá az is, hogy az emberi életben is a fejlődés ütemességében dübörög az isteni erő. Fejlődésre tör – a testi élet (embrióból kifejllett hajadon leszen). Fejlődésre tör – a lélek mindkét tehetsége (a tudásvágy veszíti az értelmet, a bírvágy veszíti az akaratot). Fejlődésre tör – a szellem (földi élet mellett örök életre is igényeskedik). Ez a fejlődés már majdnem áthágja az emberi életlehetőség korlátait, de még itt is alapvetésben a Teremtő, a Megszentelő Isten működése észlelhető. De a fejlődésnek arról a fokáról is beszél az Egyház, amely az isteni természetben való részese-

dés... Ez már különleges adomány, amely Krisztus érdemeinek érvénye. Ez az élet lesz az isteni élet, amely a földön a legtokéletesebb és az örök élet gyökérzete.

2. És a természetető feletti uralomban.

Az égi Teremtő létesítő erejétől függ minden. „Mondá, hogy legyen...” (1Móz. 1.fejezetben...).

a) Ámde ez nem jelenthet olyan kettősséget, hogy az Isten olyan úrrá tenné a teremtményt, amely személyes hatalmával elvesztené az Isten hatalmát a dolgok felett. Minden az isteni erővel történik. Olvassuk az Írásban: „Majd mondá az Úr Mózesnek és Áronnak: Ha azt mondja néktek a fáraó: Mutassatok jeleket, – mondd Áronnak: Vedd botodat s dobd a fáraó elé s kígyóvá változik” (2Móz. 7,8-9)... Majd ezt is látjuk: „Íme én majd odaállok eléd a Hóreb sziklájára s üss a sziklára és víz fakad belőle, hogy ihassék a nép” (2Móz. 17,6). – Ez az Ószövetség hangja és története...

b) Beláthatatlan sor után az Úr Jézus csodáinak olyan mennyiségét látjuk, hogy bennük az ég uralma nyilvánvaló a földi törvények felett. – Ez az Újszövetség Urának cselekedete.

c) És ha az értelem nehézkedéssel kérdezi: lehetséges-e ez?... Akkor az a felelet: minden lehetséges az Istennek. Nincs is ellentét a Teremtő és a Gondviselő között. A szeretet Istene a **Teremtő ter-
veiben talál helyet** az ember érdekében való eredményes beavatkozásra.

Bef.: A természet mozgása azonban nem minden. A lélek mozgása a lényeg. Nincs léleknyugalom, nincs élettelenység. Hanem eleven törtetés – Isten felé. Földön, égben egyaránt.

*

Ez a szentbeszéd átépíthető az újabbkori tudomány vonalán – az **ion, elektron, proton** példájára. – Ugyancsak átépíthető a kozmosz csillagvilágának példájára.

*

4. beszéd: Az isteni erők legteljesebb felismerése (Erkölcsi beszéd: Isten jelenlétének teljes megismerése)

Bev.: Amikor az Európa-Amerika első tengeralatti kábeljének forgalmát megindították, akkor a francia partról ezt a mondatot mondta a francia elnök: „Gloria in **altissimis** Deo”. Dicsőség a **mély-
ségekben** az Istennek. – Hódolat volt ez annak az Alkotónak, Akitől minden és Akihez minden visszaáramlik. – Az a kérdés, vajon hogyan tudjuk fellelni és átélni a Mindenható valóságát? Kettős út visz oda. Az értelem és a misztikus kapcsolatok... Lássuk egyenként és keressük: hogyan valósul meg ez az útjárás?

1. Az értelem a létezéshez és a jelenléthez vezet.

Mi az emberi értelem?

a) Az emberi értelem kereső és kutató erő. Mécs, amely a felületet átvilágítja. Szétbontó erő, amely az okokat nyomozza. Mélyreható „én”, aki a mélységeket méri. Istent is így keresi. A külvilágban, a dolgok kapcsolatában és mélységekben. „S mindezt azért, hogy keressék Istent, hátha rátalálnak, míg utána tapogatóznak, hiszen nincs messze egyikünkötől sem. Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,27-28).

b) Mit ér el az emberi értelem? Nagyon természetes, hogy ez az út **csak** a léthez vezet és belső létehez **csak** közelebb segít. „Magasabb az égnél – mit is tehetnél? Mélyebb az alvilágnál – hogy ismeréd meg? Mértéke hosszabb a földnél” (Jób 11,8-9). Azért az Isten közelségét és jelenlétét jelképező templom is csak azt jelenti: közvetlenül figyelmeztet az Úrra. „Hiszen ha az ég s az egek egei sem tudnak befogadni téged, mennyivel kevésbé e ház, melyet építettem?” (3Kir. 8,27). – Ámde az **Isten valóságos jelenléte** az Újszövetség csodája: az Oltáriszentség. Ennek előképe a frigyszekrény felett húzódó ködfátyol. – Ugyancsak **valóságos** jelenlét – a lelki jelenlét. **Hangban** – a lelkiismeretben. **Természetvételeben** – a megszentelő kegyelemben. **Érzékelhetően** – a csodás „vacsorában”. És mindez – **mindenkiben** meglehet, mert az Isten végtelen és oszthatatlan.

2. A misztikus kapcsolat még ennél is tovább – a teljes átéléshez segít.

a) Az Úr Jézus beszél erről a csodás egybefonódásról, amidőn gyönyörű hasonlatokban a szőlőtő-kérő szőlő szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termés hoz” (Jn 15,5). Majd azt is mondja: „Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). – Mi ez? A legelevenebb és legerősebb **életkapocs**. Életáramlás. A legszentebb **természetfeletti** egybefonódás!

b) De észlelhető-e és hol észlelhető ez a szent egybekapcsolódás? A titkos látás adományának érvényében. Az áldott hallás hallásának életkincsében. Az isteni életbe való elmerülés égi kegyelmében. – És így mi történik bennem? A felelet ez: velem az Isten! (Prohászka).

Bef.: Mi az élet **innenső** partjáról szólnak a kapcsolatot vevő Istennek. Szavunk ez: Dicsőség a lélekben velünk élő Istennek!

*

b) alcsoport: A második röviden összefoglalt gondolat: a hit

1. beszéd: A hit kegyelmének értéke

Bev.: Ezzel az isteni igével kezdem, amelyet az Írásból veszek mondván: „Miután tehát a hit által megigazultunk, élünk békében az Istennel Urunk Jézus Krisztus által. Átala, a hit segítségével, utunk nyílt a kegyelemhez, amelyben élünk és dicsekszünk is Isten fiai dicsőségének reménységével” (Róm. 5,1-2). – Az apostol szava szerint a hit tárgya mindaz, amit remél a lelkünk, azért a hit ereje biztosít arról, hogy beteljesüljenek reményeink. – Mit teszünk tehát az Isten adta hit kegyelmével?

1. Ezzel a kincsel fordulunk az ég felé!

A hitnek valami csodálatos erejéről beszél az apostol mondván: „Mi ugyanis azt valljuk, hogy az ember a törvény tetteitől függetlenül a hit által igazul meg” (Róm. 3,28). – Ez nagy várakozás, melynek ilyen mozzanatai vannak:

a) Megindítja a vágyaimat. Hogyan megy ez végbe? Az Isten adta hitünk **fiúvá nemesít**. Ebből a hitből táplálkozik ez. A Messiás szeretete örök életre jogosít. Ez pedig erre az isteni ígéretre támaszkodik: „Ha pedig bennetek van annak Lelke, aki föltámasztotta Jézust halottaiból, ő, aki Krisztus Jézust halottaiból föltámasztotta, életre kelti a ti halandó testeteket is bennetek lakó Lelke által” (Róm. 8,11). – Az Úr adta „örök élet” életem tartalma lehet. – Hát nem a vágyak ébresztgetése ez? Vajon nem akarna ilyenénné lenni az ember?

b) Majd továbbmenve megállapítható, hogy a hit kifeszíti lélekszárnyainkat. Ez már valóságos akció. Az örök távlatokra lendít. Keresve keressük az örök értékeket. Követjük a Mester tanácsait: „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,20). Az örök távlatok szeretetére segít. Hűséggel ragaszkodunk Mesterünk szavához. „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40). – Az örök távlatok biztonságára vezet. Boldogan kínáljuk neki életünket, mert ennek eredménye: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

2. Ezzel a kincsel jutok az eget Ura elé!

A hit – itt is mondjuk –: fénycsóva. Mutatja, **merre menjünk, hogyan éljünk**. Mert fontos, hogy életté legyen a hit. „Fölülről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik. Nála nincsen változás, sem árnyéka a változandóságnak” (Jak. 1,17).

a) A hit a mi erőnk a földön. Ebből élek. „Istennek igazsága nyilvánul meg ugyanis benne, mely a hitből árad minden hívőre, amint írva van: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17). – Ezzel: látok. Mégpedig ezt a boldogító igazságot: „most emberi testében kiengesztelt a halál által, hogy szentté, szeplőtelené és feddhetetlenné tegyen színe előtt” (Kol. 1,22). – Ezzel: értékelek. Az ilyen értékelő nem inog, hanem biztosan halad az élet útján. Hallgasd csak az apostol szavát: „Vigyázzatok, hogy senki félre ne vezessen bölcselettel és hamis tanítással, ami emberi hagyományon s e világ elemein alapul, nem pedig Krisztuson” (Kol. 2,8). – Ezzel: cselekszem. Azért, mert int az apostol: „Hit nélkül nem lehet tetsteni Istennek. Annak ugyanis, aki Istenhez járul, hinnie kell, hogy létezik s hogy megjutalmazza azt, aki őt keresi” (Zsid. 11,6).

b) De hit a mi erőnk az égben. De hogyan? A kapuig segít. „Azután mi élők, akik megmaradtunk, a felhőkön velük együtt elragadtatunk a magasba Krisztus elé, és így mindenkor az Úrral leszünk” (1Tessz. 4,17). – Majd ott már a látás segít. „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre, most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12). – És csak: szeretek. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: A Mesterem is bizakodó hitet kér... Így meggyógyul a beteg, és égbe jut a bűnbocsánatot

nyert szenvedő emberi lélek.

2. beszéd: A hit kegyelmével a föld felé...

(Erkölcsei beszéd: A föld a hit fényében)

Bev.: A hit fénysugara kiverődik az ember lelkéből és reásugározza a nagyvilágra, emberéletre és az örök életre. – Most kérdezzük: milyennek mutatja a föld és a nagyvilág képét?

1. Isten kertjévé varázsolódik a világ.

Nézzünk csak körül – az egyszerű, természetes szemmel – és azután a hit szemével!... **Sokszor** szépek és jónak látja a világot a természetes ember is (futó mindez), de **mindig** paradicsomnak, a küzdelmes élet otthonának látja a hívő lélek.

a) Isten minden teremtményében jó. „Így teljesült az Írás szava: „Aki dicsekszik, az Úrban dicsekedjék” (1Kor. 1,31).

b) Isten alkotta „ember háza”. „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

c) Az Istenhez törés szent küzdőtere. De hogyan tűnik fel ilyenné a világ? Elsősorban az értelem mozgatója lészen – Isten kegyelmének rejtélyével. Majd életem mozgató rugója, megszerzendő kincse – értékeinek feltárásával. Anyagi értékei, rejtett törvényei életem gazdagítói. – Lélekerővel feszítő tényező: az akarat. Terheivel küzdelmekre hangoló. Ezért mondja Jób: „Katonasor az ember élete a földön, és napjai olyanok, mint a napszámos napjai” (Jób 7,1). – Végül pedig öröme hangol és örömmel gazdagít a felénk kínált gyönyörűségével... A tiszta és nemes életserleget kínálja a föld. Csak nyúl feléje, mert erre is bátorít az apostol mondván: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

2. Isten gyermekévé nemesedik a föld minden nemzedéke.

De a ház átalakuló színpompája mellett milyen a „lakó” életértéke?

a) Isten képe – már elinduláskor is. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette” (1Móz.1,27).

b) Az örök élet várományosa. Ezt tanítja a Mester: „Keressétek először inkább az ő országát és annak igazságát és ezeket mind megkapjátok” (Lk 12,31).

c) Majd végül épp a hit erejével: Isten fia. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12). Azért lészen az Isten fia, mert a hit ereje emelte ilyenné. Aki megtadja hitét, arra ez a szöveg áll: „Aki nem hisz, azt már elítélte, mert nem hitt Isten egyszülött Fiában” (Jn 3,18).

d) Az örök haza szent lakója. Erről is az apostol szól a Mester szavával: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Ilyen „fényvetés” mellett sugárpompában tündöklök a világ és az ember, és így diadalmasan törhet előre az élet vándora, az Isten fiává nemesedett ember.

3. beszéd: A hit kegyelmével az ég felé...

(Erkölcsei beszéd: Az ég a hit fényében)

Bev.: Bár a hit az égből száll alá, mégis fénye az ember lelkéből az ég felé veti fénysugarát. – Mit tár fel előttünk a hit kegyelme?

1. Megnyitja a szemünket – a végtelen tájak észlelésére.

a) Földi szemek – síkban látnak. Mindez a távolságok horizontális észlelése. Mértékegységünk is a méter, és ennek a horizontális látásnak határa pár kilométer. A további terület – köd. És a ködben fekvő értékek emberi tekintélyen alapuló hittel szerezhetők meg. Amerika, orosz síkságok stb. stb.

b) Értelem – **mélységek felé** fordul. Ez már a vertikális kutatásra szorít. Észleljük az élet rejtélyeit és kutatjuk annak értékeit. Végül eléri az Isten létének valóságát. Eléri a világ rejtélyeinek titkát és a maga számára értékesíti az Isten törvényeit. Így jut el az Isten létének valóságához. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra” (Róm. 1,19). Ez már olyan mélység és magasság kutatás, amely az Isten képének egyedi ereje.

c) De a hit kegyelme hatol az ég világának **belső** értékéhez is. De itt erősen kiemelendő: itt már **csak** a hit ereje segít. Isten belső élete is így tárul elénk (Szentháromság): „Menjete tehát, tanítatok minden népet, kereszteljéte meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19). Az isteni

megváltás titka ez: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódotokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Az Úr titokzatos velünk maradása ez: „Nem hagy-lak árván benneteket, eljövök hozzátok” (Jn 14,18). – Az isteni természet felvétele ez: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek és elmeneküljete a romlottság elől” (2Pét. 1,4).

2. És eléri égi Atyánkat a felfelé sugárzó hitének fénye.

Létét – értelmünk, belső életét – hitünk világítja meg. – De miért ez a megvilágítás?

a) Az isteni Szeretet fenségének feltárására. Isten – Atyánk! Olvasd: „Ti tehát így imádkozzatok: Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy, szenteltesd meg a te neved...” (Mt 6,9).

b) A személyes lélekkapcsolat megszerzésére. Atyánkkal érintkezhet a fiú. Előre jelzi a Mester tanítását az apostol: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig én bennem, én meg tibennetek” (Jn 14,20).

c) Az életúton kegyelmét (természetét!) adja az Úr. Jól figyelj az apostolt: „Általa kaptunk kegyelmet és apostoli küldetést minden néphez, hogy készséggé tegyük őket a benne való hitre” (Róm. 1,5).

d) Halála útján hazasegít az égi Atya. „Amikor azonban elhatalmasodott a bűn, túlradt a kegyelem, hogy amint halálthozóan uralkodott a bűn, úgy uralkodjék az örökéletre szóló megigazulás révén a kegyelem is a mi Urunk Jézus Krisztus által” (Róm. 5,20-21).

Bef.: Így veti fényét a hit az égre, és így nyer erőt a földi erőfeszítésre a föld egyszerű zarándoka.

4. beszéd: A hit ereje

(A hit)

Bev.: A zsidókhöz író Szt. Pál egyik helyen ezeket mondja: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1). Olyan igazságok elfogadása, amelyeknek gyökérzete – az isteni tekintély. Épp ezért van az, hogy a **hit tárgyi szempontból** átlépi az erő korlátait, de **biztosság szempontjából** igazabb az emberi igazságoknál. Több a bizakodó hit. Isten ígérete szerint csodákat teremtő szent hatalom.

1. A földi törvények korlátjait áttöri.

„Hittel kapott erőt a meddő Sára arra, hogy éltesebb kora ellenére anya lehessen, mert hűségesnek tartotta azt, aki az ígéretet tette” (Zsid. 11,11). Ez is azt mutatja, hogy ami emberi határon **túl** van, az az isteni lehetőségen **innen** pihen. A lélek oda is tud hajolni ehhez a hithez. Az Úr „hittikai” előtt meg tud hajolni az ember. „A te hited megszabadított téged...” – mondja sokszor az Úr. Pogány százados, kánaáni asszony és a bizakodó beteg asszony megjutalmaztatik, mert a **hitük nagy az isteni Mesterben**. Még akkor is, ha kenyérről és testről beszél... Akkor is ez a felelet: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó ígéid vannak” (Jn 6,68).

2. És a „lehetetlen” – Isten kegyelméből – valósággá váltja.

Ez sem emberi elképzelés, vagy képzelődés. Maga Krisztus Urunk mondja: „Bizony mondom nektek: Ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag s azt mondjátok e hegynek itt: Menj innét amoda! – átmegy, és semmi sem lesz számatokra lehetetlen” (Mt 17,20). Példát is mutat erre. Amidőn a kánaáni asszony szinte lehetlent kér, akkor ezt mondja neki: „Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod” (Mt 15,28). – Sőt távozásakor, a búcsú pillanataiban megerősíti ígéretét és döntő szóval ezeket ígéri: „A hívőket ezek a jelek fogják kísérni: Az én nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vesznek majd kezükbe, és ha valami halálos mérget isznak, nem árt meg nekik, betegekre teszik a kezüket és azok meggyógyulnak” (Mk 16,17-18). – Mit akar ez a szent ígéret? Azt a hitet akarja erősíteni, amely régi szavaiból csendül: „Kérjete és adnak nektek...” (Mt 7,7). Jól meg kell jegyeznünk: Istenatyánk teljesíti kérésünket. De mindig? Az igazi hittel kérőt és lélek javaiért esdeklőt – mindig. Ne feledjük: teljes bizalommal és lélekjavakat kell kérni!

Bef.: A hit tárgya – az örök élet területe. Tartalmilag átlépi az emberi értelem korlátját, de biztonság szempontjából mindennél biztosabb!

5. beszéd: Mire tanított a Krisztus hite?

(Dogmatikus beszéd: A hit adománya)

Bev.: Valóban a hit az élet legnagyobb adományozója? – Mert ad nekem! Azt is kérdezhetném: mit adott nekem a krisztusi hit?

1. A világ helyes értelmezését.

Ennek a kegynek az volna a neve: „Interpretatio recta mundi”.

a) Az Isten igéje fény. „A világosság a sötétségben világít...” (Jn 1,3).

b) Az ige befogadója fényt vetít. „Ti vagytok a világ világossága. A hegyre épült város el nem rejthető” (Mt 5,14). – De mikor? „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne (Jn 1,12). Íme: Isten diktálja az élet helyes értelmezését, és az ember befogadja igaz értékét.

2. Az emberi élet – eredetét.

Az emberi élet Isten indította folyam. Áramlás, amely az Isten rendelte életméltségéből források. Mi más ez, mint generatio vitae naturalis et supernaturalis?!

a) Emberéletből fakad az új élet. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet” (1Móz. 1,28). De csak a test, az emberi élet szülöttére most is igaz: „Meg is teremté az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) De az élet kiteljesülése a folyamszerű áradás. Ennek is szolgája az ember. Magában és másokban is ezt kell szolgálnia. – Mi ez? Az Isten parancsa, amelyet hüen teljesít az ember.

3. Az emberi lélek Istenhez emelését.

Ezt a feladatot pedig így lehetne tételbe foglalni: Elevatio vitae ad Deum. Ennek mozzanatai:

a) Kivetni minden bűnt, amely Istentől elszakít. Dalolja a lelked: ad astra!...

b) Megszerezni és léletté változtatni minden kegyelmet, amely istenivé alakulásunk szent ereje. Olvasd: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Tedd is! Mert: „Meg akarsz győződni, te oktan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20).

Bef.: Az adakozó mindig kedves vendég! Mivel pedig a hit ilyen módon gazdagít, azért állítható, hogy az élet megemelésének és boldogságának első kincsesládája.

6. beszéd: Mivé teremt a Krisztus hite?

(Erkölcsei beszéd: A hit egyéni életet is átalakító erő)

Bev.: Minden ember hitből élő. Akár az értelemnek hisz, akár másoknak hisz, akár Istennek hisz. De kérdés: melyik alapja a döntő? Az igazság az Istenben él, tehát az Ő szava az élet helyes irányítója. – Nézzük csak: milyenné alakít a Krisztusba vetett hit?

1. Kemény életharcossá.

Az ember egész életét, legalábbis a megfontolt ember életét, a „homo sapiens” életét **elvek** irányítják. Ezek forrása más és más. De hatása mutatja meg, melyik az **élető** forrás.

a) A magunk vagy mások elméleti igazsága – ingadozások. Sőt sokszor túlzott érzelem vagy érdekvonalra eltolódtak, így az embert csak földiessé alakítja.

b) Az Isten szerint élők egész más vonalat mutatnak. Életcéljuk világos. Élettörtetésük derűs és lendületes. Élettartalmuk terméssel felelő és kegyelmi. Rövid szó: homo sanctus, fidelis et fortis. És az eredmény is arra utal: Istenben kell hinnünk!

2. Az élet derűs „trubadúrjává”.

De a helyesen látó, lendülettel égi célok felé törő ember az élet dalos lelkű nemzedéke. Gyönyörű a kilátás, érdemes érte az erőfeszítés. – Mit észlel az ilyen ember?

a) Mindent szépnek lát. Isten műve a világ, gyönyörűsége a megteremtése. Dalol a hajnal, a má-dár. Mit tesz a boldog ember? Hozzájuk csatlakozva dalossá teszi az életet.

b) Mindent derűsen vár. Az élet változatai – a jövő alakítói! De ezt kicsoda irányítja? Az égi Atya, aki az ember örök Teremtője és aki elhelyezi a paradicsomba... Mert az elesettséget után is azt mondja róla az Isteni Szeretet: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Íme! Ez az elmélet a hit alapján áll elem. Ennek emelő jellege a hit valóságának egyik bizonyítéka.

Bef.: Az Írás szavát el ne felejtsd: „Istennek igazsága nyilvánul meg ugyanis benne, mely a hitből árad minden hívőre, amint írva van: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17). Ez az élet: diadalmas, isteni és boldog élet.

7. beszéd: És a „hitetlen ember”?

(Erkölcsi beszéd: Milyen a hitetlen élet?)

Bev.: De az országút fizikai vakjai mellett itt élnek közöttünk a lelki élet ködében botorkáló testvéreink. Jól áll ezekre ez a szöveg: „A világosság a sötétségben világít, de a sötétség nem fogta föl” (Jn 1,5). Milyen így a hitetlen testvér élete?

1. Vak az élet látására.

Ez az első jellemvonás. – De miben vak?

a) Az életcél látásában. Horizontális a látás, felületes az ismeret, és így színvak a felsőbbrendű és mélyenfekvő dolgok észlelésére. Ezek a sötétben látó életvakok.

b) De ugyanilyen az ő erő kontingensük észlelése is. Nagyok a nagy megfeszülést mutató szellemi világ látására.

2. Süket az isteni muzsikára.

De a vak ember az érzékszervek egyikének hiányában szenved. De csak ez jellemzi a szellemi lélettől idegenkedő testvért? Ők süketek az Isten adta természetünkől csengő hangok felfogására. „Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,20-21). De még idegenebb az isteni kinyilatkoztatás felfogására. Kisértékűség! – a felfogásuk önmagukról. Nem bíznak abban, hogy szót szól hozzájuk az Isten. Ezeknek szól a Zsoltáros. „Hisz dicsekszik lelke kívánságaival a gonosz, és boldognak mondják az istentelent. Az Urat a bűnös ingerli... Megfeledkezett róluk az Isten! Elfordította arcát...” (Zsolt. 10,3-4,11)...

3. Elégtelen az eget magaslatára.

Ez már a „kicsiség-érzés” eredője.

a) Igaz ez a természetes erőket tekintve.

b) De nem igaz az isteni Szeretet jóságát és kegyelmi kiáradását értelmezve. Vigyázz ezekre a szavakra: „Úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Továbbá: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). És végül: Jézus így szólt hozzá: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Bev.: Így tehát elkallódó léssen? – Nem mondom. A Mester, a Jó Pásztor ezekért is meghalt... Ezekért is elment. „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10).

8. beszéd: Boldog vagyok az Úr ígérete miatt

(Erkölcsi beszéd: A boldogság titka)

Bev.: Boldogságra törünk és ennek útját keressük. Itt is a hithez jutunk. Ha Isten ígését elfogadom, akkor boldog az életem. – Hogyan valósul ez meg bennem?

1. Alázattal hiszek.

Itt végül is az élet nagy törtetéséről és eredményéről van szó. Keresem a boldogság útját és hallom az Úr szavát.

a) Ígérettel biztat. Földi boldogsággal uralmat ad mindnyájunknak. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet, s hajtsátok uralmatok alá” (1Móz. 1,28). – De a szelídeknek külön jutalomként mondja: „Boldogok a szelídek, övék lesz a föld” (Mt 5,5).

b) Örök boldogsággal kecsegtet. Olvasd csak: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,25.26). – Én pedig Hozzá tapadok. Ő mondja, tehát igaz. „Bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). „Isten valamennyi ígérete Igenné lett benne. Ezért hangzik föl általa az ajkunkon az Amen Isten dicsőségére” (2Kor. 1,20).

2. Ebben boldog leszek.

Az Isten hirdette élet képe a boldogság varázslatos jelentkezése.

a) Itt a földön megnyugtat és örök reménnyel telít. Olvasd csak Máté 5-7. fejezeteit! Nemde a földi és örök élet boldogságával éltet?!

b) Az örök életben pedig minden jóval gazdagít. Magam jó cselekvéseimet magammal viszem. Ezért mondja az apostol: „Erre szózatot hallottam az égből: „Jegyezd föl: Mostantól fogva boldogok a

holtak, akik az Úrban halnak meg. Így van, mondja a Lélek: pihenjék ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket” (Jel. 14,13). – Égi Atyámat pedig ott birtoklom. Mégpedig így: „Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Íme! Ez a boldogság ténye, és a hit ennek eszköze.

*

c) alcsoport: Az isteni Küldött arcvonásai

Most az evangéliumi Mester egy-egy arcvonását fogjuk megrajzolni. A cél az, hogy a Mester életének mozzanataiból próbáljuk megállapítani személyiségének fenségét.

1. beszéd: A tanító Mester fényvetése

(Dogmatikus beszéd: Az Istent kinyilatkoztató Krisztus)

Bev.: Mesterünk úgy áll előttünk, mint örök Tanítónk. Azért is mondjuk: **Mesternek!** – Még történelmi szerepében is ez az arcvonás rajzolódott ki drága életén. De az Ő tanításának isteni értéke abban áll, hogy megtanít minket az Isten igazi **mibenlétére** és megtanít bennünket **Önmagának** igazi lényére. – Mindezt pedig azért, hogy az igazság fényében **közeledhessünk Istenhez és a földön járó Mesterünkhöz.** – Hogyan oktat az Isten lényegének és Önmaga valóságának felismerésére a Mester?

1. Az Isten a világ Ura és az emberiség Atyja.

Ez az első tanítás.

a) Az Írás a tanítás mellett erős hangsúllyal hivatkozik az Úr tetteire, hogy abból következtethessünk valóságára. Már az Ószövetség előkészít erre mondván: „Jertek és lássátok az Úr tetteit, az emberek fiaival művelt félelmes cselekedeteit! Szárazföldre változtatta a tengert, gyalog keltek át a folyóvizen, örvendeztünk akkor benne; uralkodik hatalmával örökre, szemmel tartja a nemzeteket, hogy fel ne fuvalkodjanak magukban a lázongók” (Zsolt. 65,5-7). Mintha ezt mondaná: Teremtő, Gondoskodó és Parancsoló. Az Ószövetség fogalmazásában – Úr az Isten. Még neve sem mondható ki. Neki hódolat és állandó áldozat kell. „Ismerjétek el az Úrnak, népek nemzetségei, ismerjétek el az Úr dicsőségét s erejét, ismerjétek el az Úrnak, nevének dicsőségét. Hozzatok áldozatot s jöjjetek színe elé, boruljatok szent ékességben az Úr elé” (1Krn. 16,28-29).

b) Az Újszövetség még egy jegyet tesz Isten fogalmához. Ez a jegy: Atya. „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljétek, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: „Abba, Atya!” (Róm. 8,15). – Hogyan imádkozzunk? „Mi Atyánk...” (Mt 6,9). Sőt gondviselő Atyánkhoz imádkozhatunk, akiről olvashatjuk a „hegyi beszédet”, Máté 5. és 6., 7. fejezeteit... Majd a földi élet után **hazaváró** az Atyánk. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Bűnös életünknek bocsánatot adó az Atyánk (tékozló fiú: Lk 15,11-32). – A halál után pedig örök országába Hazaváró. – Belső életében – és itt már a Mester szól – lényében a Fiúval egylényegű. Azért mondja a Mester Fülöp kérdésére: „Uram, szólt közbe Fülöp, mutasd meg nekünk az Atyát! Elég ez nekünk.” Jézus így válaszolt: „Már olyan régóta veletek vagyok, és nem ismeresz engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát is” (Jn 14,8). – Így lesz az Isten Teremtő Ura és égi Atyja a föld emberének.

2. A tanítás második lényeges pontja: a Fiú az Isten közlője.

A nagy természet, ami emberi természetünk, tehát a teremtmények maguk, majd az Ószövetség prófétái mind-mind Istent közlők. Már csak azért is, mert nem maradhat néma a teremtmény a Teremtőt illetőleg. Örök igazság: a mű dicséri a Mestert.

a) De a Mester is azért küldetett, hogy Isten gondolatait a teremtmény közölje és megdicsőítse. Magáról mindig azt mondja: „Ha Isten volna Atyátok, szeretnétek engem is, mert én Istentől való vagyok és tőle jöttem” (Jn 8,42). – Majd így beszél: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki engem küldött, és hogy elvégezzem művét” (Jn 4,34). Mindez azt mondja, közlője vagyok az égi Atyának. Legszebb a hegyi beszéd, ahol tökéletesíti a törvényt.

b) És mi a mi teendőnk erre a hangra? Eleven hit az Atyában és a közlőben, Krisztus Urunkban. Távozásakor is ezt mondja és a hívőknek isteni otthont kínál: „Ne nyugtalanodjék szívetek! Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek. Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítsek nektek” (Jn 14,1-2). – Ilyen a mi Istenünk és

ilyen a mi Mesterünk!

Bef.: Ismételtlen kérdezem: mi következik ebből az emberre? A felelet így fogalmazható: hódoljon az Úr előtt és szeresse az Istenatyát. – Az is mondható: folytassa életmódját úgy, hogy Isten közlőjére, a Mesterre hallgatva élje életét. Így az Istenhez ível a földi élet.

2. beszéd: Istenfia – az Emberfia...

(Dogmatikus beszéd: Krisztus személyisége)

Bev.: Az emberek atyáktól származva járják a földet és egyetemes elnevezéssel **emberfiainak** hívatnak. – Egy valaki viseli kivételes tartalommal ezt a nevet, az, aki „**látszatban ember fia**”, életének tetteinek és öntudatának tanúsága szerint azonban – **Isten Fia**. – Nyúljunk csak az Íráshoz és keressük lapjainak forgatása alapján, vajon milyen jelek igazolják, hogy nem a föld egyszerű embere a mi Urunk Jézus Krisztus?

1. Először is: reá áll a prófétáknál előrehirdetett égi Küldött minden jegye.

„Felette örvendezzél, Sion leánya; ujjongj, Jeruzsálem leánya: íme bevonult hozzád királyod, igaz ő és megszabadít; szegény ő és számaron ül, számarcanca fiatal vemhén” (Zak. 9,9). Ez a király a várvát várta.

a) De ki Ő – a történelem folyamán? Betlehem... Názáret... Galilea... Golgota... az Ő életállomásai. – Az egyszerű asszony is várja ezt a nagy csodát, azért így szól az „idegen”-hez: „Tudom, hogy eljön a Messiás – vagyis a Fölkent. Mikor eljön, tudunkra ad majd mindent” (Jn 4,25).

b) Hogy pedig Ő az **igazi**, azt Keresztelő Szt. János is mondja: „Nézzétek, az Isten Báránya!” (Jn 1,29). Ő az, Aki eljött, hogy növekedjék Isten és emberek előtt és Áldozata legyen az egész emberiségnek. – „Harmatozzatok égi magasok...” – ez az emberek imádságos imádsága; és eljött az Úr és az emberiség hálás hálálkodása. Az Úrra áll egyedül: Emmanuel! Ő az igazi Küldött, Akit az Úr küldött a megváltandó világra. Messiás! Fölkent! „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóságnak Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

2. Őt igazolják csodái és jövődölései.

A földön járó Mester **emberi módon él** és mégis egészen felemelkedetten, egyenesen istenien cselekszik.

a) Tanítási módja fölényesen, hatalmat képviselve jelentkezik. – tettei: az emberi szokások felett járók...

b) Csodái: az Isten hatalmát sejtetik (elsorolandók!). – Jövődölései: a látó szemet tárják elének. Csak háromra hivatkozom. „Jézus kilépett a templomból és elindult. Csatlakoztak hozzá tanítványai és mutogatták neki a templom épületeit. Ő azonban megjegyezte: „Látjátok mindezt? Bizony mondom nektek: Nem marad itt kő kövön, amit le nem rombolnának” (Mt 24,1-2). Ugyanerről szólva Magára is vonatkoztatja a nagy pusztulás képét: „Ettől fogva Jézus többször fölhívta tanítványai figyelmét arra, hogy Jeruzsálembe kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, megölik, de harmadnapon föltámad” (Mt 16,21). Végül egész nép előtt szól a „lélektemplom” ledöntéséről és harmadnapos felállításáról. „Bontsátok le a templomot, én harmadnapra fölépítem azt” (Jn 2,19). – Mindez: látás. A jövő látása, amely csak annak adatik, aki vagy kegyeltje az Úrnak, vagy Ura a mindenségnek.

3. Végezetül igazolja Önnönmaga.

a) Róla is szól az Írás és a próféta szava, és Ő ezeket Magára **magyarazza**. „Amint Mózes föllállította a kígyót a pusztában, úgy fogják fölmagasztalni az Emberfiát is, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,14-15).

b) Sőt életének döntő percében saját eskü alatti vallomásával és a halált vállaló egyenességgel vallja Magát Istenfiának. „A főpap folytatta: „Esküvel kényszerítelek az élő Istenre: mondd meg, te vagy-e a Messiás, az Isten fia?” „Én vagyok”, felelte Jézus. „Mondom azonban nektek: Látni fogjátok egykor, hogy az Emberfia ott ül a Mindenható jobbán és eljön az ég felhőin” (Mt 26,63-64).

c) Azoknak azonban, akik nem hisznek benne, az Úr ítéletét ígéri: „Ne gondoljátok, hogy vádolni foglak titeket az Atyánál. A ti vádlótok Mózes lesz, akiben reménykedtek. Ha Mózesnek hinnétek, talán nekem is hinnétek, mert ő énrólam írt” (Jn 5,45-46). Világosan jelezvén, hogy Benne hinni annyit, mint az Atya előtt a vádolásoktól mentesnek maradni. Erről különben sokszor szól. Igen határozottan követeli, hogy higgyünk isteni voltában és így legyünk méltók Hozzá. „Én vagyok a világ világossága.

Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). „Aki hisz bennem, annak szívéből, az Írás szava szerint, élő víz forrása fakadnak” (Jn 7,38), „Hát ti kinek tartotok engem?” Simon Péter válaszolt: „Te vagy a Messiás, az élő Isten fia” (Mt 16,16).

Bef.: Íme – az Emberfia, a Galileai, a Tanító... Ez az emberi szem első látása. De tedd hozzá, hogy a fentiek alapján életén, tettein és beszédén átvillan az Istenfia öntudatának égi fensége. Jár, mint emberfia és valóságban köztünk él – az Istenfia.

3. beszéd: Az Emberfiának hatalma

(Dogmatikus beszéd: Krisztus isteni ereje)

Bev.: „Én kaptam minden hatalmat mennyben és földön” (Mt 28,18) – adja az Írás Urunk szájába a legnagyobb hatalmat jelentő mondatot. – Ilyen tételt nem mondhat magáról az ember, ilyen fenséges hatalmat csak az gyakorolhat, aki Isten. Övé a hatalom és a dicsőség. Csak róla zenghették az angyali karok: „Dicsőség a magasságban Istennek” (Lk 2,14). Hódolatos szeretettel borulunk le tehát Krisztus előtt, aki Ura a természetnek és közlője isteni természetünknek. – De hogyan bontakozik ki előttünk ez az isteni erő képe?

1. Ő Ura – az egész teremtett világnak.

A teremtés erejével lesz az Isten, de az **élet uralmával** minden elképzelhető felett uralkodik a Mindenható.

a) Az Írás szerint azonban ezt a hatalmat bírja a Fiú is. „Amint az Atya halottakat támaszt föl és életre kelt, úgy a Fiú is életre kelti, akit akar” (Jn 5,21). – Az ember – ha paránya is a világmindenségnek – személyisége alapján legnagyobbnak érzi magát a föld teremtményei között. – Lényeges és megkülönböztető életjegye: a tudatos élet. És – egész különös – ezt az életet veszi el tőle látszólag a halál. És az is megrázó, hogy e felett a hatalom felett nincs ereje az emberi tudásnak. A magyar közmondás is mondja: „halál ellen nincs orvosság”. – Az Isten azonban itt is Úr! Maga az örökké tartó élet mutatja – döntő egyetemességgel, és egy-egy ember feltámasztása mutatja – esetekben.

b) És Krisztus milyen hatalmat mutat – a halál felett? Bár meghal a halál halálával, de feltámad a dicsőség dicsőségével. Olvasd csak Lukács evangélista szövegét: „Mit keresitek az élőt a holtak közt? Nincs itt, föltámadt. Jusson eszetekbe, mit mondott nektek, amikor még Galileában volt: az Emberfiának, mondta, bűnös emberek kezére kell kerülnie, keresztre feszítik, de harmadnapra föltámad” (Lk 24,5-7). Ezt magasztalja az apostol is mondván: „Mikor pedig a romlandó test romlatlanságba öltözik, s a halandó halhatatlanságba, akkor válik valóra az Írás szava: „A győzelem elnyelte a halált, halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?” (2Kor. 15,54-55). – Tanító életében is ez a tény. Lázár és a halott leány feltámasztásával Urának mutatta Magát a halálnak. Így: Ura a világnak és az életnek.

2. De Ő Ura – az égi kegyelemnek is.

Ez még a földi életnél is több, mert – bizonyos feltételek mellett – az isteni természetben való részesedés.

a) Ezt is az égi Mester adja. „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked: Adj innom, inkább te kérnéd őt, és ő élővizet adna neked”... aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,10 és 14). Itt olyan csodás világ adományozásáról, olyan élet megindításáról van szó, amely mérhetetlenül átlépi a földi értékeket és beleível a Végtelenbe. – Amit a talentumokról mond, az földi értelemben is érthető. „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15). – De amit a kegyelemről közöl, azt már Krisztus érdemeire való tekintettel Isten természetéből, de a szerető Ajándékozó bőséges jóságából árasztja az ember felé. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

b) De kitől kell ezt mégis **kérnünk**? A kegyelem Urától, a Mestertől. Vagy: a Mester nevében az égi Atyától. Ha Krisztus ígérete így szól: „Bizony, bizony mondom nektek: Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek” (Jn 16,23), akkor ezt a legnagyobbat is bizvást kérhetjük. „Kérjétek és adnak nektek” (Mt 7,7).

Bef.: A hatalom tehát a Úré. Ámde a hűséges köteleességteljesítés – az emberé. Ne követeljük az Istenét, hanem teljesítsük az emberét. Így örök rendben fejlődik az emberi élet.

4. beszéd: A szívek vizsgálója

(Erkölcsi beszéd: Krisztus a lélekbelátó)

Bev.: A cselekedetek az élet felszínére törnek, a szándékok és elhatározások a lélek mélyén pihennek. Krisztus isteni mivoltának egyik leggyönyörűbb jele, hogy a mélységek rejtélyeinek szemlélője és a szándékok tisztaságának ítélője.

1. Krisztus szeme a mélységekbe száll...

Az Úrral találkozó néptömeg sokszor hangoztatott vagy kérdezett olyan dolgot, amely a **látszaton** alapult. „Egyszer útközben látott egy vakonszülött embert. Tanítványai megkérdezték tőle: „Mester, ki vétkezett, ez, vagy a szülei, hogy vakon született?” (Jn 9,2). – A baj nyilvánvaló, az okkeresés már valamiféle bűnt **feltételező**.

a) De isteni látás-e az, amely azonnal hibát és bűnt tételez fel? Krisztus így felel: „Sem ez nem vétkezett, sem a szülei, hanem inkább Isten művének kell megnyilvánulnia rajta” (Jn 9,3). Íme! Van olyan baj, szenvedés, csapás, amely az isteni tervben nem büntetés, hanem a megdicsőülés eszköze.

b) Az embernek nem adatott mindig a mélyrelátás kegye, de adatott a mélyre látni akarás parancsa. „Ne ítéljétek, hogy meg ne ítéljenek!” (Mt 7,1).

c) Majd ebből következik, hogy az Istenre hagyandó az ítélet. – Legyen tehát Mesterünk életéből felénk sugárzó tanításunk: a mélységek mélységeinek, a szándékok szándékának **keresése** kötelességünk, és az ítéletmondás az Úr feladata. – Az első sokat megértet, a másik az ítéletet Istenre bízta.

2. Krisztus ítélete – a szándékok szentsége alapján mérlegel.

a) Miképpen lát a Mester? Nincs rejtett világ Isten előtt. A szívek vizsgálója a mélyre száll. Még akkor sincs, ha emberi gonosszággal rejtegetnek a szív rejtekén. „Jaj nektek, kik szíveket mélyébe el akarjátok rejteni az Úr elől terveteket! Kiknek tettei a sötétségben mennek végbe, és azt mondják: ki lát minket és ki ismer minket?” (Iz. 29,15). – Ezt a titkos látást magának is tulajdonítja az evangéliumi Mester: „én vesék és szívek vizsgálója vagyok és megfizetek kinek-kinek tettei szerint” (Jel. 2,23). – Azért van az, hogy vádoló szavunk nekünk szól, mert Isten úgy is tudja életünket: „Ha vádol a szívünk, Isten nagyobb szívünknel: ő mindent tud” (1Jn. 3,20).

b) És mit tegyen az ember? Éljen úgy, hogy járja át lelkét az a tudat: Isten szeme mindent lát! Így a rejtett, vagy nyílt terep egyformán olyan cselekedetet szül, amely megáll Krisztus bírói ítélete előtt.

Bef.: A folyamok és tavak csendes felszíne alatt élet él. Titkos mozgás... rejtett életrengés... sőt feltöresre kész fenékhullám is... Ember élete is ilyen! Isten mélyre lát és mélységek szerint ítélkezik...

*

d) *alcsoport: – kissé ötletszerűen –: Az Úr hazájáról és az isteni követségben járó emberek erejéről*

Az „Úr hazája” tétel a következő beszédláncok során kerül sorra, mert az Úr otthonának „helyrajza” sorozatos megvilágítást igényel (Betlehem, ég, lélek stb...). Itt tehát csak kevéssé érintjük. – Az Úr követeinek erejéről közlünk beszédvázlatokat.

1. beszéd: Az Úr hazája

(Erkölcsei beszéd: Az égi Mester otthona)

Bev.: Olvasható: „hazájába távozott...” Hát **mi az Úr hazája?** Az „ember Krisztusé” – Názáret, az Isten Krisztusé – az élet teljessége az egek világában. – Kérdezzük ma: hol lakik a mi Urunk Jézus Krisztus?

1. Minden helyen – a földön.

Részletesen így szólna:

- A templomban. – Keressük tehát!
- Az Oltáriszentségben. – Találjuk tehát ott!
- Az emberek szívében. – Hordozzuk tehát ott! Így foglalta ezt össze az elemista kis gyerek; legyünk tanítványai Neki. Hiszen mi, a felnőttek – így ismerjük fel.

2. Végül is – az égben.

Helyhatározás kérdését fejtegetjük...

a) **Hely** az ég? Igen, de nem térbelien határolt. Azonban egyetemesen mindent bezáró.

b) Otthon talán az ég? Isten valósága. Ember és Isten találkozása (ezért kezdődik a földön). Ember

és Isten boldog együttélése.

Bef.: **Itt** jelben és képben látom és lélekben birtoklom, **ott** színről színre látom és tudom. Az első a **hit**, a második a **tudatos** birtoklás.

2. beszéd: Aki a földön is öröknek Ura

Bev.: Egek zengése, motorok zaja, villanyáram feszülése – **erők jelentkezése**. De ők-e az urak, vagy ők is alázasatos szolgálók? Hajlom a második felé, mert **emberként** parancsolok nekik... Hát még az Isten!

1. Parancsol – a föld törvényeinek.

a) Krisztus csodáinak sorát látom. A víz borrá változik... A siketnéma beszél... A halott Lázár fel-támad... stb.

b) Ebben – Isten hatalmát imádom. Úr – a természet felett. Úr – „én” felettem. Úr – az örök életem felett is. – Hódolok és Hozzá sietek!

2. Parancsol – az ég hatalmasainak.

a) Kik ezek? Angyalok (küldi őket: Gábort, Ráfael, Michael). Gonosz lelkek (kiüzi őket).

b) Velünk milyen kapcsolatban élnek? Segítenek (angyalok). Kísértenek (ördögök).

c) De kié a győzelem? Istené – mindenekfelett. Emberé – Isten segítségével.

Bef.: Csak egyet zenghetünk: Imádunk Tégedet!

3. beszéd: A csodatettekre dicséretet zengők

(Erkölcsi beszéd: Isten csodáira való felfigyelés)

Bev.: A természet törvényei pontos egymásutánban hozzák az összefüggően következő eseményeket. A felhőket szelek gyűjtik, a felhők esőt szórnak és a napsugár áttöri a sötét fellegeket, újból napfényt vetve az égboltozatra... A magból növény lesz... stb. – Ámde ezeket a törvényeket hatalom alatt tartja a Teremtő és a csodatettekkel uralmat gyakorol felettük. A figyelő ember reátapad lélektekintéssel a Mesterre és figyelve figyeli az Úr csodatetteit, cselekedeteit.

1. Látják csodatetteit.

a) Ezeknek a jelenségeknek figyelése **felfigyeltető**. Több történik, mint a természet rendjének eseménysora... Ezeket vagy az Úr követe teszi így, vagy még a követnél is nagyobb, maga az Úr!... „egy ördögtől megszállott némat hoztak eléje. Mihelyt az ördögöt kiüzte, megszólalt a néma. A nép erre csodálkozva mondta: Soha nem láttak még ilyent Izraelben” (Mt 9,32.33). – A csoda tehát kinyilatkoztató tett. Azért mondja is a Mester: „Jézus égre emelte tekintetét és így imádkozott: „Atyám, há-lát adok neked, hogy meghallgattál. Én ugyan tudom, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló népért mondom, hogy higgyék: Te küldöttél engem” (Jn 11,41-42). Az Egyház hivatkozik is arra, hogy Krisztus személyiségének kiemelkedő jele: a csoda.

b) De nem lehet-e ez emberi csalódás? Néha-néha igen. Vagy tán túlzott elképzelés? Csak akkor, ha nem halna meg a látottak állítása miatt a közlő apostol. – A lényeg ez: az esemény előttünk játszódik le, és csak az emberi értelem erejével az Istenben található. – Ezért van az, hogy az ilyen látás után nem marad néma az ember. A látást cselekvés kíséri.

2. A cselekvést ez a mondat fejezi ki: dicsérve dicsérik a Csodatevőt.

a) Áldó, imádkozó lelkünkkel jó emelkedni az Istenhez, de közvetlen közelségét megérezni sugárzó erő... A csipkebokor előtt sarukat kell levetni... A Sinai hegyen arcra kell borulni... Itt az Isten!!! – A csoda láttára is ez történik. Ezért mondja az Írás: „Félelem szállta meg mindnyájukat és áldani kezdték Istent: „Nagy próféta támadt köztünk, Isten meglátogatta népét! Híre elterjedt egész zsidó-földön és környékén mindenfelé” (Lk 7,16-17). Ez a félelem és kirobbanó dicsőítés az **Isten közelségének** érzéséből fakad. Ez azonban vagy az Ószövetségnek, vagy az Újszövetség kezdetének lelkülete.

b) De ennek a **közelségnek** állandósulása is érezhető – az Újszövetségben. Az Újszövetségben: velünk az Isten. Az Újszövetségben: kenyér színben az Úr. Az Újszövetségben: a lelkünkben az Úr. Az Újszövetségben: az örök életben is velünk az Isten. – Íme: **ez a jelenlét az ember és Isten szent kapcsolata**.

Bef.: A csoda a természet-erő feletti uraság; az ember és Isten örök egybetartozandósága az égi Szeretet állandó csodája.

4. beszéd: Az emberek hatalma

(Erkölcsei beszéd: Milyen hatalmat adott Isten az embereknek?)

Bev.: Az emberélet egyetemes erőkontingensét ez az isteni szöveg diktálja: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet, s hajtátok uralmatok alá” (1Móz. 1,28). – De miben és milyen vonalon érvényesül mindez?

1. A kutató szellem munkája – az anyagiak uralom alá hajtása.

De mire vonatkozik?

- a) A mindenség ereire.
- b) Önmagunk meggyőzésére (Seneca).

2. Az isteni hivatás munkája pedig a lélekmezszenítés biztosítása.

- a) Isten képmásai vagyunk.
- b) Isten fiaivá leszünk.
- c) Istenatyánkkal élünk.

Bef.: Ez az embereknek adott isteni hatalom!

5. beszéd: A „csodatevő emberek” erőforrása

(Erkölcsei beszéd: A csodatevő szentek)

Bev.: De a Mester ilyen szavakat is intézett hozzánk: „Az én nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vesznek majd a kezükbe, és ha valami halálos mérget isznak, nem árt meg nekik, betegekre teszik a kezüket és azok meggyógyulnak” (Mk 16,17-18). – Való-e ez a hatalom a földön?

1. A szentek életét ezzel is kiemeli az Úr.

- a) Apostolok és szentek.
- b) És az „ismeretlen” és nem kanonizált „szentek” is (példák hozandók!).

2. De szentek erejének forrása is az Úr.

- a) A törvények felett az Úr a Rendelkező.
- b. De az embereken át is dolgozik az égi Teremtő.

Bef.: Való: csodák kísérik az Úr házanépét! Mi ez? A Gondviselő szeretet!

6. beszéd: A lélekszolgálat csodái

(Erkölcsei beszéd: A lelki gyógyulások)

Bev.: Mit ér a testi élet, ha rom és hulladék a lélek?... Azért van az, hogy a **lelkek csodás átalakítását** szolgálják az Úr földi követői. – Hogyan megy ez végbe?

1. Meggyógyítják – a lelki betegeket.

- a) Orvosilag is – alapnak kínálják.
- b) Valóságban – életalappá alakulnak.

2. Televény erővel telítik a felemelteket.

- a) Új látással – új lendületet vesznek.
- b) Kegyelmi erővel – isteni életet élnek.

Bef.: Ezek a „csodák” – az Isten követeinek nap nap után jelentkező szent cselekedetei (Lásd: a megtértek életét!).

* *

Beszédláncok

Első gondolatcsoport:

Milyen az égi Mester otthona, és kik előtt tárulnak fel az „otthon” kapui?

Természetesen két otthonról, a földi és a mennyei otthonról lesz szó.

I. beszédlánc címe: Az Úr földi „városa”

1. beszéd: Az Úr városa – Názáret

Bev.: Ahol neveltetett – az az Ő városa.

1. **Kicsi, jelentéktelen hely – emberi szemmel.**
2. **Jelentős, döntő „példa otthon” – Isten áldotta szemmel.**

Bef.: Legyen otthonunk „Názáret képe”.

2. beszéd: Az Úr városa – az Egyház

Bev.: De a názáreti otthon után számunkra is otthont épít – az Egyházban... Hogyan otthonunk az Úr Egyháza?

1. **Egyházában élünk...**
2. **Egyházával üdvözülünk.**

Bef.: A mi földi otthonunk – Krisztus Egyháza.

3. beszéd: Az Úr városa – a lélek

Bev.: De hol lakik most is az Úr Jézus Krisztus?

1. **Egekben.**
2. **Kenyér színében.**
3. **Lelkekben.**

Bef.: Könnyen található – **itt** és elérhető – **ott**.

*

II. beszédlánc címe: Az Úr „örök városa”

Ez a beszédlánc az Isten örök otthonát akarná érzékeltetni. – Hol éli örök életét az Isten?

1. beszéd: A Végtelen „otthona” – „mindenütt” vagyon

Bev.: A Végtelen mindent átható erejével mindenütt jelen van. – Hogyan értelmezendő?

1. **Van: praesentia realis.**
2. **Van: praesentia virtualis.**
3. **Van: praesentia personalis.**

Bef.: Véges és személyi létünk magassági pontja, kapcsolatunk az Úrral – perszonális.

2. beszéd: A Végtelen „otthona” – a Szentháromság közössége

Bev.: Lénytanilag mi a Végtelen „otthona”?

1. **A Szentháromság egysége.**
2. **A Személyek belső relációja.**

Bef.: Ez az örök Közösség – az isteni Egység.

3. beszéd: A Végtelen otthona – a lelkek szentélye

Bev.: Személy az Isten és személy az ember. – Kit hord magában az emberszemély?

1. **Az Isten az ember értelmének – célja.**
2. **Az Isten az ember lelkének – szent tartalma.**

Bef.: Ezért „örök Lakónk” az Isten.

*

III. beszédlánc címe: Kik kerülnek a „Mester városának” kapujához?

Ez a beszédlánc az örök hazatérők csoportját akarná ismertetni.

1. beszéd: A keresve keresők...

Bev.: Diogenész lámpásával – Istent is keres az ember...

1. Az élet ködében botorkálunk.

2. De az élet Fénye felé törtetünk.

Bef.: Így – erőtanilag is Vele vagyunk és Hozzá törünk.

2. beszéd: A szenvedve szenvedők

Bev.: A küzdés és szenvedés – Isten jelezte életút. „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19).

1. A küzdve szenvedők segítője a Mester.

2. A tört és sebesült lelkek gyógyítója az Úr.

Bef.: Így tehát – körzetéhez tartozunk.

3. beszéd: A szeretettel Hozzá fűződők

Bev.: A kisdetek az Úr szerettei és a hozzájuk hasonlók az Ő barátai. „Hagyjátok csak a gyermekeket s ne akadályozzátok meg, hogy hozzám jöjjenek, mert ilyeneké a mennyek országa” (Mt 19,14). „Aki tehát kicsinnyé lesz, mint ez a gyermek, az a legnagyobb a mennyek országában” (Mt 18,4).

1. Az alázatosak az Úr házanépei.

2. Az Úr előtt alázkodók az Úr megemeltjei.

Bef.: A szeretet örök lánc – a Szeretethez fűződés szent eszköze.

*

IV. beszédlánc címe: Kiket fogad „városába” a Mester?

Ez a beszédlánc az örök kapuk feltárulásáról és az Isten nyájának hazaengedéséről szól.

1. beszéd: A tisztaszívűeket

Bev.: Az élet végén – „otthont” várunk.

1. Befogadja a Mester a tisztaszívűeket.

2. Mert azok befogadták és életté alakították az isteni igéket.

Bef.: Örök igazság: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

2. beszéd: A bánkódókat

Bev.: Az Ó- és Újszövetség állandó refrainje: Agite poenitentiam! Miért?

1. Hogy megtörje a gőg lelkét.

2. És a Mesterhez vezesse az Úr népét.

Bef.: Minden törtető – a Pásztorhoz tartozik!

3. beszéd: Az újjászületetteket

Bev.: Mesterünk tanítása: „Aki újra nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

1. Temettessék a múlt és földi.

„El a régi kovással, hogy új téstává legyetek, aminthogy kovásztalanok is vagytok!” (1Kor. 5,7).

2. Támadjon fel az új, a szellemi.

„Mindaz, aki Krisztusban van, új teremtmény” (2Kor. 5,17).

Bef.: Ez az isteni ember.

*

V. beszédlánc címe: Milyen a megdicsőültek élete?

Ez a beszédlánc az üdvözülteknek életét, **Krisztus városában** való életét ismerteti.

1. beszéd: Isteniessé nemesített

Bev.: Már a földön végbemegy ez az isteni munka. Hogyan?

1. Vesszük az isteni természet kegyét.

„Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. És éljük az Isten fiának életét.

„Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17).

Bef.: Íme! Már a földön is ez a tartalmunk.

2. beszéd: Háladalban diadalmas

Bev.: Itt már földi és égi otthonunk közös életéről van szó...

1. Földön élve – a szellem diadalát hálával énekeljük.

2. Az égbe térve – háladalunkkal az angyali karokat erősítjük.

Bef.: Íme a hálás ember!

3. beszéd: Zengő dalban Istent dicsőítő

Bev.: De az „égi otthon” lesz dicsőítő énekünk és életünk hazája.

1. Dicsőítő léssen – énekünk.

2. De mindenekfelett – életünk.

Bef.: Ez az élettartalom a diadalmasak életkincse.

*

Második gondolatcsoport:

A Mester személyisége

(bűnöket bocsát!!!), **Messiás volta és Messiás szolgálata; a föld embereinek zarándokútja, a Mester állandó segítő szeretete**

Szélesen fogott terület, de bekapcsolható a mai Evangélium szövegébe.

I. beszédlánc címe: Égből – a földre

Ennek rövid tárgya: hol talál otthont az isteni Messiás?

1. beszéd: Isten „hazája”

1. Örök haza – a mennyek országa.

2. Az emberlelkek életszentélye.

2. beszéd: Krisztus „hazája”

1. Mint Isten Egyszülöttje – égi házban él.

2. Mint Messiás, az Istenember – földön élt.

3. beszéd: A földi „új haza” népének mennyországja

- 1. Már a földi élet is mennyek országa.**
- 2. De az örök élet a lélek teljes boldogsága.**

4. beszéd: Az égi „régiz haza” az igazi mennyek országa

- 1. A Szentháromság égi „otthona”.**
- 2. Az angyali karok és üdvözültek dicsó együttése.**

*

II. beszédlánc címe: A „földre szállt Messiás” élettartalma

Ez a beszédlánc ismét a magát lassan reveláló Messiás lélektartalmával foglalkozik.

1. beszéd: Látszólag – ember

- 1. Emberi módon élt közöttünk.**
- 2. Emberi tetteit láttuk mindenütt.**

2. beszéd: Hivatásában – Messiás

1. Küldetése – több az emberinél.

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. Vállalásában – odaadóbb az embernél.

„Most fölme gyünk Jeruzsálembe. Ott a főpapok és írástudók kezébe adják az Emberfiát. Azok halálra ítélik és kiszolgáltatják a pogányoknak, hogy kigúnyolják, megostorozzák és megfeszítsék őt, de harmadnapra föltámad” (Mt 20,18-19). „Az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és váltságul adja oda életét sokakért” (Mt 20,28).

3. beszéd: Valóban – Istenember

- 1. Ember – teljes természetével.**
- 2. Isten – természetében és Személyében.**

4. beszéd: Teljes élettartamában – Isten Egyszülöttje

- 1. Eglényegű az Atyával.**
- 2. Örök Isten a Szentlélekkel.**

*

III. beszédlánc címe: Az Úr földre szállott Követének életállomásai

Ez a beszédlánc a Mester „életállomásait”, megállóhelyeit akarja beállítani. Célzással az Evangélium szövegében mondott szavakra: „Erre ismét bárkába szállt, átkelt a tavon és lakóvárosába érkezett...” (Mt 9,1).

1. beszéd: Betlehem és Názáret

- 1. Az egyik – a megszületés helye.**
- 2. A másik – a lepergő élet csendes otthona.**

2. beszéd: Judea és Galilea

- 1. A tevékenység területe.**
- 2. A munkálkodó nyilvános élet „háza”.**

3. beszéd: Az igazságot kereső nép „háza”

1. Az övéihez is betért a Mester.
2. Hogy Vele szeretetben éljen az ember.

4. beszéd: A betegek és halottak „háza”

1. A szenvedők és fájdalmasak házát keresi.
2. Hogy enyhülést és vigaszt adjon isteni szeretete.

5. beszéd: A kereszt nyoszolyája**1. Életében – különösen nyilvános működésében – nincs pihenője.**

„A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20).

2. De életáldozatában várva várt oltára – a kereszt nyoszolyája.

*

IV. beszédlánc címe: Az „élet Szolgájának” szolgálata

Ez a beszédlánc részletezni akarja, milyen munkát végzett az „Úr szolgája”? Vezető gondolat legyen: mi is ezt kövessük!

1. beszéd: Tanító és Áldozat**1. Isteni ige – a hangja.**

„... Galileába ment, és hirdetni kezdte Isten országának evangéliumát” (Mk 1,14).

2. Isten előtti Áldozat – az élete.

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. beszéd: A „csendes otthon” értékének Tanítója**1. Názáreti csendes otthona – példa.**

„Akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik” (Lk 2,51).

2. A názáreti csendes munka – tanító szózat.

„Ki adott neki ekkora bölcsességet?... Nem az ács ez, a Mária fia?” (Mk 6,2-3).

3. beszéd: Az áldozatos jóság Oktatója**1. Mindenről lemondott...**

„Nem tehetek önmagamtól semmit. Amint hallom, úgy ítélek. Ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki engem küldött” (Jn 5,30).

2. És az emberekért teljes áldozatot hozott.

„Ki kellett ugyanis váltania a törvény alá rendelteket, hogy a fogadott fiúságot elnyerjük” (Gal. 4,5).

4. beszéd: Az önfeláldozó Jóság prezentálója**1. Magát – másokért.**

„Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1).

2. Magunkat is – másokért.

„Kövessétek tehát Isten példáját, mint kedves gyermekei. Éljetek szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jóillatú áldozati adományként ajánlotta föl magát értünk Istennek” (Ef. 5,1-2).

5. beszéd: A halálig áldozatos Szeretet bemutatója

1. Tudta és várta az égi áldozatot.

„Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15).

2. Életét adván bemutatta az igazi áldozatot.

„... mennyivel inkább tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztus vére, – aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul Istennek – hogy az élő Istennek szolgáljunk! (Zsid. 9,14).

*

V. beszédlánc címe: A föld emberének útja

Ez a beszédlánc az emberi élet **általános** útját akarja magyarázni (figyelem!

A VI. és VII. beszédlánc ennek részletesebb, az Úr mintájára átirított folytatása, illetve **más alakban** való ismétlése!).

1. beszéd: Hivatáskeresés

1. Saját életkifejlesztésem.
2. Embertestvéreim segítése.
3. Istenatyám szolgálata.

2. beszéd: Hivatásvállalás

1. Centripetálisan – fogadással fáradozom.
2. Centrifugálisan – adással gazdagítok.

3. beszéd: Áldozatos szolgálat

1. Testi életemet...
2. Lelki életemet...
3. Örök életemet...

4. beszéd: Megdicsőülés

1. Már a földön csillanó a lelki ember élete.
2. Az „örök otthonban” pedig koronával díszíti az Isten kegyelme.

*

VI. beszédlánc címe: Az élet tengerén át...

Ez a beszédlánc – az Úr Jézus mintájára – a mi életünk útját akarná színezn.

1. beszéd: Családból indulunk...

1. Emberi a törzsünk.
2. De Istentől való a lelkünk.

2. beszéd: A fejlődés vonalán járunk...

1. Alakulásunk készsége – a hivatásunk.
2. Az isteni kiteljesülés – a boldogságunk.

3. beszéd: Viharok közepette haladunk...

1. Küzdelem az élet útja.
2. De boldogság az élet réve.

4. beszéd: A Mester kezét érezzük

1. Születésünktől – velünk.
2. Élet végénél – bennünk.

5. beszéd: Az örök otthonban is velünk

1. Átkísér – az örök réven (Viaticum!)
2. Hazasegít – az örök otthonba (Regnum aeternum).

*

VII. beszédlánc címe: Az élet Urának szeretetsugárzása

Ez a beszédlánc az előzőnek **formaian** és **analógiailag** változtatott gondolatcsoportosítása.

1. beszéd: Fényt vet az életutunkra

1. Életcélú tűz élénk.
2. Eszközöket kínál.

2. beszéd: Területet ad – a kidolgozásra

1. Mindent alakíthatónak teremt az Úr.
2. És munkával mindent alakíthat az ember.

3. beszéd: Erőt is ad – a munkateljesítéshez

1. Testünknek – kenyeret.
2. Lelkünknek – kegyelmet.

4. beszéd: Koronát ad – a sikeres munkásnak

1. A földön – tövisből fonják.
2. Az égben – szeretet fényéből alakítják.

*

Egy dogmatikus sorozat: címe: De Summo Pontifice

1. beszéd: Caput ecclesiae
2. beszéd: Infallibilis dux fidelium
3. beszéd: Pater omnium Christianorum
4. beszéd: Bonus pastor –ad Pastorem

* * *

B/ rész – a/ csoportja: „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

Ennek a csoportnak gondolatai látszólag eléggé szétágazók, de ebbe a gondolategységbe egybe-foghatók: ha hűségesek maradtok az egek Urához dicsőítésben, áldozatokban, akkor **hitből élő életeket** – örömmel és boldogsággal telíti az égi Atya. Ez az öröm azután kicsordulhat – egyéni életünkben, az Úr templomában, az áldozatok bemutatásában, de leginkább abban, hogy lelkünk mélyén érezni fogjuk az Úr jelenlétét és így az élet igazi örömét. – Lássuk most ezeket egyenként.

1. (Introitus) beszéd: Hűségesek maradjanak szolgálid, Uram!

(Erkölcsei beszéd: Hűséges az Isten)

„Adj, Uram, békességet azoknak, kik téged várnak, hogy prófétáid igazmondóknak bizonyuljanak. Hallgasd meg szolgálidnak és népednek, Izraelnek könyörgését” (Sir. 36,18).

Bev.: Isten szolgálainak nemes gyűrzetét nemcsak papok, hanem Isten törvényeinek hűségesei alkotják. Ezeknek áldozatos odafonódása a lélek egybetartozandóságának szent ereje. „Isten házanépe” kitarotán fűződjék égi Atyjához, a Mindenhatóhoz. Ezt mondja Mózes: „Az Úré az én erőm és dicsérő éneke, mert Ő lett az én menekvésem. Ő az én Istenem, hadd dicsóítem, atyámnak Istene, hadd magasztalom” (2Móz. 15,2).

1. Az Isten ígéje szerinti életben.

Az ember élete nem kötött törvények kényszere, hanem a szabad ember elhatározása folytán alakuló világ.

a) Szólt az Úr, hogy hallja és valósítsa az ember. Magához köti... ezt így jelzi az Írás: „Meddig vonakodtok megtartani parancsolataimat és törvényeimet?” (2Móz. 16,28). – Fejlődésre serkenti. Erről pedig így szól az Írás: „A bölcsnek tanítása élet forrása, mert halálos tórtól visszatart” (Péld. 13,14).

b) Hallják és harsonázzák a próféták. Ezért harsonázás hűségük jele. A választott próféták közvetlenül is hallják. Ezért mondja az Írás: „A próféták és a törvény Jánosig mind ezt jövendölték” (Mt 11,12). – De a szülők is „prófétákká” legyenek, hogy tanító hangjukat hallgassa a gyermek.

c) Befogadják és életté teremtik az Úr követői. A szó azonban könnyen elhaló beszéd. A hűséges ember életté teszi magában a zengő szót. Ezt sohase felejtse: „mert Isten szemében nem a törvény meghallgatója igaz, hanem a törvény megtartója igazul meg” (Róm. 2,13). Így lesz az ember az Isten hűségese.

2. Az Isten életelveihez való kemény ragaszkodás.

Az élet sodródása szinte eleven erővel hoz új és új hullámfodrot. Azt is mondhatnám: más és más megvilágításban tűnik fel korszakok változata idején az élet tartalma és értéke.

a) Mérlegeljük az új szempontokat. Az élet fejlődését figyelemmel kísérem, de az erős, belső feszülését soha nem engedem. – Bízom ebben az ígéletben és erősen fűződöm Uram ítéleteihez: „én, az Úr, a te Istened, erős és féltékeny vagyok s megtorlom az atyák vétkeit azoknak a gyermekeim meg a harmadik és negyedik nemzedékén, akik gyűlölnék engem” (2Móz. 10,5).

b) De keményen kössük az örök igazságot. – Nekem örök elvét adja az Írás mondása: „Az Úr neve erős torony, Hozzá menekszik az igaz, és bizton vagyon” (Péld. 18,10). – Igaz, hogy hallom Pilátus kérdését: „Mi az igazság?” E szavak után ismét kiment a zsidókhoz és kijelentette: „En semmi vétket sem találok benne” (Jn 18,38). – De hallom az Úr ígétjét: „Ég és föld elmúlik, de az én ígém el nem múlnak” (Mt 24,35).

c) Elméletben és életben keményen állom a vártat. Mindig Isten mellett! Úgy, ahogy az Írás tanítja. „En erős Istenem, akiben én bízom, pajzsom és megmentő szarvam, felemelém és oltalmam, megmentőm: te megszabadítsz az erőszaktól” (2Kir. 22,3). – Természetes, hogy a szenvedések idején is. Mégpedig azért, mert: „Az Úr azonban mint hős harcos áll mellettem. Ezért elbuknak, kik üldöznek engem” (Jer. 20,11). Tanulok a Makkabeusoktól és még a mártírumot is lekönnyörgöm, hogy az élet hegyormain járjam az életet. Nem felejtsem el példájukat. „Ő azonban a dicső halált többre becsülte a gyalázatos életénél, ezért önként ment a vesztőhelyre” (2Mak. 6,19).

Bef.: Az emberi erkölcsi élet keménysége a belső jellem acélosságának próbája. Esto vir **divinus!**

2. (Introitus) beszéd: Templomodban vigadnak szolgálid, Uram!

(Erkölcsi beszéd: A templom hivatása)

„Örvendeztem, mikor azt mondották nekem: az Úr házába megyünk” (Zsolt. 121,1).

Bev.: Életünk belső tartalma: örömkeresés. Minden mozzanatunk forrás felé fordul, hogy szomjas lelkünk az öröm hörpintésével üdítettessék. – „Örömd legyen mindenkoron!” (Tób.5,11). „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4). – Életünk alacsony-, vagy felsőrendű volta onnét adódik, hogy **milyen forrást** keres a boldogság után áhítozó ember. Nagy baj, ha elhagyjuk az élő vizek forrását. Óva int a próféta: „Mert két gonoszságot művelt az én népem: elhagyta engem, az élő víz forrását, és vízvermeket ástak maguknak, megrepedt vízvermeket, melyek nem tartják meg a vizet!” (Jer. 2,13). – Most azután kérdezhetném: vajon boldogságot kínáló forrás-e az Isten háza, ahová zarándok lépéssel közeledik az ember?

1. Az Isten élő vizeinek forrása a templom.

Valóban minden öröm forrása az Isten. De az „élet vizei” Istenből forrásznak. Ezért éneklí a Zsoltáros: „Nálad van az élet forrása, és világosságod által látunk világosságot” (Zsolt. 35,10).

a) Az Úr háza tisztító vizek ömlesztésének szent ligete. Ide vágyik a „szarvas” is. „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). Mit jelent? Imádkozó alázatot. „Az Úr félelme élet forrása, mely halálos tőrtől távol tart” (Péld. 14,27). – Jordánparti keresztelést. „Akkor kiment hozzá Jeruzsálem, egész Júdea és az egész Jordán-vidék. Megvallották bűneiket és megkeresztelkedtek nála a Jordán folyóban” (Mt 3,5-6). – A keresztvíz csordulását. „Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14). – A lélek „Augias” istállójának tisztítását...

b) A templom a kegyelmi vizek zuhatagozásának szent medre. Ezt a Mester vájta. A Getszemáni kertben buggyant. Abból a szent talajból, amelyre az égi Mester vércseppjei harmatoztak. „Verejtéke mint megannyi vércsepp hullott a földre” (Lk 22,44). A keresztfánál csörgedezett, vércsepektől tüzesített és végül az emberi lélek örök életet adó italává nemesedett. Erről mondja maga a Mester: „Ugyanigy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,20). Így lett: Szent Kehely. De lett: Szent Kenyér is.

2. Ennek hörpintésével éli boldogságát az ember.

A „föld-ember” ösztönös éhségét és szomjúságát a föld terméke elégíti ki. Az **igazi**, lelki igényt kell felébresztenie a szellemi embernek.

a) Étvágy és szomjúság mineműsége árulja el az ember igényességét. Ha **csak** testi az igénye, akkor földi és ösztönös étele és itala. De el ne felejtöd: „Az étel ugyan nem tesz kedvesebbé Isten előtt” (1Kor. 8,8). – Még inkább rettegi ettől: „Jaj nektek, kik kora reggeltől fogva a részegség után futtok, és napestig isztok, és a bortól hevültök! Citera és hárfá, dob, fuvola és bor van lakomáitokon, de az Úr cselekedetére nem néztek” (Iz. 5,11-12).

b) De a szellemi igény az ég ételére és italára éhezteni az embert. Általában ez jellemzi az igazi embert. „Ámde ők jobb haza után törekedtek, tudniillik a mennyei után” (Zsid. 11,16). – És részleteiben mik ennek mozzanatai? A tudás igénye. Ezt ajánlja a Bölcs is: „Szerezz bölcsességet, mert jobb az az aranyból, szerezz okosságot, mert becsesebb az ezüstműl!” (Péld. 16,16). – Az isteni szép igénye. Erről énekel az Énekek Éneke: „Ki az, ki előjön, mint a hajnal pírja, szép, mint a hold, tiszta, mint a nap” (Én. 6,9). – Az erkölcsi igénye. Ezt magasztalja a szent Király bölcsessége: „Be szép a tiszta nemzedék dicsőségében, mert halhatatlan az emlékezete, mivel ismeretes Isten és ember előtt” (Bölcs. 4,1). – Az Isten „éhezése”. Ennek himnuszát zengi a királyi lantos: „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem! Szomjazza lelkem az erős, élő Istent” (Zsolt. 41,2-3). **Ilyen igényesek** kerülnek az ösztönök tüzes borát, mert ezek a poharak kiegészítik a lélek nemes vágyát.

Bef.: Hol csordul ez a forrás? Isten házában, ahol merít az ember. Ennek erejével zárandokol Isten Hóreb hegye felé...

*

1. (Oratio) beszéd: Istenhez – Istennel!

(Isten tetszése – Isten ajándéka)

„Vezesse szívünket, kérünk, Uram, irgalmas működésed, mert nélküled nem lehetünk előtted kedvesek. A mi Urunk...”

Bev.: Istentől vettünk mindent, Isten nélkül életcélunk nem érhető el. Azt imádkozzuk a mai szentmisében: „nélküled nem lehetünk kedvesek előtted!” – Hogyan is áll ez a kérdés?

1. Istentől – a kegyelem.

Ez gyökérzeti érték leszögezése. Ezt így tanítja az apostol: „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik. Nála nincsen változás, sem árnyéka a változandóságnak” (Jak. 1,17).

2. Kegyelemmel – az Istenhez. Ez pedig annak a megállapítása, hogy **csak** az Istennel törtetünk – Isten felé.

a) Előfutamozza az Ószövetség. „De az Úr kegyelme öröktől fogva örökké kíséri azokat, akik őt félik” (Zsolt. 102,17).

b) Világosan tanítja az Újszövetség. „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ugyanezt erősíti **élő tanítással** az apostol mondván: „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

Bef.: Lelkünk Istentől, lélekszárny-feszülésünk Istentől, így tehát mindent Isten ad nekünk.

*

1. (Graduale) beszéd: A Veled való találkozás a béke forrása

(Erkölcsei beszéd: Istentől a béke)

„Örülök, mikor azt mondják nekem, az Úr házába megyünk. Legyen béke erődeidben és bőség tornyaidban” (Zsolt. 121,1 és 7).

Bev.: Kitől várhatja a hívő lélek a földi élet békességét? Mindenesetre attól a Teremtőtől, aki békére tudja hangolni embergyermekait és békességet teremt a nagy zűrzavarban. – Hol kell megszületnie a békességnek?

1. Szülessék a békesség – magamban.

Az emberélet nem pihenő nyugalom, hanem harc. De ez a diadalmas békességet szülheti.

a) Belső zavarok kavarnak belsőkben. Ösztönök és szellemi, uralkodói vágyak harcolnak. Ember csak mondja, de csak Isten adja. Ne felejtsd Jeremiás intelmét: „Népem leányának sebet hazugsággal gyógyítják; így szólnak: „Békesség, békesség!” – holott nincsen békesség!” (Jer. 6,14). – Ha Istennel találkozom, akkor a **szellemi** harc diadala – lélekbéke vonása. Ezt magasztalja a próféta: „Mily szép a hegyeken annak lába, aki kihirdeti és kikiáltja a békét!” (Iz. 52,7).

b) Belső harmónia is születik a lelkünkben. Ennek oka: elgyengül a szenvedő ereje, és kivirágzik a lélek szépséges életligete. Ez – békesség! De ez: Isten adta győzelem. Erről szól a próféta, és ezt ígéri a Mester: „Miután tehát a hit által megigazultunk, éljünk békében az Istennel Urunk Jézus Krisztus által” (Róm. 5,1). „A test vágyódása halálra vezet, a lélek törekvése életre és békére” (Róm. 8,6).

2. Szülessék a békesség – embertestvéreinkben.

De mikor érhető ez el? Csak akkor, ha „Isten fiának” tekintünk minden embert. Te teremtetted meg ezt a békességet!

a) Testvéreimmé teszem. Tanítja a Mester: „Békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Én nem úgy adom nektek, mint a világ adja” (Jn 14,27). És Istenatyámnál testvérként találkozom mindegyikkel.

b) Testvérként segítem őket. Ezt parancsolja magasztaló szóval az apostol: „Az igaz élet magját békében vetik el a békeszerzők” (Jak. 3,18). Mesterem tanítja. Én pedig – nyomdokán megvalósítom.

c) Mit hoz ez nekem és embertestvéreimnek? Egyetemes emberszeretetet, amely az „isteni testvériség” békességét hozza számunkra. Olyan szent egységet, amelyről ilyen énekkel énekel a Zsoltáros: „Az irgalom s a hűség találkozik, az igazság s a béke csókot vált” (Zsolt. 84,11). – Végül is nem földi szülemény, hanem égi adomány.

3. Szülessék a békesség – Istennel!...

Hiszen valóban nem is harcolhatnék Isten ellen.

a) A **gonosznak harca** fel-fellángolhat. „Nem szolgállok!” – hangzik a gőgnek szava (angyalok, első emberpár, a bűnös ember). De ezt kiáltja sokszor a test is! Pedig tudni kell: „Az étel a gyomorért van, s a gyomor az ételért, de Isten mindkettőt elpusztítja. A test ellenben nem a paráznaságért van, hanem az Úrért, az Úr pedig a testért” (1Kor. 6,13).

b) **De az igazságnak diadala** minden rosszat összeomlaszt, az Istennek félelme minden jónak szülőanyja. Jól jegyezd meg ezt a szent ígét: „Az Úr félelme tisztesség és dicsőség, vígság és örömkoszorú; az Úr félelme szívet derít, vígságot, örömet ad és hosszú életet” (Sir. 1,11-12). Akik azután Isten dicséretét keresik, azoknak jutalma az Isten áldása. Életükről ez az ige szól: „Virulva virul és ujjong, ujjong és hálát zeng” (Iz. 35,2). De mindenekfelett jutalma lészen: az Istent szerető és Istennel élő embernek **békés boldogsága**. Magunkon és másokon érezzük; „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14).

Bef.: Boldogság és öröm – földön és egekben. Pax vobiscum!

2. (Graduale) beszéd: Neved népek félelme és dicsősége

(Erkölcsei beszéd: Isten nevének tisztelete)

„De félik majd, Uram, nevedet a nemzetek, s a föld minden királyai fölségedet” (Zsolt. 101,16).

Bev.: „Isten, kit a bölcs lángesze föl nem ér...” – fordul egek felé a költő. Kit takar emberajkakon csengő szó, és milyen hatalmat képvisel neved?

1. Félelmetes neved ereje.

Tárgyi tartalma ez: **Minden**. Ezért más és más lélekrezonanciát vált ki az emberből.

a) Az Ószövetségben remegő tiszteletet parancsol (égő csipkebokor). Olvasd csak az Úrral való találkozás leírását: „Mikor az Úr látta, hogy odamegy megnézni, szólítja a csipkebokor közepéből s mondá: Mózes, Mózes! Ő azt felelte: Itt vagyok. „Mondá ekkor az Úr: Ne közelíts ide. Oldd le lábadról sarudat: mert a hely, amelyen állasz, szent föld” (2Móz. 3,4-5). Az az igazság: remeg előtte az ember (Sinai hegyen történő törvényhirdetés). Olvasd csak e szent szöveget: „Mikor aztán eljött a harmadik nap és felvirradt a reggel, íme mennydörgések kezdének hallatszani, villámok cikázni és felette sűrű felhő fogá el a hegyet és egyre erősödő harsonazengés zúgott, úgy, hogy megrémült a nép, mely a táborban volt” (2Móz. 19,16). – Végül is mindez azt jelenti: Isten – **Urunk**. Mégpedig olyan, Akiről ezt zengheti a Zsoltáros: „Mert az Úr a királyi hatalom, s Ő a nemzetek uralkodója” (Zsolt. 21,29).

b) Az Újszövetségben azonban a szeretet erejét sugározza. Ennek alaphangja így csendíthető: Isten – Atyánk. Figyelmeztet is erre a Mester, mondván: „Ti tehát így imádkozzatok: Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy...” (Mt 6,9). Így pedig az a valóság: neved előtt meghódol minden és minden ember. – Ezt hirdeti az apostol: „Ezért Isten fölmagasztalta és minden mást fölülmúló nevet adott neki: Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil. 2,9-11).

2. De dicsőség neved tisztelete.

A szentek és különösen a Legszentebbnek tisztelete dicsőség és boldogság a tiszteletadónak is. Erre céloz a Bölcs mondván: „Nagy dicsőség követni az Urat, mert ezzel nyerhetni tőle hosszú életet” (Sir. 23,38).

a) Nekünk is dicsőség az Ő tisztelete. Ezt állítja a Bölcs: „Megállta ebben a próbát és feddhetetlen maradt, legyen dicsérete örök!” (Sir. 31,10). Miért? Mert Tehozzád emelkedünk! Ez valóban megismerés és vágyakozó birtokbavétel. Ennek a szellemi törtetésnek az a vigasztaló jegye: **Hozzád tartozunk, Uram!** Nem vagyunk Hágár számkivetett ivadékai, hanem égi Atyánk földön járó gyermekei. Tehát: „Mindenkoron az Istenben dicsekszünk, és hálát mindörökké a te nevednek zengünk” (Zsolt. 43,9).

b) Emberiség egyetemének is megbecsültetés az Ő dicsőítése. Tartalma ez: nem a földé, hanem égé vagyunk! Ez **egyetemes** megemelés az emberiségnek, amely dicsősége lehet az Istennek és végnélküli életében boldogsága önmagának. Isten és ember tehát egybetartozik – és ez az ember legnagyobb dicsősége.

Bef.: Nevedet ismétljük és vele magunkat dicsőítjük. „Az örökkévalóság királyának, a halhatatlan és láthatatlan, egyedülvaló Istennek legyen tisztelet és dicsőség mindörökkön-örökké. Amen” (1Tim. 1,17).

*

1. (Offertorium) beszéd: Az Úr oltárának felszentelése

(Liturgikus beszéd: Oltárszentelés)

„Mózes oltárt szentelt az Úrnak és égő áldozatot mutatott be rajta és állatokat áldozott fel és esti áldozatot mutatott be, mely Izrael fiai jelenlétében kellemes illatként szállt fel az Úristenhez” (2Móz. 24,4-5).

Bev.: A pogányok a természet legszentebb helyét, a magaslatok tisztásait, vagy az anyaföld méhéből előrerobbanó forrásokot használták „Istentiszteletek oltárául”. – Gondolatuk volt: csak a tiszta hely lehet Isten áldozatának szentélye. A zsidó nép is oltárt emelt. Ezt is felszentelte. Ezt követi az Egyház is, amidőn Isten oltárát felállítva **szenteléssel** emeli ki az általánosan használt „asztalok” közül.

1. Az oltár felszentelése – Isten szolgálatot mutató szertartással történik.

a) Majd ereklyét hoznak a templomba. Szentek emléktárgya, vagy vértanúk szent testének darabja. Jelentése: itt áldozatot fognak bemutatni, amint a vértanú életáldozatot mutatott be Istennek.

b) Könyörgő imák kíséretében megszentelik a köveket. Kiemelik így a **közhasználat alól** és Isten-tiszteletnek szent eszközévé avatják. Így **szent** lesz a tárgy és szent áldozat asztalává nemesedik a hi-

deg márvány.

c) Olajjal kenik a felületét. Bőségnek és könnyűségnek jelképe az olaj. – Krizmája pedig az illat hordozója. Ilyen legyen itt az áldozat is.

d) Tömjén égettetik elülső sarkain. Illattal emelkedik a füst az égbe; illatként jusson az áldozat az Úr szent színe elé.

2. Felszentelt asztal Isten áldozati és ember áldozati helye lészen.

Isten szent asztalává lesz tehát az oltár. Hivatása kettős lészen.

a) Áldozatot mutat be Istennek az Úr szolgálója. – De legyen tiszta az áldozatot bemutató. Ezért írja Mózes: „...de a függönyön belülré nem mehet s az oltárhoz nem járulhat, mert testi hibája vagy on nem szabad szentségtelenné tennie szent helyemet. Én, az Úr, szentséget kívánok tőlük!” (3Móz. 21,23). Sőt csak olyat választ az Úr, akit ki akar emelni az emberek közül: „Ki is választottam őt Izrael valamennyi törzse közül papomnak, hogy oltáromhoz járuljon, illatot gyűjtson nekem s efódot viseljen előttem” (1Kir. 2,28). Legyen tiszta az áldozat (Ószövetség). Ezt követeli az Írás: „Akkor majd kedvedet leled igaz áldozatban, ajándékokban, egészen elégő áldozatokban; akkor majd fiatal bikákat tesznek oltárodra” (Zsolt. 50,21). – Legyen szent az Áldozat (Újszövetség). Ezért mondja Szt. Pál: „Éljetek szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jóillatú áldozati adományként ajánlotta föl magát értünk Istennek” (Ef. 5,2).

b) Élvezetes (égi) eledelt vesz az életet éhező nép. Azért kerülje el a tisztátalant. „Aki méltatlanul eszik és iszik, a nélkül, hogy megkülönböztetné az Úr testét, tulajdon ítéletét eszi és issza” (1Kor. 11,29). Azért vegye Isten erejét – a tiszta lélek.

Bef.: Ez az a hely, ahol állandó imával zeng az ének: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten” (Jel. 4,8). Itt azután otthont talál az Úr. – Az Ószövetség felhője és az Újszövetség égi Kenyere. „Sohasem hiányzik nappal a felhőoszlop, éjjel meg a tűzoszlop a nép elől” (2Móz. 13,22). Ez az Ószövetség szent jele. – És mindig lobbanjon az örök mécses lángja! Ez az Újszövetség, Isten jelenlétének jele.

2. (Offertorium) beszéd: Az áldozat bemutatása

(Liturgikus beszéd: Az áldozatok)

Bev.: Isten „választott népe” és a „beteljesedést élvezők együttese” mindig áldozattal tisztelte az Istent. – Mik voltak ezek?

1. Az Ószövetség véres, vérnélküli áldozatai.

Az áldozat lényege volt mindig: adni Istennek, amit legjobbnak tartunk.

a) Véres áldozatok alkották az áldozatok első csoportját. Állatokat áldoztak engesztelésül és hálás tiszteletből. A lényeg: a készséges lélek, és nem a „leölés”. „Hiszen Isten nem alkotta a halált és nem leli örömét az élők vesztén” (Bölcs. 1,13).

b) Vérnélküli áldozatok voltak ugyancsak az oltárra vitt áldozati ajándékok. Tömjén... Kenyér... („Panis propositionis”). Végül kenyér és bor áldozata. „Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozta eléje, mert a fölséges Isten papja volt” (1Móz. 14,18). – De figyelemmel kell kísérni azt a gondolatot: az ember részéről a **lelkület**, a **felajánlókészség** a döntő. – Tárgyi jelek azért szükségesek (áldozati tárgyak!), mert ezekkel **fejezi ki** belső lelkületét az ember.

2. Az Újszövetség véres és vérnélküli Áldozata.

Az Ószövetség végül is előkészület. Sok tekintetben jelkép. Micsoda az Isten igazi áldozata? Nem kérdezhető így. Így kell kérdezni: **Kicsoda** az áldozati személy? Felelet: Maga az Istenember.

a) Áldozati oltára – a kereszt. Így véres áldozatot mutat be Atyjának. „Egyetlen áldozatával örökre tökéletessé tette a megszenteltekét” (Zsid. 10,14). De ez egy és egyetlen! Ismétlése: vérnélküli. Ez a szentmise. „Bárcsak inkább bezárná valaki közületek a kapukat, hogy ne gyűjthassanak tüzet oltáromon hiába! Nem lelem a kedvemet bennetek, úgymond a seregek Ura, és a ti kezetekből nem fogadok el én eledeláldozatot. Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek. Bizony, nagy az én nevem a nemzetek között, – úgymond az Úr” (Mal. 1,10-11). Alapja: Krisztus rendelése. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta neki: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

b) Bemutatósi szent helye: az oltár. Ezért szentelik fel és ezért kenik fel szent olajjal. – A szentmise tehát – áldozat. „Volt pedig abban: egy ezüst tál, mely százharminc siklust nyomott, egy ezüst csé-

sze, mely hetven siklus volt a szentély súlyegysége szerint; mindkettő telve eledeláldozatnak szánt, olajjal meghintett lisztlánggal” (4Móz. 7,13). „El a régi kovással, hogy új téstává legyetek, amint-hogy kovasztalanok is vagytok! Hiszen húsvéti báránynkat, Krisztust megölték” (1Kor. 5,7). „Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, s e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön” (1Kor. 11,26). – A szentmisén való jelenlétünk – áldozatban való részesedés. Istentisztelet és lélekgyarapodás.

Bef.: Az Ószövetség előkészítette, az Újszövetség megvalósította a legszentebb Áldozatot.

*

1. (Secreta) beszéd: Istenben részesülünk (Dogmatikus beszéd: Istenség „részesei”)

„Isten, ki ezen áldozatnak tiszteletreméltó cseréje által az egyistenségnek részeseivé teszel minket; engedd, kérünk, hogy amint igazságodat megismerjük, úgy azt megfelelő étellel megvalósítsuk. A mi Urunk...”

Bev.: A szentmise-áldozat és a belőle való merítés: Istenből való táplálkozás. – Hogy áll elénk ennek a tanításnak égi értéke?

1. Ez a Tőle vett nagy ajándékunk.

a) Ez értünk bemutatott Áldozat. Erről szól az Írás: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

b) Ez a mi megváltásunk, Istenhez jutásunk égi ereje.

2. Ebből fakadjon isteni életünk.

a) Lélekhálunkból feltámadunk. Ezért olvassuk az Írásban: „bár bűneink miatt holtak voltunk, Isten azzal mutatta meg nagy szeretetét irántunk, hogy Krisztussal életre keltett minket” (Ef. 2,4-5).

b) De Isten kegyelméből **élők** vagyunk. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10).

Bef.: Isten ajándéka – az áldozat gyümölcseiben való részesedés. **Adomány** egyrészt, de **erőforrás** másrészt.

*

1. (Communio) beszéd: Áldozati tárgyainkkal csak az Úr előcsarnokába jutunk (Erkölszi beszéd: Az áldozatok **külső értéke**)

„Hozzatok áldozati ajándékokat és jertek udvaraiba, boruljatok le szent udvarában az Úr előtt” (Zsolt. 95,8-9).

Bev.: Az emberek áldozata – legalább a látszat szerint, **külső** megítélésben – nem más, mint tárgyak felajánlása Istennek. Valóban mi is megy végbe az áldozatok bemutatásánál?

1. Földieket hozunk áldozatul.

Valójában mik ezek?

a) Élettelen és élő értékek. Ezekről zeng a próféta: „Társis királyai és a szigetek adományokat hordjanak, Arábia és Szába királyai ajándékokat hozzanak” (Zsolt. 71,10).

b) Áldozatul szánt szépséges állatot. De ez végül is csak **külső** ajándék. „Ha valaki szentelt húst visz ruhája csücskével, és aztán kenyeret, főzeléket, bort, olajat, vagy bármilyen eledelt érint ruhája szélével, vajon szentté lesznek-e azok?” (Agg. 2,13)... Ezért mondja Jób: „Vigyázz, hogy el ne csábítson bő ajándékkal, és tetemes vesztegetés meg ne hajlítson!” (Jób 36,18).

2. Az Úr előcsarnokába juttat az áldozatunk.

Ezzel az áldozattal – az előcsarnokban kopogtathatunk. Mintha azt jelezné: tárgyi áldozat csak az **előcsarnokba** juttat... Bár ez is szent hely, de csak külső körzet. Végül is: csak **tárgyainkat** adjuk.

a) Nem csoda tehát, hogy csak az Úr lelkének körzetéhez jutunk. Az Ószövetség templomának is

csak előcsarnokába jutott az **áldozati tárgyat hozó**.

b) De aki a **lelkét vitte**, azé volt az Isten szent lelkével való találkozás.

Bef.: De az is **előkészület**. Ha azután lelkivé tesszük az áldozatot, akkor közelebb lépünk Isten-
tára felé.

2. (Communio) beszéd: **Áldozati lelkünkkel az Úr szentélyébe jutunk**

(Erkölcsi beszéd: Az áldozatok **belső értéke**)

Bev.: Az ember hozhat tárgyat, mint **szállító**, de hozhat áldozatot, mint **készségesen hódoló**. Az egyik: **raktárba gyűjtő**, a másik: **Isten csűrébe halmozó**. – Milyen legyen áldozatunk?

1. Lelkünket hozzuk áldozatul.

A tárgyak életünk külső birtokállományai, lelkünk életünk központja és szellemi kincse. Ezért ezek feláldozása – lelkünk nemességének élő jelentkezése. – Mi itt a lényeg?

a) **Lélekkel** hozzuk – a tárgyat. Ezért oktat az Írás: „Ne jelenjél meg az Úr színe előtt üres kézzel... Az igaz áldozata juttat kövérséget az oltárra, és gyönyörűséges illat az a Magasságbeli színe előtt!” (Sir. 35,6 és 8). Ezért mondhatnók azt is némi túlméretezéssel: még a pogányé is kedves **így** az Istennek. Erre céloz az apostol mondván: „...hogy a pogány népek a Szentlélektől megszentelt kedves áldozati ajándékká legyenek” (Róm. 15,16).

b) De fontos továbbá, hogy **lelkünket** adjuk – a tárggyal. Mesterünk példát adott, hogy hogyan áldozunk. – Olvasd csak lélekkel: „Éljetek szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jóillatú áldozati adományként ajánlotta föl magát értünk Istennek” (Ef. 5,2). – Szinte természetes következmény, hogy felénk fordul az Írás, hogy hasonlóképpen cselekedjünk. „Adjátok tehát szíveteket s lelketeket az Úr, a ti Istenetek keresésére: fel, építsetek szentélyt az Úr Istennek, hogy be lehessen vinni az Úr szövetségének ládáját s az Úrnak szentelt tárgyakat az Úr nevének építendő házba” (1Krón. 22,19).

2. Az Úr szentélyébe segít áldozatunk. Ez a „lélekáldozat” – Istenhez juttat (Pl. Káin és Ábel áldozata...). Jól jegyezd meg: „Kedves az igaz áldozata; meg nem feledkezik az Úr az ő emlékeztető áldozatáról” (Sir. 35,9).

a) Istenhez emel – a földön. Bűneinket elengedi: „Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1).

b) Istenhez juttat – az égben. Az Ő Áldozatának ez az értéke: „Egyetlen áldozatával örökre tökéletessé tette a megszenteltek” (Zsid. 10,14). – Így a megismételt áldozat ugyanezt hozza számunkra... Maga az égbe szállt, magával vitte rabságunkat, és Hozzá visz bennünket is. Azért mondja az Írás: „Fölment a magasba, magával vitte a foglyokat, s osztott az embereknek ajándékokat” (Ef.4,8),

Bef.: Istenhez juttat bennünket! Isten szentélyébe – itt, és Isten lelkébe – ott.

*

1. (Postcommunio) beszéd: **Teremts minket áldozatod gyümölcsévé!**

„Szent viszontajándékkal táplálkozva, Uram, hálát adunk neked és irgalmadat kérjük, hogy a benne való részesülésre tégy minket méltóvá. A mi Urunk...”

Bev.: Életünkért történt az áldozat; legyen lelkünk érett gyümölcse az örök élet számára. – Hogyan valósul ez?

1. Véred árán megváltottál.

a) Ezt tanítja az Írás: „Őt adta oda az Isten véres engesztelő áldozatul a hit által...” (Róm. 3,25). „Benne van vére által szerzett megváltásunk. Bűneink bocsánata, kegyelme bőségének arányában...” (Ef. 1,7).

b) Ennek a nagy kegynek birtokában isteniesedjék a lélek.

2. Isteni táplálékkal erősítsél.

Ez az Isten nagy ajándéka.

a) Az Ószövetség előjelzi: „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebíg” (3Kir. 19,8). – Majd más módon is – a szellemi eledel szemszögéből – értelmezi. „Látszólag ugyan ettem és ittam veletek, én azonban láthatatlan

étellel és itallal élek, mely rejtve van az ember szeme előtt” (Tób. 12,19).

b) Végül az Újszövetség így tanítja: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,55).

Bef.: „Isten magtára” gyűjti egybe az Úr szántóföldjének érett gyümölcsseit.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangéliumhoz fűzött beszédek

Az evangéliumi szöveg így szól: „Erre ismét bárkába szállt, átkelt a tavon és lakóvárosába érkezett. Ott egy hordágyon fekvő bénát hoztak elébe. Hitük láttára Jézus ezekkel a szavakkal fordult a bénához: „Bízzál fiam! Bocsánatot nyertek bűneid.” Néhány írástudó erre azt gondolta magában: „Ez káromkodik.” Jézus gondolataikba látva így szólt: „Miért gondoltok rosszat magatokban? Mi könnyebb, ha azt mondom: Bocsánatot nyernek bűneid? – vagy ha azt: Kelj föl és járj? Tudjátok meg tehát, hogy az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök megbocsátására” Ezzel a bénához fordult: Kelj föl, fogd az ágyadat és menj haza!” Az fölkel és hazament. Ennek láttára félelem fogta el a népet és magasztalni kezdték Istent, hogy embernek ekkora hatalmat adott” (Mt 9,1-8).

A szöveg rövid tartalma: a hazájába tért Mester – a **hit erejére** hivatkozva – meggyógyítja az inaszakadtat. De bűnbocsánat után. Az egyik csoportot **megrendítette**, a másikat **Isten dicsőítésére** hangoztatta. – Milyen tételek kínálóznak számunkra? Döntően jelentős lehet: az **Úr belső valóságának** kérdése, a **hit** ereje, majd az **embertípusok** (jók, szenvedve küzdők, elesettek) ismertetése, azután a **tömegek** hangulata, végül kisebb jelentőségű ötletszerű beszédek mondhatók a **Mester hazájáról** (de ez is dogmatikus erkölcsi módon alapozandó) és az **Isten követeknek adott „istenit” hatalomról...** Mi ezekre fogunk kitérni. – Lássuk egyenként.

a) alcsoport: A hit erejéről

Erről azonban „az ünnep jellege” című A/ részben beszéltünk, ezért itt csak **homilia-szerűen** térünk ki egy-két beszédvázlatban erre a területre.

1. beszéd: A hit – megszabadító erő (Erkölcsei beszéd: A hit – megszabadít)

Bev.: Mi a mi terhünk és mi amitől való szabadulás a mi vágyunk? Kérdés: hogyan állítjuk ezt a sorrendet magunk elé, és hogyan állítja be valóságban a Mester?

1. Szerintünk – a test gyógyulása a kikönyörögendő kegyelem.

A béna is ezért jött, és ezért volt nagy a hite. Mit kért?

a) Testi erőit... Járnai akart – a földi úton. Járnai akart – a hit erejével – az isteni életúton.

b) Hogy így dicsérhesse Isten erőit. Fájdalmas volt elesettségében éneke... Dicsőítő legyen a hit alapján meggyógyult diadal-himnusza. Így azután boldog legyen az élet tevékenységére alkalmassá vált élete. Eddig terhe volt az embereknek, most, ha meggyógyul (ezt hitte!), akkor érve létszen a hinni akaró emberseregnek. Így lesz az elesett – az Isten dicsősége!

2. Mesterünk szerint a lélek felerősödése hozza a test erőinek kegyelmét.

a) De mit lát a Mester? Az élő hitet, és **teljesíti** a kérést, de megfordított rendben. **Ő látja** valóban: mit kell tennie, hogy életerős legyen a hívő élete.

b) Mit tesz tehát a Mester? Megbocsátja a bűneit... Megnemesíti a lelket. És így – most következik a csoda – megerősíti az élet számára felgyógyult beteget.

c) És mit látunk mi ebből? Azt a csodás életrendet: gyógyítsd meg az emberek lelkét és elviselhetővé, sőt lendületessé, erőssé teremted a gyengék életét.

Bef.: És mindez honnét? A hit erejéből! Ezért látjuk a szentek és földön járók, Istent szeretők életében: a hit erejében csodálatos áldozatra képes az embersereg.

2. beszéd: Erős hit – erős élet (Erkölcsei beszéd: Hit és élet)

Bev.: Az elgyengült inaszakadt fáradt emberek terhe, mert egyedül nem közelítheti a Mestert... De honnan kap erőt teste-lelke egyaránt?

1. A hit alapján megtisztult lélek – új életalap.

- a) Bűnöket bocsát a Mester.
- b) Kegyelmet ad a Mester.
- c) És ezzel életerőt, lendületet sugároz a lélek. A beteg test erőtlen... A beteg lelke is fáradt... Az egészséges lélek – lendületes ható.

2. Az „új életalap” – a testi életben is erős és lendület.

- a) Meggyógyítja a Mester.
- b) De egész életre erőteljes léssen az ember. Lélekben – Istent látó és szolgáló. Testben – lendülettel és buzgalommal dolgozó.

Bef.: A hit ereje – egész életünk belső lendítő hatalma.

3. beszéd: Isteni erők jelei

(Hol látható Isten ereje?)

Bev.: A görög bölcséletnek alapvető kérdése volt ez: vajon a nyugalom-e, vagy a mozgás-e a lét örök törvénye? Hosszas és nagy tudományos vitákat szült ez a kérdés, amely addig jutott, hogy ezt a feleletet adta a bölcselők egyik feje: **minden mozog** (Hérakleitosz). Persze fizikai, élettani és lélektani mozgásról is lehet szó. A lényeg az: bontakozó előretörés a lét alaptörvénye. – Mikor azután a keresztény vallás a világ és az élet ősokeának a személyes Istent állítja oda, akkor azt tanítja, hogy az egész mindenség lendülő feszülésében meg lehet és meg kell találni az **isteni erőt**. Ő a kezdet és a vég. „Én az Alfa és az Omega vagyok, a kezdet és a vég, mondja az Isten, az Úr, aki van és aki volt és aki eljövendő: a Mindenható” (Jel. 1,8). De az embert az a kérdés érdekli leginkább: vajon a mi életünk közvetlen sodrában hogyan jelentkezik az Isten? Éppen azért vizsgáljuk először: az általános és fizikai életben észlelhető isteni erőt, majd másodsorban – az evangéliumi csodájának említésénél – kutassuk: a **személyes életünkben** mutatkozó isteni erőt.

1. Jelentkezik az isteni erő – először – a természet rendes sodrában.

Röviden ez annyit jelent: a nagyvilág minden rezdülése Isten erejének jelentkezése.

a) Maga a **létbehívó teremtés** a Mindenható tette. A mindenség megmozdulása a Teremtő titkos indítása. „Hajtson a föld füvet, mely zöldül és magot hoz, és gyümölcsöző fát, mely gyümölcsöt hoz faja szerint, belsejében maggal, a földön. Úgy is lőn. Hajta ugyanis a föld füvet, mely zöldül s magot hoz, faja szerint, s fát, mely gyümölcsöt hoz, mindegyiket maggal, faja szerint. És látá az Isten, hogy jó” (1Móz. 1,11-12). – Bár az **elven élet** a természetnek nevezett törvények alapján indul és fejlődik, valójában azonban belső erejét az Indítótól, a Mindenhatótól vette. – Szinte sürget az állandó kérdés: honnan?... Hová?... És nincs megnyugvás, amíg a Végtelent nem találja az ember.

b) Ámde a **természet erői feletti uralom** is az isteni erő jelentkezése. Jól kell tudni, hogy az égi Teremtő létesítő erejétől függ minden. „Mondá, hogy legyen...” (1Móz. 1.fej.). Ez valójában azt jelenti: az Úr az indító, és a világ a teremtmény. Ámde ez nem azt jelenti, hogy olyan szakadás lenne, amely olyan úrrá tenné a teremtményt, hogy az **Isten személyes hatalma** is elvesznék a teremtett dolgok felett. – Olvasd csak az Írást: „...mondj Áronnak: Vedd botodat s dobd a fáraó elé s kígyóvá változik” (2Móz. 7,8). „...Íme én majd oda állok eléd a Hóreb sziklájára s üss a sziklára és víz fakad belőle, hogy ihassék a nép” (2Móz. 17,6). Ez az Ószövetség hangja. – De ezek mellett ezer és ezer a csodák száma, amely az Isten hatalmáról beszél. És e beláthatatlan sor után az Úr csodái úgy jelennek meg, hogy világosság derül az ég uralmára a földi törvények felett. Ez az Újszövetség Urának cselekedete. – Attól se rettenjen meg az ember, vajon mit szól ehhez az értelem? A kérdésre ez a felelet: a végtelen Teremtő örök Ura minden teremtménynek. Nincs nagyobb Úr és hatalom, mint a **személyes Isten**. – Nincs is ellentét a **Teremtő** és a **Gondviselő** között. A szeretet Istene, a Teremtő terveiben talál helyet az ember érdekében való eredményes beavatkozás, gondviselés.

2. De tagadhatatlan tény továbbá az is, hogy – az ember életében is – a fejlődés ütemességében dübörög az isteni erő.

a) Tagadhatatlan tény, hogy fejlődésre tör a **testi élet**. Embrióból kifejlett hajadon léssen, és az ifjú öreggé töpörödik... Felfelé törve teljességet talál és lefelé ívelve a sír felé hajlik... De ugyancsak fejlődésre tör a **lélek** mindkét **tehetsége**. A tudásvágy feszíti az értelmet, a bírvágy feszíti az akaratot. Ez magyarázza a tudomány előretörését és a szép világ teremtésének lendületét.

b) Mindezekhez hasonlóan fejlődésre tör a **szellem** is. Földi élet mellett örök életre is igényeskedik az ember. Itt már a fejlődés áthágja az **emberi életlehetőség** korlátait, és ebben a lendületben már alapvetésben is a Teremtő, a Megszentelő Isten működése észlelhető. Maga a Mester mondja: „Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6). – Olyan világot akar ugyanis elérni az ember, amelynek lényegéhez tartozik a **természetfeletti átnemesedés**; ez pedig már az isteni kegyelem eredője. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). Mivel az isteni Szeretet adja a kegyelmet, azért beszél az Egyház az **isteni természetben** való részesedésről... Ez már olyan különleges adomány, amely Krisztus érdemeinek érvénye. Olvasd csak az apostol szavait: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek és elmeneküljete a romlottság elől” (2Pét. 1,4). Ennek eredője az isteni élet, amely a földön a legtökéletesebb élet és a földi élet után következő örök életnek gyökérzete.

Bef.: Ha azonban zárógondolattal akarnók befejezni a mondottakat, akkor le kellene szögeznünk a következőket: a természet jellemzője a mozgás, de ez még nem minden. A **lélek** mozgása a lényeg. Az embert ugyanis nagyon érdekli a természet törvényszerűsége, annak ismeretére tör a tudománya, sőt a rejtett törvények feltárásával léssen a természet urává; de mindezek mellett közvetlenül érdekli őt **ön-maga**: vajon mit ér az ember élete?... Mi annak lényege?... A valóság ez: nincs itt sem léleknyugalom, nincs itt sem élettelenység, hanem eleven és dübörgő törtetés – az **Isten felé. Földön – égben egyaránt**. Ezért mondjuk, hogy az egész szellemi élet lényege: a diadalmas **optimizmus**.

*

Ez a szentbeszéd átépíthető az újabkori tudomány vonalán az **ion, elektron, proton** példájára... Sőt átépíthető ugyancsak a kozmosz csillagvilágának példájára is.

*

4. beszéd: **Bízzál fiam, megbocsáttatnak bűneid**

(Erkölcsei beszéd: Krisztus a bűnbocsátó)

Bev.: A szemnek Isten adta hivatása a látás. De a látott képek **teljes** átalakítása már Isten közvetlen leereszkedésének égi jele. A Mester emberi szemmel is lát és égi erővel is cselekszik. Látja és tudja, amit a figyelő emberek is látnak, de isteni erővel gyógyítani is tud, amit az emberi erő már nem tehet.

1. **Emberi szem látja a bűnt.**

A körültekintő emberek nagy része keresve vagy nem akarva, de hamarosan észreveszi a rosszat. Ami Evangélium is erre utal, midőn a bűnöst az Úrhoz viszik mondván: „Mester, ezt az asszonyt éppen most érték házasságtörésen” (Jn 8,4). A felfigyelő tényleg **látta** a rosszat. A szeretet nélküli látás nem vette észre az esetleges hátteret, vagy bánatot... Emlékezetbe kell idézni Jób barátait, akik csúfolódva hánytorgatják barátjuk bűneit. Ezek és hasonlók ellen szól a Mester: „Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát? Vagy hogyan mondhatod felebarátodnak: Hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – holott tulajdon szemedben gerenda van?” (Mt 7,3-4). Világos gondolatként áll elénk tehát az Úrnak égi szava, amely az igazi ítéletről így nyilatkozik: „Én nem aszerint ítélek, amire az ember néz: az ember ugyanis azt nézi, ami látszik, az Úr azonban a szívet tekinti” (1Kir. 16,7). Kérdezzük csak meg magunktól: vajon nincs-e a mi lelkünk is telve ezekkel a túlságosan emberi látást tartó képekkel? Nem nézünk-e inkább másra, mint magunkra? Nincs-e nézésünkben sok **felületlátás**, amelynek eredménye a helytelen megítélés? Nincs-e bennünk egyenes **hibakeresés**, amelynek azután gyökérzete és eredménye is bűnös? Emberi szemek, emberi kiindulások és emberi ítéletek sok-sok hibának és bűnnek forrásai.

2. **Az emberi látással és ítélkezéssel szemben áll az isteni tekintet, amely megbocsátja a bűnt.**

De csak az Isten hatalma ez! Őt sérti, Ő lehet a megbocsátó! „...De népem, mely nevemet viseli, megtér és könyörög hozzám s keresi arcomat s felhagy felette eljárásával, én is meghallgatom az égből s megbocsátom bűneit” (2Krán.7,14). – Lám, a megtérő néphez odahajlott a megbocsátó Isten. Az igaz és bizonyos, hogy gonoszságainkért büntet, de bánatunk fejében megbocsát. „Gonoszságaink reánk nehezdednek, de te megbocsátod vétkeinket” (Zsolt. 64,4). Az evangéliumi Mester igen sokszor szól erről. A bűnök értékét így értékeli: „Mondom nektek:... jobban örülnek a mennyben egy megtérő

bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak, akinek nincs szüksége megtérésre (Lk 15,7). A megtérést így ajánlja: „Térjete vissza hozzám, akkor én is visszatérek hozzátok, úgymond a seregek Ura” (Mal.3,7). A bűnösnek így bocsát meg: „Bocsánatot nyert sok bűne, mert nagyon szeretett. Akinek keveset bocsátanak meg, kevésbé szeret.” Aztán így szólt az asszonyhoz: „Bocsánatot nyertek bűneid” (Lk 7,47-48). – Az Egyháznak ezt a hatalmat adja: „Vegyétek a Szentlelket. Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20, 22-23).

Bef.: Emberi szemünk néha túl rossznak, másszor túl jónak lát. – Isten szeme az igaz. Az Ő látása alapján rendezzük életünket.

*

b) alcsoport: A mindig adakozó Mesterről

Akitől várhat, kaphat és akinek ajándékaival magasra emeltté lehet a föld embere.

1. beszéd: Praesentia Magistri

Bev.: Milyen gondolatot váltott és válthat ki a tanítványok és a mostani hűségeselek lelkében ez a tudat: Magister adest?

1. Az Isten Küldötte Jóságát látjuk.

2. A Jóság áldásait várjuk.

Bef.: Íme! Úgy tűnik fel, mint aki bőszeges a kincsekben és készséges – a szétosztásban.

2. beszéd: Sohasem üres kézzel...

Bev.: A Mesterben érzi az ember, hogy mindent birtokló és mindent szeretettel szóró... De milyen értékek hullanak ki áldott kezéből?

1. Szórja – a földi kincseket.

2. Osztja – az égi kegyelmeket.

Ezek – végnélküli és szellemi lélekkincsek.

Bef.: Ilyen módon: osztó – a Mester, és gazdagodó – az ember.

3. beszéd: Hogyan gazdagítja a Mester az embert?

Bev.: A gyakorlati, előttünk örvénylő sodródásában kell feltalálni a felénk hullámszórt életértékeket. – Mi ez valójában?

1. A földi életben – a gondviselő Szeretet.

2. A szellemi életben – az Istenhez lendítő Szeretet.

Ennek mozzanatai:

a) Hozzá csatlakozás (kereszttség).

b) Vele élés (kegyelmi élet): „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

c) Még az eredmény is Hozzá való visszatérés.

Bef.: Az igazság ez: Mesterünk az életünk eseményeit irányítja (Gondviselés!) és a kegyelmi eszközökkel lelkünket gazdagítja.

4. beszéd: Mivé lesz így az ember?

Bev.: Vajon az Isten által ajándékozott ember –értékhalmozóvá válik-e?... Olyan élő múzeum, amely az egek csordulását gyűjti? „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat... Mert így szól az Úr: íme én reá bocsátom a békét mint folyamot, és mint megáradt patakot a nemzetek dicsőségét” (Iz. 45,8 és 66,12).

1. Krisztusra feszülő lesz a lelkünk.

a) Várunk Tőle.

b) Fogadunk Tőle.

2. Krisztusi életet élő lesz az életünk.

- a) Vesszük és értékesítjük az Istennek lélektisztaságra nevelő kegyelmét.
 b) Isteni léletté alakítjuk magunk és miéink életét.

Bef.: Mivé leszünk tehát? A földön – Isten fiai, az égben pedig – Isten örökösei. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17).

*

c) alcsoport: Az Urat körülvevők, Hozzá sietők lélektípusairól

Természetesen mindig azzal az erkölcsi háttérrel, hogy mi is egyik-másik csoportba oszthatjuk önmagunkat. – A csoportokat így osztályoznók: –a tiszta lelkek csoportja, –a küzdve szenvedők csoportja, – az elesettek szomorú emberei. – Lássuk ezeket egyenként.

A tiszta lelkek csoportja

1. beszéd: Az Úr virágos kertje

(Erkölcsei beszéd: A tiszta lelkek együttese)

Bev.: A földi élet palántái a kis gyermekek, de gyenge mimózaszerű virágai a tisztalelkűek, az ártatlanok nagy-nagy csapata is. – A jól látó, a nagy és isteni ítélettel ítélkező próféta ember virágos kertnek nézi az Isten országát, ahol szírombaszökkenő életvirágok a föld emberei.

1. Virágos kert a föld – mondom első tételemben.

Elég nehéz ítélkezés és nagy hitet tételez fel, mert a tavaszt mindig kíséri az ős és a tél. Az ember életében is így van. Öröm után baj, bánat és szenvedés!...

a) Ugyanezt állítja az Úr szava, amely isteni szóval szól a földről: „Ültette pedig az Úr Isten kezdetől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezte az embert, akit alkotott. És növesztette az Úr Isten a földből mindenféle fát, melyet látni szép és melyről enni jó” (1Móz. 2,8-9).

b) Jó! Jó és szép a föld, amíg Isten kezéből kikerülve fejlődésnek indul. A föld – a növények anyja. A növény – az állatok étke. Az állat – az ember szolgája.

c) Szép és nemes itt az Isten adta rend. – A nagy világ fénye és felhője sziporkázó napsugara és szóródó esőcseppje, nappala és éjjele, tele és tavasza, mind... mind a földi paradicsom szent szolgálatát végzi. Nagyok ezek, de csak látszat szerint. Mert gyengék és függők – a Mindenható erőitől. – Szép és gyönyörű a világ, mert otthon és kert az Isten fiai számára.

2. Elővirág az ember – ez a második megállapításom.

Az ember a teremtés rendjében az utolsó és a földi lények között az első. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember... Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,7 és 15).

a) De az ő élete már nem olyan biztosan fejlődő, mint a személytelen lényeké. Ő már beleavatkozhat életébe. „Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vón a gyümölcséből és evék s ada férjének s az szintén evék. Erre megnyílék mindkettőjük szeme: s észrevették, hogy mezítelenek, fügefaleveleket aggatának egybe s kötényeket csinálának maguknak” (1Móz. 3,6-7).

b) Ez a szabadság áldás és kincs, de a lélekveszély lehetősége. – Mégis **így** szép az ember. Nem a pontos gépezet, hanem a szabad lélek a kincs. De olyan szabadságra bontakozó virág légy, amelynek Isten terve szerint kell lenned.

Bef.: Boldogan élem, vagy akarom élni virágéletemet. De ugyancsak hűségesen akarom teljesíteni kertész munkámat is. Mert az Isten kertje – csodakert. Ott a virágok gondozott emberek, és a felnövekedtek gondozó kertészekké varázsolódnak.

2. beszéd: Életjegényék

(Erkölcsei beszéd: Az erős ember)

Bev.: Szt. Kelemen két évtizeden át hihetetlen kitartással törte magát, hogy az Úr Krisztus katoná-

ja lehessen. Mintha azt hirdetné **ez az élet is**, hogy a kitartás embere végül is diadalt arat. Az akarva akaró célba fut földi életében. – De nemcsak a szentté nemesedett ember élete mutatja ezt a fenséges kibontakozást. Alig van élet, amely elevenen nem mutatná, hogy az erős megfeszülés sikert arat. Ezek az emberek az élet jegenyéi. – Mik ezeknek életjegyei?

1. A bátran, minden nagyra vállalkozás életjegye.

Az erős ember nemcsak testi erőt hordozó. Szeretjük és tiszteljük az olimpiászoknak bajnokait, de mi magasabbra emeljük igényeinket. „Légy hát erős, fiam, Krisztus Jézus kegyelmének erejével... Viseld el a szenvedéseket velem együtt, mint Krisztus Jézus hű katonája. Katona nem vesződik világi dolgokkal, különben nem jár kedvében annak, akinek zsoldjába szegődött” (2Tim. 2,1 és 3-4).

a) Az erős emberek –a lélekerő emberei. Mik az értékeik? Kemények – a kitartó munkában. Kemények – a nehézségek leküzdésében. Kemények – a nagy dolgokra való vállalkozásban. Íme: az erős ember. – Mi volna a mi teendőnk?

b) Látván látni, dicsérve dicsérni és hódolatos szeretettel **követni**. Ha tudták ezek vagy amazok, miért nem te? Ezért is lehet égre nézve könyörögni. „A lélek kegyelmét add meg nekünk, Uram!”

2. A nagy vállalkozásban nagy áldozatot hozók.

A nagy vállalkozás – átlépi már a hétköznapi kereteket. – Itt már érintjük, vagy belesodródunk a hősiesség vonalába.

a) Nem mindig a megindulásban hősiiesen nagy, hanem a **kitartásban** mindenekfeletti. – Hofbauer Szt. Kelemen nagy szegénysége miatt a brucki premontrei kolostorban pékmesterség mellett tanult éjjel. Egyik kezébe égő gyertyával, a másikban könyv, föl-alá járva tanult, hogy ülve a fáradtság miatt el ne aludjék. – Munkája, kitartósága az élet hőségé emelte. Bécs apostola volt. Egy alkalommal szegény diákjai számára gyűjtött. Egy kávéházba is betért és mulató tisztak asztalánál is koldult. Az egyik – kissé ittas katonatiszt – arcuköpte. Hofbauer nagy önuralommal így szólt: ezt nekem adtad, hát a szegényeimnek mit adsz? – A hatás meghökkentő. A katonatiszt hirtelen kijózanodik. Másnapon fölkeresi a szentet kolostorában és új életre adja magát. – Íme: kicsinyen induló, erős önfegyelmezésen diadal-maskodó lelkület – más hősnek is szülője leszen.

b) De van nagy, hősiesség lendület is. **Egész élet** odaadása – Isten szolgálatára. Mi itt a legnagyobb érték? Nem a **nekivágó** lendület, hanem a **kitartó** áldozat. Így nő az ember: életjegyenév!

Bef.: Magunk élete is isteni indítás. Isteni tervkitűzés. Keresem és találok! De azután erőfeszítéssel szolgálom. Akkor biztos a célbafutás!

3. beszéd: A csodák után hazatértek

(Erkölsi beszéd: A csodák hatása)

Bev.: Az ember életét külső és belső tényezők befolyásolják. Olyan az, mint a folyam ágya. Egy hullám is fodrot vet a felületre... Olyan, mint a tó felszíne. A zefír is fodrot von felületére. A Mester tettei sem maradnak nyom nélkül. – Kérdés: milyen hatást váltanak ki az egybegyülekezettek életében?

1. Láttak és hittek.

A természetes eredmény sor a rend érzését váltja ki belőlünk. – De a kivételes, a csodás esemény léleklengést okoz. „Ennek láttára félelem fogta el a népet és magasztalni kezdték Istent, hogy embernek ekkora hatalmat adott...” (Mt 9,8).

a) Van ebben tényleg **félelem**... Nem rettegő, hanem hódolatos és csodálkozó félelem. Mi ennek gyökere? A Mózes féle **Isten-közelség érzése**. Nagy és hatalmas az Úr, és most közelében **érzem és tudom** magamat.

b) De ez a félelem magával hozza a **felbecsülő hódolatot és Isten dicsőítést**. Ez már emelkedés az ég felé. A csoda ugyan emberi cselekedetre vall, de a csodálkozást is kiváltó csoda okozója Isten. Azért hisznek annak az „embernek”, aki ilyen csodát tesz Isten erejével. – A csoda tehát végül is Istenre figyelmeztet, és a csodatevőt Isten hűségének ítéli a csodát látó ember.

2. Hittek – és új életet éltek.

A hit valóban akkor igazi érték, ha égi tartalommal **életté** alakítják. Halljátok az igét, vigyétek magatokkal és éljétek át. „Vigyétek magatokkal e szavakat, és térjétek az Úrhoz és mondjátok neki: végy el minden gonoszságot, fogadd el a jót, és mi majd ajkunk áldozatát adjuk neked” (Oz. 14,3).

a) Az Úr pedig arra tanít – Ó- és Újszövetségben egyaránt –, hogy életünk emelkedettebb legyen, sőt isteni legyen. „Vessétek le a régi embert szokásaival együtt és öltözzétek föl az újat, aki teremtőjének

képmására állandóan megújul a teljes megismerésig” (Kol. 3,10). A legteljesebb és legtökéletesebb azután az az élet, amelyről így írhat a nemzetek apostola: „Inkább az Úr Jézus Krisztust öltösetek magatokra, és ne dédelgessétek testeteket, hogy bűnös kívánságokra ne gerjedjen” (Róm. 13,14).

b) Mindez végül is honnét? Abból a kegyelemáradásból, amely a csodásan való Isten jelentkezéséből elemezhető. Szól a csodával az Isten, és élje a csodás életet az ember.

Bef.: De ez csak a tanítványoknak szól? Mindnyájunkra vonatkozó szent isteni döntés ez. Csak azután **élettel** kövessük a hittel átfogott szent igazságokat.

4. beszéd: Isten jelenlététől megrettenők

(Erkölcsi beszéd: Akik Istentől nem félnek)

Bev.: A paradicsomi élet leírásánál olvassuk: „az Úr Isten... a paradicsomban járkált...” (1Móz. 3,8). De azután azt is olvassuk, hogy a bűnös emberpár elrejtőzött, mert **félt az Istentől**. Mint az igazságosnak tűnik: akik hűek az Istenhez, azok szeretik, akik hűtlenek, azok remegve félik. – Gyermekemberként ártatlan lelke mindent simogat és játéknak néz, mert nem fél az ismeretlen rossztól. Annál kevésbé a jó Istentől, mert Őt a legnagyobb Jónak tartja. Az Istentől nem fél a hűséges sáfár és a szerető gyermek.

1. Sohasem fél – a hűséges sáfár.

a) Mit tesz a „hit embere”? Aki érzi lelkében az Isten hívó, intő és parancsoló szavát, az már felébredt az emberértékek magaslatának tudatára. Aki pedig hallva követi, az reálépett az Isten követésének útjára. – Csak az fél az Úrtól, akire áll ez a szent szöveg: „Az egész nép hallotta a mennydörgéseket és a harsonazengést, látta a lángokat, s a füstölgő hegyet s megrettenve s a félelemtől remegve megállta a távolban és mondá Mózesnek: Te szólj hozzánk s meghallgatjuk, ne az Úr szóljon hozzánk, hogy meg ne találjunk halni” (2Móz. 20,18-19).

b) Mit tegyünk mi, hogy hűek csoportjához csatlakozzunk? Legyen lelkünk az ég felé áramló és készségesen az égi Atya felé forduló. Ez az alap csodás köteléket fejleszt. Az ég és föld egybefonódásának szilárd kötelékét. – Sőt többet mondok: **életkapcsolatot** biztosít. Mégpedig **tudatosat** – és ez az értékek értéke! –, mert **tudattalanul** és **belső kényszerből** mindenki kapcsolva van az éghez. Olyan kényszer az utóbbi, amelyet akarva, nem akarva szolgál az ember; de az előbbi a lélek teljes átadásán induló lélekrezdülés.

c) De azután folytathatjuk ezt a kapcsolatot a **hűséges szolgálatok** szeretet kötelékével. Így nincs elfordulás, melynek háttére a félelem, hanem van odahajlás, melynek mozgatója a szeretet.

2. Sohasem fél – a szerető gyermek.

a) Mi a család fényének, a gyermeknek, vagy az egész „otthonnak” lelke? A családokban is összekötő kapocs a szeretet. Van tisztelet és hódolat, van tekintély és elismerés, de ez nem szolgálai félelem. „Erős menedék nekünk a mi Istenünk, a reánk zúdult számos bajban ő a mi segítőnk. Nem félünk tehát, rendüljön bár meg a föld, merüljenek bár a tenger mélyére a hegyek” (Zsolt. 45,2-3). Ezt az Írásból tudjuk és háttérül ezt is tudhatjuk: erős Urunk és szerető Atyánk. Nem ok nélkül mondja tovább nekünk, az Isten gyermekeinek, az Írás: „Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitől kellene félnem? Az Úr oltalmazza éltemet: kitől kellene remegnem?” (Zsolt. 26,1).

b) Mit tegyünk, hogy meleg és szent legyen a családjunk szentélye? A félelem helyett a szeretetnek kell kifejlődni bennünk, és így földi-égi családdá egyesül Isten embernépe.

Bef.: Sőt egyenesen Hozzá húzódik, készséges a számadásra és boldog az örök odasimulásra.

*

A küzdő lelkek

1. beszéd: A viharvert tölgyek

(Erkölcsi beszéd: Az Isten próbáján)

Bev.: Olyan kedves elmerengeni azokon a drága emlékeken, élményeken, melyeken világosan érezhető Isten közelsége (első szentáldozás, lelkigyakorlat stb.). – Olyan nehéz átélni azokat a viharokat, amelyek rázzák az ember életét. – Az Úr választottja mindkettőben megérzi az Istent. – Keressük, mint jelentkeznek ezek életünkben?

1. Simogató szeretet – az Isten közelsége.

Valami szent, éltető csend az Isten közelsége.

a) Ritkán jeleníti az Írás az Urat égzengés közepette és többször a meleg szeretet lágyságán. Jeremiás így ír: „Örök szeretettel szeretlek téged, azért könyörületességemben magamhoz vontalak téged” (Jer. 31,3). Az evangéliumi Mesterünk élete is a melengető szeretet ténye. – Az Atya szeretetét így fejezi ki az Írás: „Nézzétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk” (1Jn. 3,1).

b) Mesterünk pedig a szeretet melegével vonzotta Magához tanítványait, és a tanítványok is a szeretet melegéből érezték meg Isten közelségét. – De kik? A **bűnösök**... „Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegnek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket” (Mk 2,17). – A **farizeusokat**... „Volt a farizeusok közt egy Nikodémus nevű zsidó tanácsos. Éjnek idején fölkereste Jézust...” (Jn 3,1). – Az utolsó vacsora népei is... A lator... A keresztnél álló százados... De magunk is –templomban, otthon akkor érezzük közvetlenül velünk az Urat, ha meleg, simogató, megnyugtató hangon halljuk lélekszentélyünkben az Urat. Szól az Úr az égzengésben, de közvetlenül vonz a szeretet melegével.

2. Kemény zivatar – az Isten próbatétele.

Még a bajban sem szabad azt hinnünk, hogy távol az Isten. – Az igaz ugyan, hogy **ez a hit**, de a belőle fakadó **élet** már magasabb rendű! Erre oktat az Írás mondván: „Történt pedig hogy egyik nap fáradtan érkezett haza a temetésről, lefeküdt a fal mellé és elaludt. Miközben aludt, a fecskéfszékéből meleg ganéj hullott a szemébe és megvakult. Ezt a megpróbáltatást azért engedte reájönni az Úr, hogy az istenfélő Jób mintájára példát adjon az utódokban a béketűrésre” (Tób. 2,11-12).

a) Így csak az az ember tud gondolkozni, aki **tanul** Tóbiás és Jób iskolájában. De az Isten iskolája... Kempis Tamás is figyelmeztet: „Ne gondold, hogy végképp el vagy hagyva, ha ideig-óráig szenvedést bocsátottam reád, vagy pedig a kívánt vigasztalást megvontam tőled; mert ez az út visz a mennyországba” (Krisztus követése, III.köt.31.fej.22.).

b) Bízni és hinni kell abban, hogy a kemény életkereszt sem egyenesen Isten-csapás, hanem próba és elégtétel. – Simogató kéz vonz, keményen nehezedő kéz büntet, próbára tesz és elégtételt vesz. De ezt is életsegítés céljából!

Bef.: Végül is ez az igazság: derűre ború, **borúra derű**. Az utóbbit kell hívó lélekkel átfogni és áldozatos étellel élni. – Ez az út: Krisztus útja...

2. beszéd: A hosszadalmas betegágyon szenvedők

(Erkölcsi beszéd: A súlyos lelki próbák)

Bev.: A kórházak ágyai néma pihenő helyek és sok-sok szenvedés tanúi. – Ha csoda történék a kórteremben, és emlékezésre beszélő hatalmat nyernének a néma ágyak és pihenők, akkor a csodás hangok változatos emberéleteket tárnanak elénk a messze múltból. Mennyi küzdelem, mennyi kín, mennyi segítő erő lép az életbe... Csak az látja, aki előtt feltárul a lélek zárt szentélye...

1. Az Isten szolgálat végzésében segítséget a testi-lelki erő.

Az ember Isten szolgálója. De ez a szolgálat nem a könnyű munkák egyike.

a) Fárad a test – a mindennapiért; fárad a lélek – a magasabb rendű életért. Emberi jóakarattal mellette nélkülözhetetlen az Isten segítsége. Így azután együttesen ezek az eredmények: „Fáradtságának gyümölcsei kiváló erények, mert megtanít mértéktartásra s okosságra, igazságosságra s erősségre, melyeknél hasznosabb nincs az életben az embereknek” (Bölcs. 8,7). Magatoknak is erre kell törni, hogy a szenvedések össze ne törjék lelketeget. A **belső erő** is segítő tényező. „Ti tehát legyetek erősek, s ne ernyedjen el kezetek, mert megsz munkátok jutalma” (2Krn. 15,7). – Különösen fontos ez a fiatal életben, mert ott a lelki nehézségeken győzelem kell. „Írtam nektek ifjak, mert erősek vagytok: él benetek Isten tanítása, és legyőztétek a gonoszt” (1Jn. 2,14).

b) De **maga az ember** gyenge mindennek elviseléséhez. Sok az elhajlás. Isten kegyelme kell a kitartó élethez, de különösen – a szenvedéses élethez. Kérve kérjük! Élet küzdőterén és betegágyon egyaránt. Mindez: adomány. Az égből jövő. Talentumadás – szolgálatra. Kinek igen sok a szenvedése, abban nagyobb az isteni kegyelem bősége. Az élet arányosan adja a szenvedést és az isteni segítséget. Jól használd őket!

2. A szolgálat készségének próbája – a hosszadalmas szenvedés.

a) Hogy meddig áll a szenvedés életem kapujában, azt a jó Isten tudja. Van, akit évtizedek terhe

nyom. Nézd csak az Írást! „Van Jeruzsálemben a Juhkapunál egy fürdő, melynek héber neve Beteszda. Öt oszlopcsarnok áll mellette... Feküdt ott egy ember, aki már harmincnyolc esztendeje volt beteg...” (Jn 5,2-3 és 5). – Aki ezt is viseli és amellet fáradtságosan dolgozik, az a próbatálló isteni követ. „Ligouri Szt. Alfonz életének utolsó 17 évében súlyos beteg volt. Járnai nem tudott, kis tolokocsiban tologatták. Nagy szenvedését olyan hősiiesen, nagy erővel viselte el, hogy még ilyen súlyos állapotban is megírta híres könyveit” (Spirago, 1402). Nem egyszerű tény, hanem beszédes tanítás. Azért int Kempis Tamás is Krisztus szavával: „Ha velem akarsz uralkodni, viseld velem együtt a keresztet. Mert csak a kereszt szolgálai találják meg a boldogság és igazi világosság útját” (Krisztus követése, III.köt.56.fej.16-17). – Az bizonyos, hogy a szenvedés, a küzdelem sok terhet jelent. A szenvedés ugyanis öröm elvonás. Legalábbis addig, míg át nem tudod váltani – isteni követté...

b) De az is tagadhatatlan: mindez **mérlegredobás próbatétele**. Mindez azt próbálja: mekkora a bizodalma, a hited? –Bízzál abban, hogy nemcsak **munkára**, hanem **jóakaratra** van szükség. Isten nélkül célt ér, te próba nélkül erénytelenül maradsz.

Bef.: „Börtöneim” – átalakító hatalmak; írja magáról Pellico Silvio. Ő jól állta a próbát!

3. beszéd: A lelki nyomorultak

(Erkölcsi beszéd: A lesüllyedt ember)

Bev.: Amikor az Istent ábrázolni akarjuk, akkor leggyakrabban a föld legnemesebb teremtményét, az embert vesszük alapul. Egyszerűen azért, mert az ember az Isten képmása. –Amikor a bűnt személyesítjük, akkor a sátán képét **torzult ember alakban jelenítjük**. Egyszerűen azért, mert ilyené alakulhat a bűnös ember. – Az egyik arra vall, hogy istenivé teremtettünk, a másik azt mutatja, hogy sátánivá és aljassá süllyedhetünk. De már itt is jelezhetem: még az utolsó állapotból is istenivé nemesedhetünk. – Hogyan megy ez végbe?

1. Istenivé teremtettünk.

a) Maga a teremtés jogcímén Atyánk az Isten. De az Isten atyasága mellett az ember istenfiuság hivatottja.

b) A megváltás még tovább juttat, mert ennek nyomán áll reánk az Írás szava: „Nézzétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk... Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló” (1Jn.3,1-2).

c) A Megváltó pedig mindig arról szól, hogy Isten fiaivá emeltettünk. A régi rend és az új életrend lényeges különbsége: az Ószövetségben az ember az Isten teremtménye, az Újszövetségben pedig az Isten fia. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából...” (1Móz. 2,7). „Isten fiai vagytok ugyanis mindnyájan a Krisztus Jézusba vetett hit által” (Gal. 3,26). Így az ember megemlése olyan nagy, hogy szinte az Isten természetének áldott részese.

2. Túl emberivé süllyedtünk.

a) A bűn belépése az emberiség és egyesek életébe egészen elfordította tőlünk az Úr arcát. „Amint Istent nem méltatták arra, hogy teljesen elismerjék, úgy Isten is romlott eszükre hagyta őket, hadd viselkedjenek alávalóan” /Róm.1,28/. –Az értelem arra bírta az embert, hogy göggyében olyan legyen, mint az Isten. Az Isten megalázta azzal, hogy alacsonyabb lett, mint a föld és erdők vadja. Ezek ugyanis a természet törvényén belül élnek és cselekszenek, de **alá sohasem** süllyednek. De az ember az emberi természettörvény szavával is szembe megy és így a föld ösztönös élőinél is mélyebbre süllyed.

b) Magunk életében is kereshető ez a mélypont. Bizony általános ítélet az emberről szóló Pál szava, de igen komolyan reájuk is illik egyes részlete: „Telve is vannak minden gonosszággal, hitványssággal, paráznasággal, kapzsisággal, romlottsággal; telve irigységgel, gyilkos szándékkal, vetélkedéssel, ármánykodással, gonoszlelkűséggel. Árulkodók, rágalmozók, istengyűlölők, gyalázkodók, kevélyek, kérkedők, fortélyos gazok, szüleiknek engedetlenek, oktanok, megbízhatatlanok, lelketlenek, hitszegők, könyörtelenek” (Róm. 1,29-31). – Ezért van, hogy életünk sodra igen gyakran a még mélyebb pontok felé ragad, és büntetésként viseljük a romlás szörnyűségeit. „Ezért Isten szívük hajlama szerint kiszolgáltatta őket a tisztátalanságnak, hadd becstelenítsék meg saját testüket. Hiszen Isten igazságát fölcserélték a hamissággal, s inkább a teremtménynek hódoltak és szolgáltak, mint a Teremtőnek, aki mindörökké áldott. Amen. Ezért szolgáltatta ki őket az Isten aljas szenvedélyeiknek” (Róm. 1,24-26).

3. Végül mégis istenivé nemesedünk.

De itt nincs elpihenés, vagy végleges szétesés. Legalábbis Isten terve és segítő keze folytán nem.

a) A 99 igazat elhagyva – a tévelygőt keresi a Mester.

b) Csak az a kérdés: kezet nyújt-e a jó Pásztornak az ember? Vigyázn! Vigyázn! A kisebb sárból van kiút, a nagy lápból nehéz a kiemelkedés.

Bef.: Szent ez az igazság: égi csordulás az emberi élet igénylése, sokszor szennyes folyammá szélesedik, de végül tiszta kristállyá vagy fényesen égbe szálló párává nemesedik az élet sodra.

*

Az összeroppant lelkek

1. beszéd: A derékbátort cédrusok

(Erkölcsi beszéd: Összetört lelkek)

Bev.: Isten életerdejének magasba törő cédrusai az egyes emberek. Istenatya tervei szerint az előző életből sarjadnak és ugyancsak az Ő segítségével magasbátörő faóriásokká növekednek. De nem látunk-e körülöttünk derékbátort cédrusfákat? Szt. Ágoston is mondja: láttam letörni cédrusfákat... – Kérdezve kérdezem: mi hozza ezt a törést?

1. A külső viharok nyomán omlik porba az embercédrus.

Az élet fejlődésében külső és belső tényezők szerepelnek.

a) A **külső** világban első a család és annak anyagi-lelki értéke, vagy értéktelensége. A családapá élete... A családanya élete... A család létfeltételének zavarai... Anyagi omlások... mind-mind viharok, amelyek rázzák és derékbátörhetik a fejlődő cédrusfákat. „Az igaz barátoknak nincsen mása, hűsége értékét nem lehet mérni arannyal, ezüsttel!” (Sir. 6,15). „A hűséges barát élet és halhatatlanság írja” (Sir. 6,16). – De a gonosz példa – lélekgyilkoló mérge! – Jöhet azután – a **külső benyomásoktól**. Olvasmány... irodalom... művészet... Persze nem a lelkiéletnek eledelt alkotó nemes tartalomból, hanem látszattal tündöklő, ösztönt ingerlő gonoszságból.

b) A **belső** világban is vannak kísértő erők. Ezek a szenvedélyek viharai. „Mindegyik úgy esik kísértésbe, hogy saját kívánsága vonzza és csábítja” (Jak. 1,14). Kísértő hatalmak és életet összeroppantó erők ezek. Vigyázat, hogy erőre ne kapjanak bennünk! Szembe tehát velük! „Minden, ami a világon van: a test kívánsága, a szemek kívánsága és a élet kevélysége, nem az Atyától származik, hanem a világtól” (1Jn.2,16).

2. Esetleg – belső fekélyek nyomán.

Az emberi élet nem mindig nyílt és észlelhető megrázkódtatás nyomán omlik össze.

a. Van öröklött teher. Van szerzett, beteges élménysor. Van szokásból eredő teher. Van bűnök sorozatából eredő teljes elernyedés. – „Íme, gonoszságban fogantattam, és bűnökben fogant engem az én anyám” (Zsolt. 50,7). Ezek mind életölő hatalmak.

b) Mi ezekkel a teendő? Először: megismerés és másodsorban: keményen akaró újjásarjadás. „Áldott a te neved, atyáinknak Istene, ki ha megharagszol is, irgalmasságot gyakorolsz, és a sanyarúság idején megbocsátod a bűnöket azoknak, akik kérlelnek téged” (Tób. 3,13). – Tölgyeken újak a rügyek, emberéleteken is újak legyenek a tavaszi fakadások. Létesítői: alázkodó tisztulás, Isten kegyelmének eleven ereje és a tudatosan irányító erős akarat.

Bef.: Erdők letört faóriásai szerszámfákká vagy tűzhasábokká válnak. Erős és új élet nehezen fakad belőlük. – De az embercédrusok **újjáfakadhatnak** és erős isteni egyéniségekké nemesedhetnek.

2. beszéd: Az Isten-káromlók

(Erkölcsi beszéd: Az Isten ellen fordulók)

Bev.: Templomunk kapuján is ott függ az Egyházunk küldötte nagy tilalomlap: Ne káromkodjál! Tiltó, mert Isten tisztelete ellen merészkedik a vakmerő Isten-nyalozó. Ez a tilalom az ember Isten-nyalozásának bűnét akarja kiirtani az emberek lelkéből. – Tulajdonképpen kicsoda is az Isten-káromló?

1. Fékevesztett őrjöngő.

a) Az emberi élet gyönyörűséges erénye: az önfegyelem. Azért kell, hogy indulatainak parancsolhasson az ember (Seneca!). – A harag is indulat. „Harag és düh, utálatos mindegyikük; csak a bűnös

ember ragaszkodik hozzájuk” (Sir. 27,33). – Méltán mondja az Írás: „Ne legyenek olyanok, mint atyáink, az a gonosz és lázongó nemzedék” (Zsolt. 77,8).

b) Majd parancsolólag írja az apostol: „Meg ne szomorítsátok Isten Szentlelkét, akinek jegyét viselitek a megváltás napjára. Távol legyen tőletek minden keserűség, indulatosság, haragtartás, szóváltás és káromkodás, minden egyéb rosszal” (Ef. 4,30-31). „De most vessétek le mindezt: a haragot, bosszúságot, rosszindulatot, átkozódást, szátok ocsmány szavait” (Kol. 3,8). Ezek a fékevesztett szenvedélyek elszabadulásai. Emberhez méltatlanok, mert a harag őrzőgő kitörései.

c) Ezért ítéli el őket és sújtja súlyos büntetéssel az Írás. „Vidd el a káromlót a táboron kívülre s tegyék rá mindazok, akik hallották, a kezüket a fejére és kövezzék meg az egész nép” (3Móz. 24,14). – Még az ember maga is utálattal fordul el attól, aki harsogó szájjal és pirult arccal gyalázza Urát és Istenét. A magyar törvény is büntette és bünteti. Az ember pedig később, a csillapulás után önmagát veti meg, hogy ilyen fékevesztetten tudott káromkodni.

2. Az Istent is gyalázatosan szidalmazó dühöngő.

Az őrzőgő fékevesztett emberi méltóságát és emberi erejét veszítve szidalmazza az Istent.

a) Mi az ember nemes hivatása? Mint a földiek legnemesebb teremtménye, Isten kiemelkedőbb dicséretére van kötelezve. Ennek tételei: a bajban is bizakodás, szenvedésben segítség, mert végül is velem van az Isten. – De nézd csak: hogyan kezelik az üldözők a Mestert? „... arcul köpdösték és ököllel ütötték, mások pedig arcul verték és azt mondták: „Találd ki Messiás: ki ütött rád?” (Mt 26,67-68). – Csak ennyi volt a válasz: „Ha rosszul szóltam, bizonyítsd be a rosszat, de ha jól, miért ütsz engem?” (Jn 18,23). – Persze, persze, ezt a Krisztus mutatta isteni lelkületet nehéz megszerezni; még nehezebb birtokolni akkor, mikor a szenvedély az úr felettünk...

b) De ne elégedjünk meg azzal, hogy ilyen szörnyűségek vannak az ember életében, hanem tegyünk ellene! Mit? Önfegyelmzési gyakorlatokat. A szenvedést vállaló lelki odaadást. Az Istent szerető lélekeremtést. Így dicsérői leszünk Istennek, aki dicsőítő szavaink nyomán áldóan tekint reánk.

Bef.: A templom kapuján mozdulatlan a Krisztus arc. De valóban sötétben elforduló. Sőt büntető hatalom is... Mert az Istent tisztelet és hódolat illeti. Jaj, pedig a haragvó Isten keményen lesújt a káromlóra!...

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek

A napi Szentlecke szövege így szól: „Szüntelenül hálát adok Istenemnek miattatok Isten kegyelméért, amelynek Krisztus Jézusban részesei lettetek. Bennem meggazdagodtatok minden tanításban és ismeretben. A Krisztusról szóló tanítás megerősödött köztetek. Így semmiféle kegyelmet nem nélkülöztök, csak Urunk Jézus Krisztus megjelenését várjátok, aki mindvégig meg is erősít titeket, hogy feddhetetlenek legyetek Urunk Jézus Krisztus eljövetele napján” (1Kor. 1,4-8).

Ennek a szövegnek rövid értelme: örök hála a Mindenhatónak azokért a kegyelmekért, amelyek földi és örök életünkben Krisztus érdemeiért nyerhetők. De hozzáfűzhetném azt a gondolatot is, hogy töltsé be lelketeket örömmel, diadal és boldogsággal, mert Krisztus Urunk földi és végnélküli életboldogságot szerzett számunkra. – Lássuk most ezeket a tételeket különálló és láncokba fűzött beszédekben.

Különálló beszédek

1. beszéd: Az adakozó Isten

(Dogmatikus beszéd: Isten tulajdonsága a jó szórása)

Bev.: Amikor a jó Istent – velünk való vonatkozásban – akarjuk meghatározni, akkor ezt mondhatnók: Isten az égi **Szeretetnek megosztója**. Ezt pedig azért mondhatjuk, mert az Isten valójában: Jóság, Szeretet. Ezért írja az apostol: „Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten öböne” (1Jn. 4,16). És ezért mondja Th. Wilder „Hosszú út” című darabjában: életünk értelme az Igazságnak, a Szépnek, a Jóságnak, azaz az Istennek megtalálása. – Ez a kérdés tárulhatna elénk: hol találunk arra, hogy az Isten a szerető és szóró Jóság? A feleletet két pontban lehet megtalálni.

1. Az első: Maga a teremtés – Önmagából szóró Jóság jelentkezése.

Ő – az eredet, és a mindenség – az eredő.

a) Mi a világ? Vajon **magától való?**... Vagy Istentől?... A semmi lehet-e létesítő? Vagy a „személyes Jóság” az alap?... Erről így szól az Írás: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). Ő a Teremtő, és Belőle fakad minden jó. Értelmi erőnk is ezt súgja: minden a Végtelenből! Mivel pedig a Végtelen az örök Jóság, azért csak **jóságot** adhat. – Haszontalan a sötétlátók, a felületesek beszéde. Az igazság ez: „Be jó, be kegyes a szellemed, Uram, mindenkben! (Bölcs. 12,1). És ennek nyomán: hangozzék a fent említett idézett szöveg a mindenség jóságáról!...

b) Ámde annál tündöklőbb a teremtő Jóság, minél **tökéletesebb teremtmény** felé szórja a kegyelmeit az ég Ura... Természetesen itt elsősorban az **ember** érdekel bennünket. Az ember az Isten képmása. Lélekarcán tündöklük az Istennek jegye. Ezt így jelzi az Írás: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette...” (1 Mózes. 1,27). – De ennek a ténynek felfokozása, hogy az Istenember a szeretet Istenének ajándékeként a földre szállt. „Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (1Jn. 4,9). – Majd az ember életének **közvetlen** megemelője az égi megszentelő kegyelem. Ez az égi Jóságnak olyan kincse, amely az isteni természetben való részesedéssel gazdagítja az embert. Olvasd csak: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Sőt elérhető ez a fok is: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Mindezekben sok a **létrehozó teremtés** és sok a **gazdagon adakozó Jóság**. – Végül is a világ és az ember égből indított „jó teremtmény”... Az Úr Jézus pedig égből szállott Isten Egyszülöttje. A megszentelő kegyelem pedig a Szentlélek adta isteni természetben való részesedés. – Íme! Lásd ember! Világ felé és emberiség felé jóságot szóró az Isten.

2. Ámde az egyes embernek Istenhez hajlása is a Magához vonzó isteni Jóság eredője.

Ez annyit jelent, hogy **személyekként** törtetünk az **Istenszemély** felé, de ez is a **Szeretet** vonzásának életdinamikája.

a))Az Isten ugyanis nemcsak **kifelé ható Jóság**, hanem **Magához húzó Szeretet** is. – A mágnes vonz. A mágnes át is mágnesez. – **Isten is vonz!** Krisztus így szól: „Már nem mondalak titeket szolgálknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Barátainknak mondalak titeket, mert mindent tudtul adtam nektek, amit Atyámtól hallottam. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket” (Jn 15,15-16). Íme, emberi természetünket is vonzza az Isten. Tehát ha megállapodnánk az emberi természet vizsgálatánál, már ott is észlelnünk kellene, hogy vonz minket az Isten. Jól mondja Szt. Pál: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,19-20).

b) De az ember **örök sodródással** sodródik az „**örök Sarkcsillag**” felé. Ez a vonzások vonzása. Mégpedig azért, mert ez a vonzás a végnélküli lények közé emeli az embert. – Figyeld csak! Vonz – a Teremtő! Vonz – az örök hazatérésre buzdító égi Atya! Mindezt azután **élő létté** erősíti és fejleszti az égből hozott kegyelmével a Mester.

Bef.: Végezetül ismételtelen kérdezem: kicsoda tehát az Isten? A felelet ez: a **Sugárzó Jóság**. Ez pedig annyit jelent: az Isten az **élő és felénk áramló Szeretet**. – De hol van ennek az égi tanításnak életünket irányító és boldogító jellege? Abban az igazságban, hogy az ember csak átmenő lakója és vándora a földnek, de örök és boldogító „élő lakója” az égnek. Sohase felejtsd Szt. Pál szavait, amelyek az Isten szeretetét úgy tárják elénk – az **embert tekintve** –: „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14)!

*

Ez a beszéd reáépíthető az „**élet-optimizmus**” elméletére. Ez ugyanis azt tanítja, hogy **minden anyagi** bontakozó és virágbaszökkenő, de azután **lehanyagló** és csak **televényévé** válik a jövő nemzedéknek... Az **emberről** pedig azt tanítja, hogy **személyes létével**, az Isten-fiúság kegyével az örök élet hordozója és várományosa. Azért mondja **Carrel**, a nagy tudós: csak az ember tud úgy „lélegzeni az ima útján”, hogy magába szívja Magát az Istent.

X

2. beszéd: Krisztus – az Isten legnagyobb ajándéka
(Dogmatikus beszéd: Krisztus: az Úr ajándéka)

Bev.: Tárt karokkal fordul az egek felé az ember, hogy égi Atyjától a földi és égi javakat vegye. De még embertestvérhez is ilyen mozdulattal közeledik minden ember. A különbség ez: az Ég mindent adhat, a föld embere csak törmeléket nyújthat. – Az a kérdés: mi az Ég legnagyobb ajándéka? A felelet egy szó: Krisztus. Ezért olvassuk a mai Szentleckében: „Szüntelenül hálát adok Istenemnek miattatok Isten kegyelméért, amelynek Krisztus Jézusban részesei lettetek” /1Kor. 1,4/.

1. Ajándék – mint Megváltó.

a) Az Ég teljességének megcsordulása: a karácsony éjszaka. „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről...” (Iz. 45,8). Ebben az elgondolásban még a bűn is nagy, mert égi Megváltót hozott... „Oh áldott bűn, amely ilyen Megváltót adott nekünk” (Szt. Ágoston). Azért szól a Messiásról annyit az Írás, hogy Ő az ég valóságos földreszállása. Az örök Atya szeretetének törölhetetlen élő záloga. „Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (1Jn. 4,9).

b) Ezt a nagy ajándékjellegét érzi is az Egyház. Állandóan hirdeti: donum perfectissimum! „Gyermek születik ugyanis nekünk...” (Iz. 9,6). Az édes Üdvözítő tehát az Ég ajándéka.

2. Ajándék továbbá – mint megszentelő.

Miben áll ez a szent munka? „Bizony, bizony mondom neked: Aki újra nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Tehát a vízből és lélekből való újjászületés kell nekünk. – És ez mit jelent?

a) Meg kell halni a testnek, a földnek és fel kell támadni – a léleknek. Olvasd csak az apostol szavait: „A keresztség által ugyanis vele együtt a halálba temetkezünk. Hogy amint Krisztus az Atya dicsősége által föltámadt halottaiból, úgy mi is új életet éljünk” (Róm. 6,4).

b) De ez nemcsak egy tett. Ez az életfolyamat megindítás. Forrásfakasztás ez. Isten szent terve és jósága folytán. **Ilyen** életet éljen az ember. Ennek az állandó életnek jutalma: „Most azonban fölszabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálói lettetek” (Róm. 6,22).

3. Ajándék – mint örök Jutalom.

Végül is kicsoda a mi örök Jutalmunk? A felelet ez: Krisztus Urunk!

a) Mi örök asztalának vendégei vagyunk. „Ti viszont kitarítottok velem megpróbáltatásaimban. Ezért nektek adom az országot, mint ahogy Atyám nekem adta, hogy asztalomnál egyetek és igyatok országomban, és trónon ülve ítéljétek Izrael tizenkét törzsét” (Lk 22,28-30). – Ennek a csodálatos otthonnak, ennek az Úr teremtette szent világnak egy fénye van: Krisztus. „A városnak nincs szüksége sem napvilágra, sem holdsugárra: Isten dicsősége világítja meg, fénye pedig a Barány” (Jel. 21,23).

b) És ebben a szent otthonban igazi gyönyörűség az Isten szemlélete. Az a látás, amelyet így jellemez az Írás: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12). Élvezzük a Szentháromságot, akiben „színről színre látjuk” a Teremtőt, a Fiút és a Szentlelket!

c) Végül az a jutalom jutalma, hogy Megváltónk ajándéka folytán **Isten birtokosai** lettünk. Nemcsak látjuk, hanem országának örök lakói leszünk. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Sőt a szeretet kegyelmével és áramlásával Vele együtt boldogságban élünk. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Bef.: Az ajándékok nagysága szerint fokozódó az ajándékozott hálája. A régi életrang adománya (herceg, gróf) a családban marad és **örök hálára** kötelez. – Krisztus a legnagyobb ajándékunk. Örökké velünk és örök boldogságunk!

3. beszéd: Benne az élet értelme

(Dogmatikus beszéd: Krisztus értéke)

Bev.: Az ég küldötte Mesterhez így kiálthat az életutat, élet értelmét kereső ember: „Utaidat, Uram, mutasd meg nekem, s ösvényeidre taníts meg engem. Vezess és oktass engem igazságodra...” (Zsolt. 24,4-5). Nagyon-nagyon kell ez a fény, mert „irdatlan sötét erdő” az emberi élet vadonja. Ködös a határ és bizonytalan az út, ingadozó az ember és irányt követel a földi zarándok. Az bizonyos, hogy a Mester felé kell nézni, mert az igazság ez: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). – De kérdésem: miben talállok életutat jelző Mesteremre?

1. A bizonytalan embernek – emberi élettel is irányt adó.

A lényeg tehát: nézd életét és kövesd példáját!

a) Születése – az alázat és szerénység iskolája. „Ez a jele: Kisdedet találtok pólyába takarva és jászolba fektetve” (Lk 2,12). – Neveltetése: az engedelmesség iskolása, oktatása: „Akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik” (Lk 2,51).

b) Majd egész életét jellemző tanítása ezeket az igéket hirdeti: „tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosszívű, – és nyugalmat találtok lelketeknek” (Mt 11,29). Embereknek, követőinek szóló tanítása az alázatos életről szól és ezeket mondja: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki engem küldött” (Jn 4,34).

c) Majd az élet igazi értékét magyarázva ezt az utasítást adja: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24). – Ezért van az, hogy életének diadalútja a keresztút és életének diadalfája a keresztfa.

d) Egyháza érti is ezt a tanítást. Ezért mondja Krisztus követésének írója: „Hiszen ha lett volna valami jobb és hasznosabb az emberek üdvére a szenvedésnél, kétségkívül azt mutatta volna meg Krisztus szóval és példával” (Krisztus követése, II.köt.12,fej.60.). – De a **tanító szónál** tovább megy az Egyház. Az élet vándorainak útkeresztvezéseihez odaállítja a keresztfát, hogy annak példája irányítsa a zarándokutat járó embert. Legyen ez a szent jel irány és minta. Erre kell menni és Krisztus mintájára kell viselni. Ez a biztos irány. Ezért csendíti az égi hang: „Így beteljesedett Izaiás próféta jövendölése: „Ő elvette betegségeinket és bajainkat hordozta” /Mt 8,17/.

2. A bizonytalan embernek – isteni biztossággal életcél nyújtó.

a) De a **legfőbb** életcél sem bontakozik ki az ember egyéni életében a biztosság biztosságával. Ez a cél pedig annak a világnak birtokbavétele, amely „nem e világból való”. Ennek megvilágítását így közli a Mester: „Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna nektek, hiszen azért megyek, hogy helyet készítsek nektek. Ha aztán elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,2-3).

b) De ezt is Jézus kegye teszi világossá, mert az embert földiessége ideköti a földhöz. De a Mester azt is mondja: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). Ha tehát Ő a világosság, akkor az Ő tanítása a fényénél meglátott és megvilágított életcél az ember valóságos életcélja. Ezt pedig így jelzi a Mester: „...hogy egyek legyenek, amint mi egyek vagyunk: én öbennük, te énbennem, hogy így tökéletesen egyek legyenek ők is” /Jn 17,23/. Ennek pedig gyakorlatilag ez az értelme: úgy kell élnünk a földön, hogy állandóan törlessünk az ég felé. Végül is ez – hazatérés. Égből küldettünk és égbe térünk. Ezért mondja a Mester: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Bef.: És az Úr méltán mondja Magáról: „Én vagyok az út, az igazság és az élet!” (Jn 14,6).

4. beszéd: Belőle eredeztethető az élet célja

(Erkölcsi beszéd: Krisztus az élet célja)

Bev.: A fa árnyékába húzódó ibolyát nem áldotta meg az Úr azzal, hogy **értse** életének célját. De nem is követeli tőle a tudatos szolgálatot, hanem a természet szigorú törvényei szerint teljesíti tavaszi derűt, életfakadást szolgáló hivatását. – Az ember azonban reámered a lét nagy kérdésére és Mesteréhez siet, hogy értelmet és tartalmat találjon az élet. Izaiással így sóhajt az egek felé: „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat...” (Iz. 45,8). De hogyan felel áhítózó vágyakozására az egek „**élő Harmatja**”?

1. Mesterünk tanítása – az örök életre int bennünket.

a) Valami csodás kongatás az evangéliumi Mester tanítása. **Itt** cseng áldott ajkán, de **messziről** jó ősi eredetben. – Az emberi élet boldogságáról így zeng: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa. Boldogok a szomorkodók: majd megvigasztalják őket. Boldogok a szelídek: övék lesz a föld. Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot: majd kielégítik őket. Boldogok az irgalmasok: majd nekik is irgalmaznak. Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent. Boldogok a békekeszesek: ők Isten fiai. Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa. Boldogok vagytok, ha miattam szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudozva minden rosszat fognak rátok. Örüljétek és ujjongjatok: nagy lesz jutalmatok a mennyben” (Mt 5,3-12). – Mintha azt mondaná: ezek a boldogság feltételei még akkor is, ha a földi ember rettegve gondol **ilyen** boldogságra.

b) Azután az életútról szólva mondja: „**A szűk kapun** lépjétek be! Tágas a kapu és széles az út, mely a pusztulásba visz, – bizony sokan mennek be rajta. De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg” (Mt 7,13-14).

c) Jól tudja azonban, hogy ezen az úton járva elfárad a vándor; ezért titkos égi eledelt kínál, amely erőt és lélekemelkedést ad nekünk. „Atyáitok mannat ettek a pusztában és mégis meghaltak. Itt a mennyből alászállott kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,49-51). – Vajon ki ne ismerne rá az utolsó vacsora csodás jelenetére és ki ne ismerné fel az áldozás égi étkezését?... A lényeg ez: a földiektől elvon, az örök élet útját jelzi, majd az életúton kifáradónak az örök élet kenyerét nyújtja.

2. Mesterünk életével – Önmagához vonz bennünket.

a) De az Úrhoz való közeledés nem utazó haladás, hanem **lélektökéletesítés**. Alapja az apostolok szava: „Nézd, mi mindenünket elhagytuk és követtünk téged” (Mt 19,27). És ez azért történik, mert a Mester erre buzdította tanítványait: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Az ifjútól is ezt követeli a tökéletesség fejében. „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt” (Mt 19,21). – De Mária Magdolna, Márta, Lázár maradhatott a régi helyén, azonban nem élhette a régi életét. A lényeg ez: a teljes áthasonulás. Ide kell gondolni ezt a szöveget: „Mindaz, aki Krisztusban van, új teremtmény” (2Kor. 5,17). Vagy legalábbis erre az útra kell lépni...

b) Ezért vehetjük például az első keresztyének életét, majd a szentek példáját. Istenért – mindent! – És a **közeledés** bennünk is meginduló folyamat. Nyerjen ez olyan sodrot – azért imádkozunk –, hogy egészen **közel** essünk Mesterünkhöz.

Bef.: Kézen vezet át a földön, hogy lelkéhez vonzva vigyen az életbe. Így **valóságban** mutatja, hogy mi az élet célja.

5. beszéd: Tőle az élet tanítása

(Dogmatikus beszéd: Krisztus, a Mester)

Bev.: Az Ószövetség nyelvhasználatában minden tanítót mesternek hirdetett. De a mi Urunk Jézus Krisztusra **kivételes** tartalommal áll ez a szép megszólítás. Az Ő tanítása így jellemezhető: igéit az égből hozza és a tanított embereket, az Ő házanépét az isteni szó erejével az égbe juttatja. – Nézzük csak részleteiben ezt a megállapítást!

1. Égből hozta az Úr igéjét.

Valójában minden nemes az égből ered, mert a jóság és igazság az Úr életjegye.

a) De a **közvetlenül hangzó életigazság**, az emberi szájon csendülő szent ige is égből ered. „Uram, kihez mennénk? Neked örök életet adó igéid vannak” (Jn 6,68). Ezért marad a Mester körzetében a jóakarató nép és az apostolok fejedelme.

b) Sőt ennek az isteni ígértetésnek égi eredetét Maga a Mester is megerősíti. „Bizony, bizony mondom nektek, aki igémet hallgatja és hisz annak, aki engem küldött, örök élete van és nem kerül ítéletre, hanem átment már a halálból az életre” (Jn 5,24). Sőt ezt is hirdeti az apostol: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

c) Végül az Egyház mit tart erről? Magát csak olyan ígértetőnek tartja, aki az Evangéliumon kívül **semmit sem** hirdet. Ő csak hangszóró – Krisztus tanító munkájában. Természetes, hogy egyszerű értelmünk is azt hiszi, hogy sem ember, sem angyal nem hirdethet mást, mint a mi Urunk Jézus Krisztus igazságait. Azért nyúlunk szeretettel a Bibliához és azért fordulunk a tévmentes Egyházhoz, hogy tőlük halljuk Krisztus tanítását. Lelkünk igaz hite így csendül: égből hozta tanítását és égbe juttatja földi házanépét.

2. Földön szórja égi irányító tanításait.

a) De itt a cél, hogy a föld zarándokait az égbe vigye. A bűnös emberekhez kopogtat be a Megváltó. Az egész emberiségért és az egyes bűnösért száll a földre. Ezért hangzik egyik alaptanítása: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa!” (Mt 4,17). – Sőt – bár az igazak az Ő drága lelkének szent kísérete –, mégis azt mondja Önmagáról: „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket” (Mt 9,13).

b) Ámde a bűnösökről még azt is tanítja, hogy életünk példájával **mi is** magunkhoz vonzzuk őket. A megbocsátást életfeladatnak hirdeti.

c) Azután égre feszíti tekintetét és ezt hirdeti: „Azt is mondom nektek: Ha ketten közületek egyetértve kérnek valamit a földön, meg fogják kapni mennyei Atyámtól. Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,19-20). Ez pedig annyit jelent: a föld minden embere bizakodva emelkedhet az ég felé, mert az ég Ura szeretettel, áldással, kegyelemmel, ajándékokkal ereszkedik le a föld felé.

Bef.: Alázkodó lélekkel lépünk mi is Hozzá. Szavunk ez: Mester, taníts minket égi Atyánk terve szerinti életre. A felelet: az Evangélium követése.

6. beszéd: Krisztus érkezése a lélekhez (Erkölcsi beszéd: Krisztus – a lélek Vendége)

Bev.: Az Úr megjelenését különféleképpen ünnepeljük. Megjelenik Ő – a karácsony éjszakáján születésével... Megjelenik lelkünkben az élet zarándok idején... És megjelenik az örök ítéleten ítélessel... – Keresve keressük: megérezzük-e megjelenését a földi életben?

1. Szent igével bennünk lakik.

Nincs távol tőlünk a Mester.

a) Lelkünkben cseng **alapvetésben** az isteni szent törvény, majd állandóan cseng részleteiben szent tanítása. Szt. János szavai így is magyarázhatók: bennetek cseng az én szavam. „Bizony, bizony mondom nektek, aki igémet hallgatja és hisz annak, aki engem küldött, örök élete van és nem kerül ítéletre, hanem már átment a halálból az életre” (Jn 5,24). – Majd arról szól az Írás: a lelkiismeret szava – Isten szava. „Amikor a pogány törvény híján a természet szavára teszi meg a törvényben foglaltakat, törvény hiányában önmagának törvénye. Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva. Amiről lelkiismerete tanúskodik és önítélete is, mely hol vádolja, hol fölmenti...” (Róm. 2,14-15).

b) Sőt azt is erősíti: eszetekbe juttat mindent a Szentlélek. „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). Ez nemcsak az apostolokat illeti, hanem mindnyájunk égi áldása. Így tehát velünk és bennünk az Úr – szent tanításának erejével.

2. A Szent Kenyér és Szent Itál erejével bennünk él.

a) De a lelki jelenlét fizikai alakot is ölt. „Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő vérért, nem lesz élet bennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van” (Jn 6,53-54). – Így tehát velünk van a Kenyér csodás színében.

b) Titokzatos mód, de élő szent valóság, az isteni Mester búcsúzó szeretetének örök zálogaként. A lélek tisztaságának megteremtése az alap. Ezért mondja az apostol: „...aki méltatlanul eszik és iszik, a nélkül, hogy megkülönböztetné az Úr testét, tulajdon ítéletét eszi és issza. Ezért, aki méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét” (1Kor. 11,29 és 27). – A fáradtság lélek erősítése a cél. Az égi és földi lelki erők titokzatos egybefonódása a valóság. Ez azután földön indul és égi beteljesülésben nyeri kivirágzását.

3. És végül a megszentelő kegyelem erejével istenivé nemesíti természetünket.

a) Az isteni természetnek emberi életben való jelentkezése –az Isten megszentelő kegyelme. Ennek szép példabeszéde így szól: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves... Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,1 és 5). Azt akarja mondani, egy a tőke, egy az éltető nedűcsorgás (ez a kegyelem!) és egységes a tőke és a venyige élete.

b) Ezt a csodás erőt vesszük, tartjuk és **értékesítjük**. Lelki terület ez! Nem emberi szemmel látható, de emberi élettel igazi, isteni létté alakítható. Velünk az Isten!

Bef.: Vajon – és ez a befejezés – ritka vendég-e az Úr? Állandóan kopogtató, csak fogadd be! Még emberi formában is jár. Ezt is szeresd, mert Őt fogadod! „Nem marad jutalom nélkül az, aki egy pohár vizet ad inni nektek, mivel Krisztuséi vagytok” (Mk 9,41).

7. beszéd: Krisztus utolsó eljövetele mindenkihez (Dogmatikus beszéd: Krisztus – a Bíró)

Bev.: Az egész emberi életnek célbafutást adott feladatul a Teremtő. „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Lk 21,33). – De az igék az emberi életben is élnek, és az ember ezeket váltja **létté**; így tehát az létté vált isteni ige az ember életében is örökké él. – Csakhogy a kérdés, hogy hogyan cseng az isteni ige az ember életében? Csengésének kettős melódiája van.

1. Most itt a földön – mint szerető Mester szava csendül.

a) A Mester közeledése küldetéséből is a szeretet következik. Azért jött a bűnös világra és így a bűnös emberhez is leereszkedik. Erre hivatkozik a Mester mondván: „Nem az egészségeseknek kell az

orvos, hanem a betegeknek” (Mk 2,17). – Természetes is, hogy az ég kegyelme, még Krisztus isteni Személye is, a megemelés munkáját végzi. Nincs nap, mely a sötétséget terjesztené, nincs harmat, mely a szárazságot szolgálná. „Hiszen az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elvesztett” (Lk 19,10).

b) De azt is tudjuk, hogy az „Emberfia” a megváltásért jár közöttünk. Még akkor is megbocsátó, ha az embertestvér keményen vádoló. „Asszony, szólj hozzá, hol vannak a vádlóid? Senki sem ítélte el téged?” „Senki, Uram!” – felelte az. Mire Jézus így szólt: „Én sem ítéllek el. Menj, de többé ne vétkezzél!” (Jn 8,11).

c) Sőt a bűnök bocsánatát Egyházára is reábizta, hogy ezzel is mutassa isteni szeretetét. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23).

d) A halódóról pedig még egyszer azt mondja: „Beteg valaki köztetek? Hivassa az egyház papjait. Imádkozzanak fölötté s kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó imádság üdvére lesz a betegnek és az Úr megkönnyebbíti őt, ha pedig bűnben van, bocsánatot nyer” (Jak. 5,14). Így a megtisztulás kegyelmével ékesíti, hogy a szeretet lélekkincseivel gazdagodva kopogtathasson az örök élet szent kapuján. – Ezek a földi élet szent melódiái.

2. Majd akkor a halál után – mint az igazságos Bíró hangja csendül.

a) Az Úr áldó, emelő, megbocsátó szeretet melódiái mellett felcsendül a **Bíró döntő** szava is. Mégpedig azért, mert igazságos az Úr mindenk felett. Ezért van az, hogy jóért, rosszért fizet az igaz Bíró. „Mert igazságos vagy mindenben, amit velünk tettél, és minden cselekedeted igaz, utaid egyenesek, és minden ítéleted igaz” (Dán. 3,27). – Ezért erősíti az Írás: „Az Úr pedig majd megfizet kinek-kinek az Ő igazsága és hűsége szerint” (1Kir. 26,23).

b) Ezekre hivatkozik az Úr tanító szóban és példabeszédben. „Ember, van elég vagyoned, sok évre eltart. Nyugodjál meg végre, egyél-igyál, élvezd az életet. De Isten így szól hozzá: Esztelen! Még az éjjel számon kéri tőled lelkedet” (Lk 12,19-20). – Olvasd a másikat: „Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja vagyont. Magához hívatta tehát és így szólt hozzá: Mit hallok rólad? Adj számot a vagyonekezelésről. Nem maradhatsz tovább intézőm” (Lk 16,1-2).

c) Biztosak lehetünk ebben, mert az Úr szava döntő. „Mert Isten nem tart senki személyétől, és nem fél senki rangjától... Az erősekre azonban szigorúbb vizsgálat várokozik” (Bölcs. 6,8 és 9). – Talán azt hinnéd: elrejtethed múltadat? Vagy feled az Úr?... „Mondom nektek: Minden fölöslegesen ki-mondott szóról számot adnak majd az emberek az ítélet napján. Szavaid alapján fognak elmarasztalni” (Mt 12,36-37). Ez pedig majd azt a formát fogja mutatni, amelyről az Írás így ír: „Az Emberfia ugyanis el fog jönni angyalaival Atyja dicsőségében és akkor megfizet mindenkinek tetteihez mérten” (Mt 16,27). – Így azután a Bíró szava nyer diadalmas érvényt, mert az Ő szent szava elnyomja az emberi gonoszság diszharmonikus hangzavarát.

Bef.: Az utolsó ítélet – Michelangelo képe szerint... Ítélt, jutalmaz és büntet az Úr? Mi ez? Az Úr törhetetlen győzelme!

8. beszéd: Az erősítő Mester

(Erkölcsi beszéd: Kicsoda a zarándokember kísérője?)

Bev.: „Katonasor az ember élete a földön, és napjai olyanok, mint a napszámos napjai” (Jób 7,1)... olvassuk az Írásban az ember életének jellemzésekor. Nem a melengető élet, hanem a **harcos küzdés** területe a föld. – Ezért kell ezt tudnunk, mert szívesen igényelnők a másikat. De nagy kérdés az, vajon a küzdés idején van-e segítőtársa a harcos élet zarándokának? És ez annál égetőbb kérdés, minél világosabb az is, hogy az ember Istentől küldött és Istenhez térni akaró zarándok. – Van-e tehát igazi segítő útítársa?

1. A Galileán át járó Mesternek tanítása az első kísérő.

Nagy útra nehezen indul egyedül az ember. Még az útravaló is kíséret, de a személyes hozzácsatlakozás mindennél több.

a) Mesterünk odaállt az emberek mellé, hogy szolgálja őket. Mesterünk életében ezt tette: „Jézus bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét és meggyógyított a nép között minden betegséget és minden bajt. Híre elterjedt egész Szíriában. Elvittek hozzá különböző fájdalmas betegségben és bajban szenvedő mindenféle beteget, még ördögtől megszállottat, holdkórost meg bénát is, és meggyógyította őket” (Mt 4,23-24). – Mit akart és mit tett? Oda akart állni és valóban oda is állt az emberek mellé, hogy vezesse őket az életutakon. „Mindent jól tesz: a süketeknek vissza-

adja hallását, a némáknak beszédét” (Mk 7,37). Ez is azt mutatja: segítette az út elesetteit.

b) De Mesterünk odaáll mi mellénk is, hogy segítsen és irányítson bennünket. Velünk van – állandóan csengő **tanításával**. Velünk van – Egyházának, szent jegyesének valóságában. „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). Velünk van – kegyelméből vett – isteni természet erejével. „Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20). Velünk van – az égi Kenyér csodás hatalmával. „Aki eszi az én testemet és issza az én vére-met, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56). – Így indulás, haladás, küzdés esetén magunk mellett érezhetjük. Láthatóan nincs itt személyesen, de valójában mégis a személy ereje, tanítása vagy tényleges Személyisége (Oltáriszentség) áll mellettünk.

2. Majd az életutakon személyesen is hozzánk csatlakozó Mester az igazi kísérő és erőt adó.

a) Az emmausziakat megtisztelte kíséretével. „Ketten közülük még aznap egy Emmausz nevű faluba mentek... Miközben így beszélgettek és tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett és csatlakozott hozzájuk” (Lk 24,13 és 15). – Péterhez egyenesen csatlakozott – a halála után is: „Hová mész Uram?” „Megyek vissza Rómába, hogy újból megfeszíttessem magam”...

b) Hozzánk inkább **személyes követein** keresztül csatlakozik. – Ne felejtsetek: „Aki titeket befogad, engem fogad be” (Mt 10,40). Ez azt is jelenti: ha odafigyelsz az Úr küldötteire, akkor az Úr szól hozzád. „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16).

c) A küldöttek pedig többféleképpen jelennek meg előttünk. Első – a szülő. A második – az iskola. A harmadik – az Egyház. Ezek **élő** kíséretetek, **élő** gyámolítók.

Bef.: Tehát az az igazság: sohasem vagyunk egyedül. Tanító Mesterünk szava állandóan fülünkben cseng. És így velünk. Majd személyes vételével él bennünk. Tehát így is velünk! – Az örök életben pedig – Célunk!

9. beszéd: A feddhetetlen ember értéke

(Erkölcsi beszéd: Krisztus ítélete az emberről)

Bev.: Emberi életünket magunk elfogultan, embertársunk felületesen, Isten pedig lélekbetekintő szeretettel ítéli meg. – Kit tart az Úr igazi zárandokának és kit tekint örök otthona várományosának?

1. Akiben nemes a törtetés – az Úrnak zárandoka.

Milyen megnyugtató volna reánk nézve, ha mindig lelkünk felett világítana az Istennek rólunk tartott ítélete. – A rádió stúdióban villan fel mindig a hallgató ellenőr ítélete és erősen villanó „**tűzmondásban**”, hogy zavaró szó helyett a lángbetű intse, vagy dicsérje a felolvasót.

a) Isten ítéletét így nem látjuk, de – ha felfigyelünk – mégis észlelhetjük. Azt követeli tőlünk, hogy gyermekded lelkek legyünk. „Bizony mondom nektek: Ha meg nem változtok és olyanok nem lesztek, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országába” (Mt 18,3).

b) Így az Úr zárandokaiként az örök élet útjára lépünk. Azért mondja: „Ti keressétek elsősorban Isten országát és annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33). De azt hozzátesszi, hogy ez az út nehéz, de nem járhatatlan. Elöljár a Mester, utána haladjon az ember. „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mk 8,34).

c) De a nehézségekben is szerető segítséget ígér mondván: „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak. Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek ajtó nyílik” (Mt 7,7-8). Így azt hirdeti: az az örök élet zárandoka, aki Mesterével jár és lélekben hűséges gyermekként kapaszkodik Hozzá.

2. Akiben bőséges a kegyelem – az Úrnak várományosa.

Az út az örök élet útja, a zárandok az örök életre törő ember; de ki az, aki **eléri** ezt az Úr adta nemes célt?

a) Talán a bizalmatlankodó, vagy bűnös lélek? A zárandok fél a szakadéktól... még inkább a haláltól... Ne felejtőd: „A bűn zsoldja ugyanis a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,23).

b) De **várományosa** lehetsz az örök életnek, ha bőséges benned az Isten kegyelme! Mi legyen tehát a feladatod? Megszerezni! – Megőrizni! – Gazdagítani! – Életté teremteni! – ezek a te szent kötelességeid!

c) Végül hinned kell, hogy ha Isten **fiává** fogadott, akkor a családi otthon örök világába is elvezet. Márpedig az az igazság, amit Szt. Pál hirdet: „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét fé-

lelemben éljetez, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: „Abba, Atya!” Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,15-17). Az Atya hazavárja és segíti szeretett fiait. Ezért mondhatók: várományosoknak.

Bef.: Emberarcok alapvonásokban egyeznek. De emberéletek egyéniek lesznek. Isten előtt pedig – a lélek belső erőfeszítésének arányában – teljesen eltérnek. Legyünk az Úr embertervének hűséges kialakítói.

10. beszéd: Örökké a Mesterrel

(Erkölcsi beszéd: Krisztus Társaságában)

Bev.: Emberéletünk földi és földöntúli életszakaszt mutat. Az első – az isteni küldetés **próbaideje**, a másik – az átélte élet végnélküli **bérvétele**. Ezért van az, hogy bár egy földi utat járunk és mégis kettős céllal élünk. – De ebben ez a különös és nagyszerű, hogy aki helyesen éli Isten törvénye szerinti életét, azt örök jutalommal is jutalmazza az ég Ura. – Hogy éli életét az ilyen ember?

1. A földön is a Mesterrel jár.

A földi életszakasz valójában előfutam. De ezt is a Mesterrel kell végigjárnunk. Ezt a mondatot kell életelvül tennünk: „Mester, követlek téged, bárhová mégy” (Mt 8,19).

a) A Mester **bíztat** is erre és egyenesen mondja: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mk 8,34). „Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, de aki érettem és az evangéliumért elveszíti életét, megmenti azt” (Mk 8,35).

b) Sőt azt is **követeli**, hogy áldozatosan kövessék hívei és szeretetből hagyják el a földet. „S mindaz, ki elhagyja értém otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29).

c) Az Ő követése pedig garancia, hogy az igaz úton az örök hazába juttat bennünket. Ez pedig azért van így, mert a földi élet útján mindent elérhet az ember a Mester mellett. Mindent, ami kell és ami az élet igazi tartalmához tartozik. Természetes azonban, hogy a lelkieken van a hangsúly és a földiek eszköz jellegűek.

2. Az örök kapuknál is a Mester mellett.

a) Akitől jöttünk és Akihez megyünk... „Én az Alfa és Omega vagyok, az első és az utolsó, a kezdet és a vég. Boldogok, akik megmossák ruhájukat a Bárány vérében! Joguk lesz az élet fájához, és a kapukon át bemennek a városba” (Jel. 22,13). Sőt azt is tudjuk, hogy Ő Maga **útravaló Eledelünk** is... Azt is tudjuk, hogy a szent kenet szentsége is arra képesít, hogy Vele induljunk a legnagyobb útra.

b) Akivel járunk, az Úr Egyszülöttje léssen a mi Bíránk. Épp azért megnyugtató érzés tölthet be bennünket: Vele mehetünk az örök életbe. Ide érve, Vele élve **biztosnak** látszik az üdvözítő ítélet.

Bef.: De a kapukon belül?... Adja az Úr, hogy ott is Vele lehessünk. Hisz az az örök büntetés, ha örök sivatag számkivetettje volnék; és örök jutalom, hogy mindörökre Vele élhetek!

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: A hálálkodó ember

Ez a beszédlánc azt a kérdést tárgyalja: miért kell hálát adnunk az egek Urának? Mintha azt kérdezném: milyen szeretetlángok lobbanjanak lelkünkben, ha az Isten jóságára gondolunk?

1. beszéd: Az egek csordulása

Bev.: A Megváltó megjelenése az ég legnagyobb kegyelmi kiáradása. Olvasd csak: „Szüntelenül hálát adok Istenemnek miattatok Isten kegyelméért, amelynek Krisztus Jézusban részesei lettetek” (1Kor. 1,4).

1. Égi tanításával irányít.

2. Kegyelmi kicsordulásával – hazasegít.

Bef.: Ige és kegyelem – az ég szeretetének lélekbeömlő túlcordulása.

2. beszéd: A lélek gazdagodása

Bev.: De mivel gazdagodik a Megváltó szeretett embernyája?

1. **A megváltás hitének égi ajándékával.**
2. **A Megváltó kegyelméből fakadó örök élettel.**

Bef.: Így lesz az igényes ember – a földi életben és örök életben Isten ajándékozottja.

3. beszéd: Az élet kivirágzása

Bev.: Mivel mutatja ki **tárgyilag** háláját az ember?

1. **Természetfeletti kibontakozásban.**
2. **Erényviráguk színpompájában.**

Bef.: Így valóságos **élő hála** lesz maga az ember.

4. beszéd: Az élet örök virágba szökkenése

Bev.: De lehullanak-e az emberélet színpompás virágai?...

1. **Természetfeletti jellegük örök virágzást biztosít.**
2. **Isten közvetlen birtoklása – örök életpompázást közvetít.**

Bef.: Így lesz a hálás ember – életvirág az Úr oltárán, és így lesz az életvirág – örökké boldog Istent dicsérő „oltárdísz”.

*

II. beszédlánc címe: Mi a mi gazdagságunk?

Ez a beszédlánc arról szóljon, hogy – részletesen fejtegetve és boncolgatva – mit ad nekünk az édes Üdvözítő?

1. beszéd: Az Isten igéje

Bev.: Személyes létünk a személyek kapcsolatának eszközét, a **tanító igét** igényli.

1. **Egeből villan felénk az isteni igazság fénye.**
2. **Messiásunk ajkán át csendül felénk az igazság tétele.**

Bef.: És miért ez az egyik nagy értékünk? Megfelel az apostol mondván: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12).

2. beszéd: Az Isten kegyelme

Bev.: Emberi erőink végessége észlelhető tapasztalat. – Hát még természetfeletti kitágulása mennyire igényelhetetlen élettávlát...

1. **Mesterünk megváltó műve erre is érdemesít.**
2. **Megváltó szeretete ebben is részesít.**

Bef.: Így reánk is áll ez az igazság: „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: „Abba, Atya!” Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,15-17).

3. beszéd: Az isteni tudomány telje

Bev.: Az Úr Jézusnak égi ajándékát így fejezi ki az apostol: „Benne meggazdagodtatok minden tanításban és ismeretben” (1Kor. 1,5).

1. **Legyünk birtokosai – minden igének.**
2. **Legyünk fényét érzők – minden ismeretnek.**

Bef.: Mi lesz így az ember? Lucem ferrens et lucem fulgens.

4. beszéd: Krisztus Maga a kegyelmek Forrása

Bev.: De csak tanító hang és kegyelem a mi legnagyobb kincsünk?

1. Maga az Úr Egyszülöttje lelkünk kincse.

2. Akivel élve – örök boldogságot nyer az ember élete.

Bef.: Ő a mi legnagyobb kincsünk, mert Vele **személyes** kapcsolat az életünk.

*

III. beszédlánc címe: Az Isten kinyilatkoztatása

Itt arról kellene szólni, hogy hogyan és hol hangzik fel az az isteni ige, amelynek értékét olyan nagyoknak hirdeti ma a Szentírás?... Hová menjünk, hogy halljuk az Isten igéjét?

1. beszéd: Szól hozzánk – a Mester

Bev.: A Mester szava – örökké szóló...

1. Élő tanítás marad – az Egyház ajkán.

2. Élhető igazsággá léssen – az ember lelkén.

Bef.: Ezért is mondja Ő maga: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mk 13,31).

2. beszéd: Szól hozzánk – a tanítvány

Bev.: Mesterünk igéit átvették, hirdették és hitelességét életáldozattal erősítették a tanítványok.

1. Mesterük parancsát követték.

„Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19).

2. Mesterük igéit tanították.

„...nagy bizalommal akadálytalanul tanította az Úr Jézus Krisztusról szóló igazságokat” (Ap.Csel. 28,31).

Bef.: Azért sohase felejtse el azt az apostoli igét: „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8).

3. beszéd: Szól hozzánk – az Egyház

Bev.: Az Isten igéjének állandó csendítője és őrzője – az Egyház.

1. A tanító Egyház, melynek Feje: Krisztus.

2. Az Egyház küldöttje, az áldozópap, kinek Mestere – Krisztus.

Bef.: Isten Egyházának temploma ezeknek az igéknek szent rostruma.

4. beszéd: Szól hozzánk – a Lélek

Bev.: De személyes úton is szól a Lélek. Mesterünknek ez volt a szándéka.

1. Őt ígérte és küldötte a Mester.

2. Ő ihletése és vezetése mellett halad az életen át a Mester népe, az ember.

Bef.: Így lesz a titkos „lélekhang” az isteni Lélek sugallata és az ember lelkében csendülő isteni ige meghirdetője.

*

IV. beszédlánc címe: Az Úr eljövetele

Ez a beszédlánc a „parusia Domini” kérdéssel foglalkozzék.

1. beszéd: Az emberré születés szent pillanata

Bev.: Mikor jelent meg köztünk az Ige? –Jól értelmezd e két szöveget:

1. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1).

2. „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

Bef.: Helyrajzilag – ez Betlehem.

2. beszéd: A lelkünkben való születés csodaperce

Bev.: De a Mester nemcsak kívülünk lakik.

1. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

2. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibenetek” (Jn 14,20).

Bef.: Így is velünk él a Mester.

3. beszéd: Az Ő tanítása szerint ital és étel is kell nekünk...

1. „Aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,14).

2. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van” (Jn 6,54).

Bef.: Ez a tápláléka annak, Akiről áll az Írás szava: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2 Pét.1,4).

4. beszéd: Az örök megjelenés szent pillanata

Bev.: Az Egyház igen sokszor beszél az Úr paruziájáról. Ez az Úr megjelenése. Ennek utolsója – az utolsó ítélet napja.

1. Ekkor a hatalom teljességében jelentkezik.

2. Ekkor az Ítéző fenségében intézkedik.

Bef.: Itt dől el az emberi élet sorsa, amelyet kegyelem segített, indított, de szabad munkával maga alakított ki – az ember.

*

A szórás gondolatából láncfűzésre alkalmas címek

I. beszédlánc címe: A testi igények kérése

1. beszéd: A hivatás-teljesítés alapja

2. beszéd: Az alap szerzésének módja

3. beszéd: A létfeltétel megszerzésének eszközei

*

II. beszédlánc címe: A lelki-szellemi javak kérése

1. beszéd: Uralkodjék a lélek

2. beszéd: Döntő legyen a szellemi javak sora

3. beszéd: Eszkatológikus legyen az élet

*

A pásztor és a nyáj gondolatából – címek

I. beszédlánc címe: A pásztor lelke

1. beszéd: Hálás – a nyájért
2. beszéd: Hálás – a hivatás kegyelméért
3. beszéd: Hálás – a szolgálat szentségéért

*

II. beszédlánc címe: A pásztorlélek feltüzesítése

1. beszéd: A pásztorok Pásztora
2. beszéd: A kegyelmek Osztogatója
3. beszéd: A hazakísérő „Jó Pásztor”

*

III. beszédlánc címe: Mivel táplál a pásztor?

1. beszéd: Földi legelővel
2. beszéd: Szellemi eledellel
3. beszéd: Az örök élet kegyelmével

*

IV. beszédlánc címe: Mi legyen lelkünk vágya?

1. beszéd: Csak a földiek?...
2. beszéd: Csak az égi kinyilatkoztatás?...
3. beszéd: Az Úr érkezése

* * *